

V pátek 8. února se konal sedmý ples Agrární komory ČR

Strana 2

Program AK ČR na podporu českých potravin vrcholí

Strana 28

Logo Klasa na obalech výrobků pomáhá prodeji

Strana 47

AGRObase ZPRAVODAJ

Informační noviny Agrární komory České republiky | www.agrocr.cz | www.apic-ak.cz | 29. února 2008

Nové příležitosti, podnikatelská stabilita

Zvrat nastal úderem žní. Lepší ohodnocení práce farmářů, které přinesl velký vzrůst cen obilí, rozhýbal agrární sektor nejen v Evropě.

PRAHA/BERLÍN - „Jsme odvětvím budoucnosti, využijme toho a uveďme do pohybu všechny páky!“ To jsou slova šéfa německých agrárníků Gerda Sonneleitnera pronesená na úvod letošního veletrhu Grüne Woche v Berlíně. Vystihují novou situaci, řekl bych skoro převrat, který v resortu nastal úderem žní 2007.

Práci zemědělece se vrací její prastarý význam, stává se opět živatelem, jeho práce je po létech doceněna. Přichází čas pro výrobu, čas, kterého je třeba využít. Aby se tak i v českém zemědě-

lství stalo, vidím naše další kroky následovně:

- Využít veškerých prostředků na modernizaci a intenzifikaci výroby
- Připravit podnikatelskou stabilitu a jistotu nastartováním řízení rizik
- Předložit novou koncepci českého zemědělství z pohledu nových podmínek
- Nabídnout mladé generaci práci v atraktivním resortu
- Změnit image českého zemědělství, získat veřejnost a politiky.

Zemědělství je na vzestupu, má v sobě novou dynamiku a sílu. Musíme být schopni tento nový trend zachytit a využít sami pro sebe, neboť každý z nás každý den jsme na jeho práci zcela závislí.

Jan Veleba,
prezident Agrární komory ČR

Foto Eugenie Línková

Ve dnech 18.–27. ledna se v Berlíně konal 73. ročník veletrhu Grüne Woche. Ve stánku České republiky přivítal ministr zemědělství ČR Petr Gandalovič (vlevo) i prvního viceprezidenta nevládních agrárních evropských uskupení COPA a COGECA a prezidenta Německého rolnického svazu DBV Gerda Sonneleitnera (vpravo), německého ministra zemědělství Horsta Seehofera (druhý zleva) a Klausu Wowereita, starostu Berlína (druhý zprava).

Podrobné informace z veletrhu čtěte na stranách 36 a 37

AKTUÁLNĚ

Mají vliv na více než 20 % průceschopného obyvatelstva

Do Agrární komory ČR vstoupila 6. prosince 2007 Potravinářská komora České republiky. Obě komory zastupují prvovýrobu a zpracování, na které navazuje řada oborů jako například doprava, služby, strojírenství, chemie, obchod, školství apod. Celý komplex tvoří více než 20 % průceschopného obyvatelstva ČR.

Volby prezidenta Agrární komory České republiky se blíží

Výroční shromáždění členů Agrární komory ČR na XV. sněmu s následnou volbou prezidenta AK ČR a dvou viceprezidentů na další tříleté funkční období proběhne ve čtvrtek 13. března 2008 v Olomouci.

Chléb náš vezdejší...

Slovo chléb se tentokrát objevuje na stránkách magazínu Agrobaze hned několikrát. Je nakonec základem modlitby, všem křesťanům tak důvěrně známého Otčenáše. „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“, modlí se lidé k hospodini s pokorně skloněnou hlavou. Je to výraz pro potraviny odjakživa tak důležitou pro přežití stejně, jako je voda.

A tak ne náhodou komisařka EU pro zemědělství Marianne Fischer Boelová na slavnostním večeru zahajujícím evropský agrární veletrh Grüne Woche v Berlíně vzpomněla „denní chléb“ jako synonymum potravin každodenní potřeby. Hovořila o něm při konstatování, že potraviny v celé Evropě, a nakonec i ve světě, zaznamenaly boom růstu cen. Zatímco jedni si od zdražení chleba a pe-

čiva slibují snížení jejím mrháním, druzí konstatují, že konečně dochází i toto zboží určitého faktického ocenění, které mu právem náleží. Jan Veleba, prezident Agrární komory, jde dál a vidí v narovnání farmářských cen u produktů rostlinné výroby příslib zlepšení situace i v živočišné výrobě, která dosud ve většině případů prodělávala. I dnes zatím hrozí řa-

dě producentů vepřového masa, že letos, pokud se ceny za jatečná prasata alespoň trochu nezvednou, ukončí činnost. Tím, že se ale ceny tak zvaně narovnávají a nejsou pod úrovní nákladů, prorokuje zemědělcům Jan Veleba znovunavracení důvěry v tento obor a vážnost a úctu k práci zemědělců, která je na místě. Budme proto optimisty, k obratu k lepšímu skutečně dochází.

Eugenie Línková

Náš „denní chléb“ není žádná samozřejmost

BERLÍN - Loni jsme uvedli do souladu s Agrární reformou 2003 poslední odvětví, a to odvětví ovoce, zeleniny a vína. Tento soulad spočívá ve více tržní orientaci za účelem posílení efektivity a dalšího zlepšení kvality. Rok 2007 byl také rokem, kdy se potraviny obecně staly opět jednou velkým tématem pro evropská média. Vzpomínám si, že především během letních měsíců bylo možné číst v Německu jeden článek za druhým na téma zvyšování cen u potravin. Jak jsem opakovaně říkala, při zvyšování cen potravin šlo o mnohem víc než jen o ceny zemědělských surovin.

Rolníci jsou nenahraditelní

Ceny zemědělských surovin tvoří, například u chleba, jen 3–4 % jeho hodnoty, a je tedy nemožné, aby byly odpovědné za zvýšení ceny chleba o 15 %. Ale jak tomu konec konců je? V souvislosti se zvýšením ceny bylo

mnoha lidem najednou zřetelné, že náš „denní chléb“ není žádná samozřejmost. Uvědomili si, že rolníci jsou i v naší „moderní“ společnosti nenahraditelní a že potraviny nelze vyrábět za nulový tarif.

Také zemědělec potřebuje dostat za výsledek své celodenní práce férovou cenu. Zjednodušení se rýsuje především, pokud jde o systém přímých plateb a u Cross Compliance. Právě u Cross Compliance jsme udělali v loňském roce první velké pokroky. Mým cílem je to, abychom na této cestě pokračovali, aniž bychom však samotný systém Cross Compliance změkčili.

Za sedm let konec mléčných kvót

Do rámce těchto opatření patří i to, že k datu 31. března

2015 připravujeme konec systému mléčných kvót. A tady je potřeba přesně měřit: na straně jedné musíme využít nové šance trhu a na straně druhé

Zemědělská komisařka EK Mariann Fischer Boel

o takové regiony, které žijí jen z produkce mléka, ale po dalším otevření systému kvót nebudou schopny držet krok.

V souvislosti s „šekem pro zdraví“ musíme popřemýšlet také o tom, jak se společná agrární politika může vyrovnat s novými požadavky. Například změna klimatu je jednou z největších hrozeb naší doby. Evropské zemědělství na sebe převzalo už velkou část břemene spočívající ve snížení skleníkových plynů, ale můžeme zcela určitě udělat ještě daleko víc. Na straně druhé je zemědělství změnou klimatu velmi silně dotčeno, a tak se musíme připravit na podmínky, které již nelze odvrátit.

Mariann Fischer Boel, zemědělská komisařka Evropské komise

nesmíme dopustit, aby se změnil pozitivní tržní cenový vývoj. Navíc se musíme starat

Na Žofíně se opět plesalo

Po 265 cenách a 12 hlavních výhrách se úderem půlnoci jen zaprášilo a radosti byla kupa. I ti, co domů šli se sekerou nebo pytlek travního semene, se těšili z výhry. Natož ti další, co v tombole získali lístek na odběr stodesetikilového vepřika a nebo vstupenky na některé z představení v pražském Divadle Kalich. Mezi hlavní výhry patřila kamera nebo lístky na Pražské jaro.

Jedlo se, pilo a hodovalo, a když ze stolů všechno zmizelo, přišlo na shazování kalorií. Tančilo se dlouho přes druhou noční. Za rok zase, říkali si přítomní. Příště přijdou i pozvání politici, kteří letos namísto plesání volili, volili, až nikoho z prezidentských kandidátů v prvním kole nezvolili.

Naštěstí si ale vzali z prvních nezdařilých pokusů poučení a o týden později již volba proběhla mnohem důstojněji. A politici, jak se ukázalo, zvolili jistotu. Řečeno hantýrkou zemědělců, nepřepřáhá se. (egi)

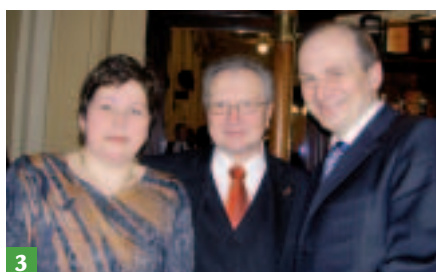
Sedmý agrární ples, který se jako každoročně konal v pražském paláci Žofín, se letos nesl ve znamení zemědělců a potravinářů. Ples totiž pořádaly obě komory dohromady a opravdu se vydařil.

1

2

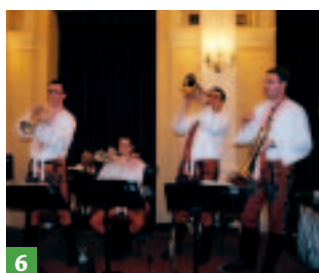
3

4

5

6

7

1 Milan Vyhnaněk (vlevo) obdržel v r. 1978 vyznamenání britské královny Alžběty II. jako nejlepší světový výrobce sýrů.

2 V roli moderátorky se představila Yvetta Blarovičová

3 Manželé Velebovi s ministrem zemědělství Petrem Gandalovičem

4 Jako každoročně zahájilo ples slavnostní předtančení

5 Tajemník AK ČR Jan Záhorka v doprovodu své vnučky

6 K tanci i poslechu hrálo hned několik kapel

7 Prezident Potravinářské komory ČR Miroslav Toman (vlevo) s Jiřím Šírem, vedoucím zemědělského oddělení na zastoupení ČR v EU.

INZERCE

LADA

CS AUTOLADA, spol. s r. o.

Koněvova 211

130 00 Praha 3

Výhodná nabídka pro členy AK ČR na vozidla LADA

cena od 199 900 Kč vč. DPH

Více informací na www.apic-ak.cz

nebo CS AUTOLADA www.lada.cz

Martin Loskot

Vedoucí oddělení automobilů

mobil: 602 366 612

tel: 234 114 502

fax: 234 114 501

e-mail: loskot@lada.cz

www.lada.cz

Aleš Řebíček: Nevyřízené přestupky na internetu nenajdete

Na současný bodový systém postihování neukázněných řidičů a na jeho chystanou novelizaci jsme se ptali ministra dopravy Aleše Řebíčka.

Co vás přivedlo k další diskuzi o bodovém systému a kdy by měla novela začít platit?

Diskuze vznikla jako důsledek zavedení bodového systému v polovině roku 2006. Zahájil jsem činnost odborné komise, která by měla vyhodnotit všechny navrhované změny a doporučit, které jsou smysluplné a které nikoli. Každý musel zaznamenat řadu postřehů a nápadů, které musí někdo zpracovat, shromáždit a posoudit je ze všech možných aspektů. Přesně to je účelem expertní skupiny, kterou jsem na podzim zřídil. Jednotlivých návrhů na změny její členové snesli na stůl skoro 800. Mojí ambicí je, aby návrh byl hotov před začátkem prázdnin. Teoretický začátek účinnosti by byl leden 2009.

Co v této novele prosazujete především?

Myslím, že není třeba dělat vážné zásahy do systému, panuje víceméně shoda, že bodový systém je dobrým nástrojem, je ale potřeba jej doladit, upravit některé parametry tak, aby ce-

lek lépe fungoval a byl lépe vynutitelný.

Je pravda, že uvažujete o tom, aby lidé mohli přes internet nahlížet do registru bodů na stav svého bodového konta?

Je to jedna z věcí, o které se diskutuje. Je ale třeba říci, že takový internetový přístup k bodo-

Ministr dopravy Aleš Řebíček

vému kontu by stejně obsáhl jen již skutečně udělené body, ať už policistou na ulici nebo při přestupkovém řízení na úřadě. Jinými slovy by to neřešilo problém, že přijedete na úřad, kde vytáhnou čtyři nahromaděné přestupky, za všechny vám najednou dají body a seberou řidičák. Nevyřízené přestupky totiž na žádném internetovém účtu vidět nebudou, takže stejně dopředu nezjistíte, že je váš řidičský průkaz ohrožen.

Dojde v bodovém systému k určitému zmírnění dopadu určitých přestupků?

Myslím si, že největší chyby, jako pokuta pro cyklistu za zranění sebe sama, už byly odstraněny v té malé, takzvané technické novele projednané v loňském roce. Pokud jde o další možnosti, nemám žádnou pevnou pozici, počkám si na závěry odborné komise.

Prosazujete zvýšení hranice rychlosti na dálnicích na 160 km/h nebo snížení věku pro možnost získání řidičského průkazu. Co vás k těmto návrhům vede?

Ke zvýšení rychlosti mě vede úvaha, že na řadě nových, dostatečně širokých a přehledných úseků tomu nic nebrání. Ale chápu a respektuji převažující odborné názory, které takové zvýšení zpochybňují. Pokud jde o řízení, nevybavuji si, že bych to sám někde aktivně navrhl, možná jsem na nějaký novinářský dotaz odpověděl, že bych s tím neměl problém - důležité je, aby se zpřísnily podmínky dohledu nad mladými řidiči třeba formou tzv. řidičáku na zkoušku, sníženého počtu bodů, které znamenají odebrání průkazu a podobně.

Eugenie Línková

Český dům v Bruselu otevřen

Bruselská ulice Caroly žila odpoledne a večer 11. října 2007 českou kulturou. Na programu byla zejména velkolepá street party s vystoupením českých hudebníků, vernisáž výstavy děl Tomáše Bíma či módní přehlídka podzimní kolekce Beaty Rajske. To vše za účasti místopředsedy vlády Alexandra Vondry, ministra zahraničí Karla Schwarzenberga a celé řady dalších českých politiků.

Otevření Českého domu v Bruselu se mimo jiné zúčastnili i místopředseda vlády Alexandr Vondra (vpravo) a ministr zahraničí Karel Schwarzenberg

Foto Bohumil Brejžek

Nechyběl ani eurokomisař Vladimír Špidla a europoslanci Věra Flasarová, Zuzana Roithová, Jan Zahradil, Miroslav Ouzký, Oldřich Vlasák a Jaromír Kohlíček. Slavnostně se zde totiž otvíral Český dům.

Na ulici před ním vyrostlo podium, na němž přiváděli přítomné do varu skupina Děda Mládek Ilegal Band, romantická Iva Frühlingová a mezinárodně stále úspěšnější skupina Čechomor, který posluchače strhával moderním zpracováním českých a moravských lidových písní. Až do nočních hodin byly otevřeny pouliční stánky jednotlivých krajů i organizací, které nabízejí rozmanité české speciality

a propagační materiály o českých regionech.

Český dům – silná česká adresa

V roce 2009 se ČR stane hlavní tváří unie. Z nového komplexu budov bude ČR nejen řídit své předsednictví Rady EU, ale bude zde nově sídlit i české velvyslanectví a České centrum. Ministerstvo zahraničí tím vyjadřuje zájem posílit v Bruselu prezentaci ČR i pomocí silné české adresy, na kterou bude v době předsednictví soustředěna

značná pozornost. V domě je kromě kancelářských prostor k dispozici řada jednacích a konferenčních sálů, recepční sál a v přízemí i galerie, která se všem „nájemníkům“ nabízí k širokému využití.

Každé patro Českého domu, s výjimkou posledního, nabízí 600 m² plochy. Budova má i tři videokonferenční místnosti a čtyři patra garáží. Přízemí obsadila Galerie Českého centra, kanceláře Českých aerolinií a centrály cestovního ruchu CzechTourism. První patro připadlo zastoupe-

ním osmi krajů – Královéhradeckého, Karlovarského, Moravskoslezského, Pardubického, Plzeňského, Jihomoravského, Ústeckého a Kraje Vysočina. Další čtyři patra patří stálému zastoupení ČR při EU a jeho kancelářím pro předsednictví. V šestém patře sídlí obchodní zastoupení, agentury a organizace CzechInvest, CzechTrade, CzechTourism, Česká podnikatelská reprezentace při EU (CEBRE), ČEZ, České centrum a Bohemia EU Planners. V sedmém patře je velvyslanectví ČR v Belgii.

Důstojné zastoupení a zviditelnění ČR

Podle šéfa naší diplomacie Karla Schwarzenberga je „zahraniční politika z velké části lobbying za zájmy státu i ekonomických subjektů. Velmi důležité je, abychom byli v Bruselu důstojně zastoupeni a bylo vidno, co ČR je,“ zdůrazňuje. Existence Českého domu bude dávat větší možnosti i našim zemědělcům k propagaci jejich činnosti, neboť se zde vytváří možnost seznámat belgickou veřejnost jak s obecnou problematikou českého zemědělství, tak zejména s jeho atraktivnější stránkou, jako je agroturistika či nejruznější vinařské programy.

Bohumil Brejžek

KRÁTCE

Čerpáme víc, než platíme

ČR je ve vztahu k rozpočtu EU doposud čistým příjemcem. Za rozpočtové období 2004–2006 odvedla do evropské pokladny 94 miliard korun a získala z ní 112,3 miliardy. Potvrzují to zástupci ministerstev financí a místního rozvoje. V letech 2007–2013 může ČR získat z evropských fondů přibližně 700 miliard korun. Schválení operačních programů však neznamena automatické využití bruselských peněz. Pokud by se dostalo do rozporu s pravidly EU, musí členské státy v některých případech peníze vrátit. (zum)

Farmáři letos oseli větší plochy půdy, nejvíce vzrostla řepka

Čeští zemědělci letos oseli podle šetření ministerstva zemědělství přes 1,5 milionu hektarů půdy, tedy přibližně o 30 000 ha více než loni. Nejvyšší nárůst nastal u řepky, jejíž cena stoupla díky zavádění biopaliv. Podle AK ČR bude výměra osatá řepkou stoupat i v dalších letech, produkci plodin pro výrobu potravin to ale neohroží. Výměra osatá řepkou vzrostla meziročně o 7,3 % na téměř 357 000 hektarů, obilí o 2,3 % na přibližně 979 000 hektarů. Ceny obilí se loni zdvojnásobily a podle AK porostou i letos, zemědělci proto i u této komodity očekávají vysoké zisky. Výrazný pokles o více než 9 % zaznamenalo MZe u ploch osatých pícevinami. Farmáři jimi vloni na podzim oseli více než 175 000 hektarů zemědělské půdy. „Výměra osatá řepkou bude v následujících letech dále stoupat,“ řekl prezident AK ČR Jan Veleba. Nárůst výměry zemědělské půdy osatá řepkou se podle něho zastaví kolem hranice 400 000 ha, nepřesáhne tedy 15% podíl zemědělské půdy. (li)

Pražané vybrali nejlepší obchodníky

Radnice Prahy 1 uzavřela první ročník soutěže o nejlepší obchodníky v první městské části. Nejlepší restauraci lidé zvolili Kolkovnu v ulici V Kolkovně a nejlepším obchodem se staly Maso-uzeniny v Jindřišské 23. Ocenění skokan roku získala restaurace U Zpěváčků v ulici Na Struze. V anketě hlasovalo zhruba 3000 obyvatel. Vítězné provozovny dostanou od radnice 30 000 korun a certifikát. Cílem soutěže je motivovat podnikatele k lepším službám. (li)

Zemřel majitel slavné restaurace Josef Vladař

Majitel známé pražské restaurace a hotelu U Vladaře Josef Vladař zemřel náhle 26. 12. 2007 ve věku nedožitých 63 let.

Je to moc smutná zpráva. S panem Vladařem jsme se znali, dělal u bratra hotelovku na Světlé u nás ve Velkém Meziříčí,“ konstatoval po obdržení této informace Jan Veleba, prezident AK ČR. „Shodou okolností jsem u něho byl na večeri 18. prosince. Měl tam i Radka Johna, ochutnávali vína a říkal mu, ať přijde druhý den, že bude dělat zaječčí paštiku,“ dodal Veleba. „Byl to nejen člověk s velkým entuziasmem, ale také vlastenec. Bohužel ho nikdo nenahrádí. Mimo jiné s paštikami vyhrál zlatou medaili na světové gastronomické výstavě v Basileji,“ zavzpomínal Veleba.

Jako každé Vánoce připravil ještě i vloni Josef Vladař vyhlášenou zaječčí paštiku a zorganizoval tradiční šnečí hody. Koho by napadlo, že to bylo naposled. Česká gastronomie ztratila jednoho z posledních slavných mušketýrů.

Malostranská restaurace U Vladaře již mnoho let přitahuje milovníky špičkové gastronomie. Pověst si vybudovala zejména díky nabídce tradiční české kuchyně. Vloni

v říjnu uspořádal Josef Vladař ve své restauraci soutěž Český houskový knedlík – perla české kuchyně. V soutěžích chtěl pokračovat a měl mnoho dalších skvělých nápadů. Dobré jídlo se totiž podle jeho slov nesmí šidit.

Mezi hosty restaurace patřily známé osobnosti ze světa umění, filmu nebo politiky. Navštívili ji mimo jiné kardinál Miloslav Vlk, modelka Claudia Schifferová, iluzionista David Copperfield nebo režisér Miloš Forman. Scházeli se tam politici a i AK ČR tam čas od času pořádala setkání s poslanci.

Jeho pestrá profesní kariéra vedla přes restauraci Koruna a další podniky až k postu ředitele Interhotelu Paříž. Z tohoto postu odešel, aby vybudoval vlastní podnik. Jméno Vladař se stalo pojmem a podnik na Maltézském náměstí mekkou české kuchyně. „Byl jsem vztahem k české kuchyni naočkovaný od bratra a pan Vladař byl prototypem takového nadšence v praxi. Nechtěl to nezní neskromně, ale před 20 lety jméno SHŠ Světlá a ředitel Vladimír Veleba, to byly pojmy, a proto tam chodilo studovat mnoho osobností, respektive lidí, kteří se osobnostmi ve svém oboru stali. Už tehdy jezdili stu-

denti ze Světlé na výměnné praxe do Itálie, Rakouska, Německa, Švýcarska a Litvy a oni zase sem. Když každý rok počátkem května pořádala Světlá mezinárodní gastrodny, bylo Velké Meziříčí obležené „espézetkami“ od Košic po Cheb plus zahraniční. A tam jsem vždy byl a byl tam i pan Vladař se svou pražskou šunkou na povídlové omáčce,“ vyprávěl Jan Veleba.

„Byla to má srdeční záležitost, bratr byl skvělý, dal tě škole celý život. Jako mladík ji vystudoval, pak dělal několik let na Liberecku číšníka, aby se vrátil a začal tam učit. Při zaměstnání si udělal pedagogický institut a po něm práva. Stal se ředitelem. Soustředil kolem sebe vynikající tým profesorů a škola měla obrovský zvuk. Při přijímacích bylo síto 1:5–6.“

Po revoluci odešel do Slušovic na Všemínu a s ním odešlo ze školy přes polovinu kantorů. Bývalá sláva školy pohasla,“ dodal Jan Veleba.

Národní federace hotelů a restaurací České republiky udělila podniku U Vladaře v roce 2000 čestný titul Restauratér roku jako výraz ocenění výsledků v kvalitě, službách, způsobu řízení a provozování podniku.

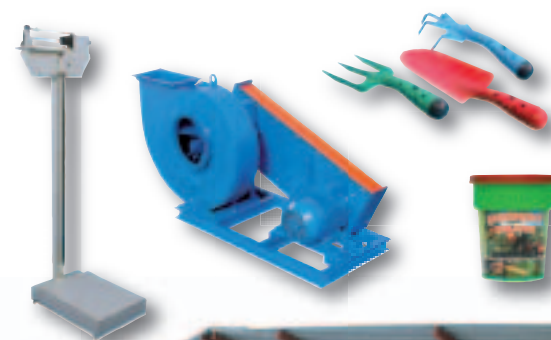
Eugenie Línková

INZERCE

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV

UNION OF CZECH AND MORAVIAN PRODUCTION CO-OPERATIVES

Výrobní družstva

představí výrobky a zařízení pro zemědělství, zahrady a hobby na veletrhu

TECHAGRO v Brně

6.–10. 4. 2008

pavilon D

expoziční č. 10

SVAZ ČESKÝCH A MORAVSKÝCH VÝROBNÍCH DRUŽSTEV

Václavské nám. 21, 113 60 Praha 1

tel.: 224 109 203, fax: 224 230 319, e-mail: marketing@scmvd.cz

www.scmvd.cz

Agrární fórum na začátku nového trendu v zemědělství?

V závěru loňského roku se v královéhradeckém Aldisu sešli zemědělci na Společensko-marketingovém a obchodním fóru předsedů, ředitelů, majitelů a vedoucích manažerů společností v zemědělství, potravinářství, výrobě, obchodu, služeb, bankovníctví a pojišťovnictví kraje Královéhradeckého a Pardubického.

Akce se konala pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze, hejtmána Královéhradeckého kraje a regionálních Agrárních komor obou krajů. Na pořádání akce se podílela firma Agrotom marketing a řada sponzorů z řad obchodních firem dodávajících do zemědělství, kteří měli možnost se představit svou expozicí v předsálí. Ti nejvýznamnější – GE Money Bank, Chovservis a Bauer-Agromilk – pronesli pár slov i na samotném fóru.

Jednací sál plný představitelů zemědělských podniků obou krajů svědčil o velkém zájmu o akci, která se nesla v duchu hodnocení uplynulého, poměrně úspěšného roku, avšak i o nebezpečném usínání na vavřínech a nutného využití nenadálého přísunu peněz do rezortu k dalšímu upevnění jeho postavení na trhu, ale i posílení image oboru u veřejnosti. Vystoupení jednotlivých řečníků se postupně týkala hlavních zemědělských komodit a jejich dalších perspektiv.

Potravináři na jedné lodi se zemědělci

Ing. Miroslav Toman, CSc. vystoupil jako prezident Potravinářské komory České republiky (PK ČR), přičemž vyzdvihl nové upevnění spolupráce s Agrární komorou České republiky (AK ČR) potvrzené návratem mezi členské organizace AK ČR. Dále mluvil o chystaném kulatém stolu, kterého by se měli účastnit zástupci ministerstva zemědělství, MPO ČR, zástupci obchodních řetězců a samozřejmě PK ČR a AK ČR. Jeho cílem by mělo být narovnání vztahů mezi potravinářskými dodavateli a obchodními řetězci. Zdůraznil, že potravináři nevolají po žádné regulaci trhu, chtěli by však vyjednat s řetězci jakýsi etický kodex, podle kterého by se pak závazně řídily dodavatelsko-odběratelské vztahy a odstranila by se diskriminace dodavatelů různými obchodními kličkami a poplatky. Ing. Toman také varoval před zvyšujícím se podílem zahraničních potravinářských výrobků v obchodech, což může mít své důsledky až v zemědělské prvovýrobě. Potvrdil také připravenost a ochotu PK ČR podílet se společně s AK ČR na prezentaci domácích potravin přímo spotřebitelům.

nářské komory České republiky (PK ČR), přičemž vyzdvihl nové upevnění spolupráce s Agrární komorou České republiky (AK ČR) potvrzené návratem mezi členské organizace AK ČR. Dále mluvil o chystaném kulatém stolu, kterého by se měli účastnit zástupci ministerstva zemědělství, MPO ČR, zástupci obchodních řetězců a samozřejmě PK ČR a AK ČR. Jeho cílem by mělo být narovnání vztahů mezi potravinářskými dodavateli a obchodními řetězci. Zdůraznil, že potravináři nevolají po žádné regulaci trhu, chtěli by však vyjednat s řetězci jakýsi etický kodex, podle kterého by se pak závazně řídily dodavatelsko-odběratelské vztahy a odstranila by se diskriminace dodavatelů různými obchodními kličkami a poplatky. Ing. Toman také varoval před zvyšujícím se podílem zahraničních potravinářských výrobků v obchodech, což může mít své důsledky až v zemědělské prvovýrobě. Potvrdil také připravenost a ochotu PK ČR podílet se společně s AK ČR na prezentaci domácích potravin přímo spotřebitelům.

Ilustrační foto zub

Rostlinná výroba dělá radost, ale je stále více omezoována

Další vystoupení se týkalo rostlinné výroby a přednesl jej prof. Ing. Josef Pulkrábek, CSc. z České zemědělské univerzity v Praze. Právě rostlinná výroba zaznamenala, co se týká výkupních cen v uplynulém roce, nečekaný boom. Například ceny pšenice vzrostly meziročně o více než 100 %. Přesto řečník zdůraznil, že podíl agrárního obchodu na celosvětovém obchodu celkem trvale klesá. K příčinám růstu cen řekl, že světové zásoby komodit jsou na nejnižší úrovni za poslední léta. Podle prof. Pulkrábka není hlavní příčinou zá-

jmu o komodity masivní rozvoj biopaliv, ale ještě silnější je růst poptávky po potravinách v celém světě, přičemž tahouny poptávky jsou bohatnoucí země Asie. Evropská unie by měla na tento vývoj adekvátně reagovat a ustoupit od svého defenzivního přístupu k vlastnímu zemědělství, jinak hrozí, že neobstojí ve světové konkurenci. Nikdo však zatím nedokáže předpovědět, jak se zodpovědné unijní orgány zachovají. Jistě však je, že v EU byla loni největší poptávka po potravinách za posledních 10 let, ale přitom zde byly nejnižší výměry zemědělských komodit a nejnižší zásoby rovněž za poslední dekádu. Díky tomuto vývoji je již dnes možno říci, že EU nebude schopná sama sobě ani zajistit dostatek surovin podle vlastního plánu rozvoje biopaliv. Na rozdíl od hlavních světových agrárních producentů EU stále dává přednost rozvoji venkova jako takového, než zemědělství jako jeho součástí. Staví se rezervovaně k využití GMO produktů, zvyšuje se tlak na bezpečnost potravin a ochranu životního prostředí. Tak například na dosažení 10 t výnosu pšenice potřebuje tato plodina 242 kg N na ha, zatímco nitratová směrnice povoluje pouze 170 kg ve zranitelných oblastech. Produkce je tedy takto omezena.

Českým a moravským zemědělcům doporučuje prof. Pulkrábek orientaci na konkurenceschopné „národní“ komodity. Jde zejména o mák, sladovníkový ječmen, produkci osiv. Dále může být konkurenční vý-

hodou schopnost vytvořit velké dodávky ucelených homogenních partií speciálních komodit, mezi něž kromě výše uvedených patří třeba i hořčice. V osevních postupech bude větší plochy než dnes zaujmát i kukuřice, zejména pro bioenergetické využití. Se zvyšováním teplot se do našich poloh mohou dostat i dnes netradiční plodiny, jako je hořčice sareptská nebo čirok, které se budeme muset naučit pěstovat. To vše jsou šance, které můžeme v rostlinné výrobě dále využít. Hlavně se však musíme postarat o svůj úspěch aktivním přístupem sami. Lze to shrnout slovy z vystoupení prof. Pulkrábka, že „pokud bychom dokázali zbytek světa naučit jíst makové buchty, zdaleka by pak nestačily ani dnešní plochy máku“. Lze jen dodat, že pokud se chce, tak všechno jde.

Živočišná s problémy a s rezervami

Blok živočišné výroby zahájil Ing. Mojmír Vacek, CSc. za VÚŽV Uhřetěves, který přiblížil trendy v chovu skotu. Zahájil smutným konstatováním, že od roku 1990 klesly u nás stavy skotu o více než 50 %, tedy asi o dva miliony kusů! Lepší byla zpráva o jednáních, která by měla přinést navyšování mléčných kvót do roku 2015 o 2 % ročně. V současnosti je v ČR asi 560 000 krav, z toho 150 000 je BTM. Naštěstí se v posledních měsících obrátila i situace ve výkupu mléka, jehož ceny začaly stoupat i na základě růstu glo-

bální poptávky. Zatímco však růst začal ve světě již od počátku loňského roku, naši mlékaři se přidali k trendu až v jeho polovině a očekává se růst ceny až na 10 Kč/kg s tím, že případný pokles už by v budoucnu neměl být pod 9 Kč.

Zatímco cena mléka jde nahoru, situace v hovězím mase je nadále stagnující. Podle VÚŽV je dnes průměrný zisk na dojnicí asi 6500 Kč za rok. Za rezervy v našich chovech pak označil zejména nedostatečný zdravotní stav, který zapříčiňuje ztráty až 2000 Kč na krávu, což je téměř 30 % zisku. Dále se považuje za chybu, že 50-60 % zdejších telat nedostává mlezivo a za nedostatečné označuje zvládnutí okolo porodního období u dojnic. Doporučuje také dosáhnout ve stájích stavu, kdy je alespoň 7 % krav měsíčně zabíjených.

O v současnosti dosti palčivé otázce chovu prasat hovořil ve svém referátu doc. Ing. Roman Stupka, CSc., rovněž z ČZU v Praze. Řekl, že tento obor zemědělství nejvíce ovlivňují tři hlavní faktory. Jde o bezpečnost potravin, ekologizaci výroby a ochranu (wellfare) zvířat, což vnáší do hospodaření nové náklady. Například se do budoucna počítá s dalším zpřísněním odpadového hospodářství s nutností zajištění skladových kapacit na kejdu pro její tříčtvrtěroční produkci, zavedení fosforové směrnice nebo další finanční zatížení úniku plynu do ovzduší. Na welfare zase bude vzrůstat tlak

Prezident Potravinářské komory Ing. Miroslav Toman (vlevo) i prezident Agrární komory Ing. Jan Veleba vyzvali k další obhajobě našich potravin a zemědělství

a kontrola ze strany spotřebitelů a půjde to i směrem ke snižování koncentrace chovů. Náklady na zdraví zvířat pak dělají až 7 Kč/kg a od příštího roku se ještě zvýší nutnost garantovat prostost salmonelózy, což se dotkne nejen vepřového, ale i drůbežářů. Nákladná je rovněž certifikace chovů a výroby podle ISO nebo HACCP. Export masa pak znesnadňuje vytváření uzavřených kvalitativních systémů například v Německu, Nizozemsku nebo Dánsku, které je těžké splnit.

Co se týká ekonomiky tužemských chovů prasat, zdůraznil doc. Stupka mnohé rezervy našich chovatelů. Nutností je vyrobiť kilogram vepřového masa maximálně za jedno euro. V užítkovosti selat je u nás dosahovaný průměr 19,6 selete ve vrhu, zatímco nutností je alespoň 25 selat a například Francie chce do roku 2012 dosáhnout úrovně 35 selat ve vrhu. Konverze krmiva by se měla dostat pod 2,4 kg/kg, zatímco náš průměr je někde kolem 3,2 kg na kilogram masa. Uvažuje se také o zavedení výkrmu kanečků.

Abý v tom však naši chovatelé nebyli úplně sami, upozornil referát také na to, že stavy prasat ve starých zemích EU rostou, zatímco v nových klesají. Dalším trendem, který do budoucna ovlivní stav oboru je rostoucí produkce vepřového v Číně a Brazílii, kde náklady na produkci 1 kg masa vycházejí asi na 19,71 Kč. Otázkou pro Evropu jsou tedy další ujednání WTO a také to, zda se projeví tlak na zvyšování welfare a ekologizaci také právě v Americe, kde chovy zatím nejsou těmito náklady zatíženy. Přesto vnesl doc. Stupka na závěr trochu optimismu do tváří přítomných chovatelů, když sdělil svůj soukromý odhad, že k určitému narovnání cen vepřového by mohlo dojít v polovině letošního roku.

Využití situace

pro zviditelnění zemědělství

Na závěr vystoupil se svým projevem prezident AK ČR Ing. Jan Veleba. Na počátku své řeči vyslovil dvě teze, které je třeba dobře vyhodnotit, neboť na tom bude záležet další směřování našeho zemědělství. Těmi tezeami je otázka, zda loňské dě-

ní v zemědělství je pouhým výkyvem z trendu stálého poklesu, nebo zda jde naopak o nějaký nový trend růstu zájmu o zemědělskou produkci. Obojí může mít na naše zemědělce důležité dopady. Jan Veleba připomněl, že do roku 2007 neustále klesala hrubá zemědělská produkce až na úroveň 60. let minulého století, docházelo a dochází k převisu rostlinné výroby nad živočišnou, což znamená menší finalizaci produkce a tím nižší přidanou hodnotu. O poklesu stavů skotu se již v tomto článku výše mluvilo. EU nastolila trend odvodu peněz z rezortu zemědělství a vsadila na rozvoj venkova bez zemědělské výroby.

Loňské žně a zejména cenový vývoj po nich ukázaly podle prezidenta Veleby několik faktorů. Především to, že o cenách komodit rozhoduje plně globalizovaný světový trh, nikoliv lokální obchodníci a dále, že novým faktorem se stala biopaliwa, jejichž výroba začala ovlivňovat poptávku po rostlinné produkci. S tím roste zájem i o zemědělství jako takové a vláda by se měla začít zabývat pojmem potravinové soběstačnosti země. Zároveň však připomněl, že tržby roku loňského jsou pouze na úrovni tržeb zemědělství v roce 2001 a není tedy možné říkat, že zemědělci jsou na tom v tomto ohledu nějak lépe. Za nebezpečnou označil také přílišnou závislost na dotacích, avšak zároveň také nerovnoprávné trendy k jejich omezení pro velké podniky.

Na závěr vyzval přítomné zemědělce, aby využili nastalé situace v cenách potravin a vlny zájmu o zemědělství ke zvýšení jeho prestiže u veřejnosti a politiků. Už nelze jen nařikat a představovat obor jako chudý a neatraktivní, zvláště když zhruba za pět let bude třeba přivést do zemědělství novou generaci lidí, kteří jej převezmou. A do neustále si stěžujícího odvětví nikdo pracovat nepůjde. Zároveň však je třeba vyhradit si právo na nátlakové akce v případě potřeby. Agrární komora ČR je připravena pomoci k dobré prezentaci našeho zemědělství a domácích potravin a již pro tento rok chystá některé akce.

Ing. Václav Jírka,
spolupracovník redakce
(Foto z Agrárního fóra autor)

V soutěži Top 100 byli zastoupeni i zemědělci a potravináři

PRAHA - V anketě Top 100 obhájila loňské i předloňské vítězství elektrárenská společnost ČEZ. Na dalších místech se umístilo hned několik českých potravinářských firem, zemědělských společností a farem a Lady Pro obhájila jako jedna z málo vyznamenaných žen i sklep mistryně firmy ZVOZ Hustopeče Jitka Sedláčková. Hned dvě ocenění Top 100 získal holding Agrotrade se svou dceřinou společností Alima, značková potravina, a. s.

Výsledky loňského ročníku na Pražském hradě oficiálně vyhlásila společnost Comenius.

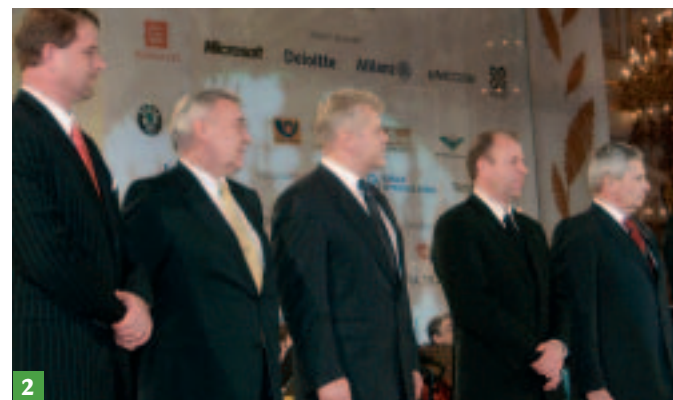
Mezi vyznamenané potravinářské firmy patřily:

- 21. Plzeňský Prazdroj, a. s.
- 29. Bohemia sekt, a. s.
- 35. Agrotrade, a. s.
- 38. Agrofert Holding, a. s.
- 51. Kofola
- 54. ZŘUD Masokombinát Písek CZ, a. s.

- 74. Madeta, a. s.
- 82. Alima značková potravina, a. s.
- 90. Rudolf Jelinek, a. s.

Ze zemědělců ocenění získali:

- **Agrochemický podnik Mstětice, a. s.**, Mstětice 32, 250 91 Zeleneč
- **Zemědělské družstvo vlastníků Štichovice**, 331 41 Kralovice, Plzeň-sever
- **Rodinná farma Miroslava Drse**, Debrník 35, 392 01 Soběslav
- **Ing. Božik Severin, jednatel Agria Drásov, spol. s r. o.**, 664 24 Drásov 43
- **Ing. Josef Hlavinka**, soukromé hospodařící rolník (předseda OAK Přerov)
- **Jitka Sedláčková**, vedoucí výroby vína, ZVOS Hustopeče, a. s. Javorová 1a 693 01 Hustopeče u Brna, jako Lady Pro (li)

1 Prezident holdingu Agrotrade Miroslav Toman (vlevo) se synem, generálním ředitelem téhož holdingu, pozorně sledovali ve Španělském sále Pražského hradu slavnostní akt předávání ocenění v soutěži Top 100.

2 Vyznamenaní zemědělci a potravináři na stupních vítězů v soutěži Top 100 během slavnostního aktu na Pražském hradě

3 Z ocenění Top 100 se právem radoval ředitel firmy Bohemia sekt Josef Vozdecký (uprostřed s diplomem). Pogratulovat mu přišli i prezident potravinářské komory Miroslav Toman (vlevo), ministr zemědělství Petr Gandalovič (vpravo) a prezident AK ČR Jan Veleba.

4 Ministr zemědělství Petr Gandalovič (vlevo) se na pražském Hradě během slavnosti předávání cen Top 100 setkal s prezidentem holdingu Agrotrade Miroslavem Tomanem (uprostřed) a prezidentem AK ČR Janem Velebou.

4x foto Eugenie Linková

PŘEVÁŽNĚ VÁŽNĚ

Britští vegetariáni zahájili kampaň v boji proti emisím plynů z dobytka

LONDÝN - Britští vegetariáni zahájili novou inzertní kampaň proti dobytku - jejich inzeráty s obrázkem zadku krávy a s heslem Tiché, ale smrtelné upozorňují na to, že světové stádo čítající 1,4 mld. krav produkuje při přežvykávání značné množství plynů, které zatěžují světové klima.

Podle údajů OSN pro výživu a zemědělství FAO se zemědělství podílí na skleníkovém efektu z 18 %, což je více než globální doprava a téměř tolik jako USA.

Britská Vegetariánská společnost má jako patrony sira Paula McCartneyho a jeho dceru Stellu. Zatím byla proti pojí-

dání masa především z etických důvodů. Nyní k tomu přidala důvody ekologické.

„Škodlivé plynné emise“ ze skotu a dalších zemědělských zvířat podle inzerátů způsobují životnímu prostředí větší škody než doprava. Inzerát končí prohlášením, že „...nejde jen o horký vzduch.“ Akce má podle mluvčího společnosti přimět čtenáře, aby se více zamysleli nad vztahem jídla a životního prostředí.

Britští vegetariáni nejsou první, kteří se snaží záležitost řešit. Zemědělská univerzita Hohenheim ve Stuttgartu loni oznámila, že vyvíjí tablety proti říhání, škytání a pšoukání hospodářského dobytka, kterým se

do ovzduší dostává metan. Podle propočtu profesora Winfrieda Drochnera z univerzitního ústavu pro výživu zvířat, který pilulku zkouší, přispívá hovězí dobytek asi čtyřmi procenty ke změnám v ovzduší.

Fakt, že krávy metan produkují, je znám dlouho, a jde o přirozený proces. Plyn váže vodík, který vzniká jako odpadní produkt při žvýkání trávy. Drochner vysvětluje, že toto mikrobiologické vylučování se nazývá fermentace, která je pro přežvykavce životně důležitá.

Proti tomu chtějí vědci nasadit obří tabletu velkou asi jako pěst. Extrahuje se z naklíčeného obilí a přídatných lá-

tek, které omezují tvorbu metanu. V kravském žaludku má prý působit až šest týdnů. Tento způsob redukce je prý nejen ekologický, ale pro chovatele také ekonomicky zajímavý. Omezení metanu přináší zvířatům i lepší látkovou výměnu. Výsledkem má být, že krávy budou zdravější a mohou podávat s menším množstvím krmiva lepší výkony, pokud jde o produkci mléka a masa.

Kromě Němců se možnostmi omezování metanu hospodářských zvířat zabývají například i vědci ve skotském Aberdeenu, kteří se soustřeďují na krmení pro ovce. Australané zase experimentují s očkováním. (zum)

Zájem zemědělců o aktuální dění dokazuje plný jednací sál hradeckého Aldisu

České zemědělství je na vzestupu

V celkových výsledcích hospodaření českých zemědělců došlo od vstupu do EU k výrazné změně, z hlubokých ztrát do mírného zisku. Podle odhadů Evropského statistického úřadu Eurostat došlo v minulém roce k rekordnímu nárůstu meziročního vývoje reálného důchodu na pracovníka v zemědělství o více než 20 %, což je v unijní sedmadvacítce druhý nejlepší výsledek.

V rámci svého vystoupení na 74. žofínském fóru na téma Český venkov v kontextu renezanace světového zemědělství to uvedl ministr zemědělství Petr Gandalovič. Důležitými faktory růstu jsou podle jeho slov zejména zvýšení hodnoty produkce, větší efektivita související mimo jiné s úbytkem pracovníků v resortu a vývoj na světových trzích. „Čeští zemědělci jsou schopni obstát na jednotném vnitřním trhu EU, jejich konkurenceschopnost se dále zvyšuje,“ uvedl Gandalovič.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Aktuální hrozbou pro světovou ekonomiku je podle ministra akcelerace inflace, která v loňském roce zasáhla i oblast zemědělských komodit a potravin. Příčinou jsou vedle růstu cen vstupních surovin i strukturální změny v poptávce, silný hospodářský růst v Číně a Indii nebo prudký vzestup poptávky po biopalivech zejména v USA.

Hlavním cílem českého zemědělství do dalšího období je podle ministra definitivně odpou-

tání od komunistické éry. Úkolem MZe je pomoci zemědělcům, aby se podstatně více mohli postavit do role skutečných správců naší krajiny, přírodního bohatství a vodních zásob, realizovat pozemkové úpravy jakožto jednu z hlavních spojnic mezi potřebami obcí, vlastníků a výrobních zemědělců.

Za klíčové považuje ministr odstranění historických nerovností, nastolení stejných konkurenčních podmínek pro zemědělce starých členských zemí Evropské unie, provedení kompletní revize všech informačních povinností a podstatné snížení byrokratické zátěže podnikatelů v zemědělství.

„Všechny tyto kroky mají jednoho společného jmenovatele – pozitivní dopad na venkov. Postupná industrializace zemědělství jako neblahé dědictví socializace vesnic totiž odebírá venkovu jeho charakter, a tím velkou část identity. Přitom v obcích do 2000 obyvatel žije

Prezident ČR Václav Klaus a ministr zemědělství Petr Gandalovič předávali na loňské Zemi živitelce poháry za nejlepší regionální potraviny

Ministr zemědělství Petr Gandalovič při předávání cen Top 100 2007

v ČR téměř čtvrtina populace. Proto se snažíme v politice a podporách vytvářených na ministerstvu zemědělství postupně zohledňovat jejich přínos do reálného života na venkově. Po-

kud podceníme tuto snahu, bude se nám venkov stále více degradovat na pouhou ubytovnu pro obyvatele dojíždějící do měst za prací,“ upozornil ministr Gandalovič. (li)

Co se podařilo

- Schválení PRV ČR Evropskou komisí
- Schválení OP Rybářství ze strany Evropské komise
- Reforma SOT s vínem
- Stabilizace zemědělství v ziskových číslech
- Zjednodušení a zefektivnění dotačních programů
- Dopracování krizových plánů a celkové připravenosti proti očekávatelným krizovým jevům
- Zabezpečení opravdu velkých objemů finančních prostředků na protipovodňovou ochranu, vodovody a kanalizace a komplexní pozemkové úpravy

Čeho chce MZe v následujícím období dosáhnout

- Definitivně se odpoutat od komunistické éry a vypořádat se se zbylými rezidui tohoto období
- Pomoci zemědělcům, aby se podstatně více mohli postavit do role skutečných správců naší krajiny, přírodního bohatství a vodních zásob
- Odstraněním historických nerovností nastolit stejné konkurenční podmínky pro zemědělce starých členských zemí EU
- Provedení kompletní revize všech informačních povinností a podstatné snížení byrokratické zátěže podnikatelů v zemědělství
- Úspěšně zvládnout předsednickou roli, zvýšit prestiž ČR v EU a vytvořit si tak lepší možnosti pro prosazování národních zájmů v budoucnosti

Rozvoj českého venkova

- Prioritou MZe je komplexní rozvoj venkovských regionů – zachování přírodního a kulturního dědictví venkova, rázu venkovské krajiny
- Podpora rozvoje infrastruktury a urychlená realizace protipovodňových a protierozních opatření
- V letech 2007 – 2013 lze čerpat prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR z fondu EAFRD až 99,43 mld. Kč (včetně spoluúčasti ČR)
- Co nejvíce stimulovat mladou generaci k zahájení podnikání na venkově
- Urychlit generační výměnu v zemědělství
- Klást důraz na maximální zjednodušení podmínek pro žadatele o finanční prostředky – byrokracii snížit na minimum

Vzorovou zemědělskou obcí roku jsou Těšetice

Obec Těšetice z Olomouckého kraje se stala Vzorovou zemědělskou obcí roku 2007 v Programu obnovy venkova a ocenění převzala v Zemědělském muzeu z rukou ministra zemědělství Petra Gandaloviče.

Tato obec obdrží od ministerstva zemědělství finanční odměnu v celkové výši 1 000 000 Kč. V užším výběru na ocenění byly nominovány čtyři kandidátské obce – Holovousy, Těšetice, Vlkanec a Vysoké Pole. Titul je součástí soutěže Vesnice roku 2007, ve které v rámci krajských kol bylo koncem uplynulého roku popr-

vé udělováno i mimořádné ocenění Oranžová stuha za spolupráci obce s místními zemědělskými subjekty. „Toto mimořádné ocenění vychází z tisícileté historie našeho venkova, kdy venkovská komunita ve vzájemné součinnosti utvářela venkovský prostor,“ uvedl ministr Petr Gandalovič a dodal: „Jsem velice poctěn, že jsem v tomto roce mohl prvních deset vybraných obcí ocenit za příkladnou spolupráci obce a hospodářských zemědělských subjektů, a po zásluze tak symbolicky dekorovat jejich obecní zástavu či prapor Oranžovou stuhou.“

Cílem soutěže je od povzbuďení obyvatele venkova k aktivní účasti na obnově venkovského prostředí, ve kterém žijí. (zum)

Příjezd do obce Těšetice

Foto archiv PÚ Olomouc

Vratku spotřební daně zemědělci dostanou

Ještě začátkem roku zemědělcům hrozilo, že při pohonu na bionaftu nedostanou od státu zpět část spotřební daně, jak tomu bylo doposud. Nynější zákon o spotřební dani to totiž neumožňuje. Napravit to má novela, se kterou přišla skupina poslanců spolu s ministrem zemědělství Petrem Gandalovičem.

Prezident AK ČR Jan Veleba v rozhovoru s ministrem Gandalovičem

PRAHA – Podle prezidenta Agrární komory Jana Veleby je vratka spotřební daně pro zemědělce velmi důležitá. „Naprosto s tím (novelou) souhlasíme. Vratka činí šest korun na litr nafty bez ohledu na to, kolik stojí. Je to významná položka a pokud by nebyla, tak by to mělo vážný dopad na konkurenceschopnost českých země-

dělců,“ řekl Veleba. Zákon ukládá přimíchávat do motorové nafty dvě procenta metylesteru řepkového oleje (MEŘO) nebo ethylesteru řepkového oleje (EEŘO). Na tuto nízkoprocenní směs se ale podle nynějšího zákona o spotřební dani nevztahuje možnost vracet zemědělcům část daně, upozorňují předkladatelé.

„Zákon o spotřební dani nezná čistou naftu, tu už u pumpy neseženete, zákon už zná jenom směs,“ řekl předseda sněmovního zemědělského výboru Jiří Papež (ODS). „Vratka se ale týká pouze čisté nafty, a zemědělci by tak neměli nárok vůbec na nic,“ upozornil. Zemědělci mají nárok na vrácení 60 % spotřební daně, kterou zaplatili za naftu

při jejím nákupu a kterou spotřebovali při zemědělských činnostech. Tímto způsobem podle Papeže dostávají ročně kolem 1,5 miliardy korun. Novela nyní rozšiřuje vratku i na naftu s maximálně pěti procenty biosložky.

Povinné přimíchávání ukládá novela zákona o ochraně ovzduší a dalších zákonů, kterou sněmovna přijala loni v květnu. „Prostě si toho nikdo nevšiml, když se ten zákon schvaloval,“ dodal Papež.

„Je to (novela zákona o spotřební dani) náprava legislativní chyby, která se stala při projednávání balíku zákonných změn v souvislosti s přimícháváním biopaliv do nafty a benzínu,“ řekl ministr zemědělství Gandalovič, podle kterého dostávají vratku spotřební daně zemědělci ve většině zemí EU. Pokud by čeští zemědělci neměli možnost dostat zpět část spotřební daně, tak by se podle Gandaloviče zhoršila jejich konkurenceschopnost. „Jsem rád, že i když vláda nevidí různé výjimky z daňových zákonů nikterak pozitivně, tak nechala na Poslanecké sněmovně, aby napravila tuto chybu,“ podotkl. (li)

Po dvou letech opět do Brna na veletřh Salima

V prvním březnovém týdnu proběhne na brněnském výstavišti největší přehlídka potravinářství a přidružených oborů v nových členských státech Evropské unie. Komplex čtyř veletřhů (Salima, MBK, Inteco, Vinex) a dvou speciálních projektů (Trendy 2008 a Biopotraviny) svým širokým záběrem pokrývá celou potravinářskou výrobu, zpracování, obchod i gastronomii. Potravinářské veletřhy Salima se uskuteční od 4. do 7. března 2008.

Salima je do povědomí veřejnosti zapsána jako svátek potravinářství, dnes už nejen českého, ale i středoevropského, a toto očekávání svým příštím ročníkem určitě naplní. Zájem o výstavní plochy na veletřhu je srovnatelný s rokem 2006 a v některých oborech i mírně vyšší. V Brně se představí nabídka více než tisíce firem z celého světa. Větší pozornost bude opět věnována mezinárodní gastronomii. V reakci na rostoucí poptávku po kvalitních exotických potravinách poprvé otevíráme tzv. Asian Hall, kde se představí firmy z Thajska, Číny, Malajsie, Pákistánu, Singapuru a dalších asijských

zemí. Podobným způsobem bude zvýrazněna i nabídka států Latinské Ameriky. Zájem o veletřh nově projevují někteří významní zahraniční producenti, například v oblasti masného průmyslu se zúčastní polská společnost Animex, která je součástí americké skupiny Smithfield Foods, největšího zpracovatele vepřového masa na světě, a společnost Vion, největší zpracovatel masa a masných výrobků v Německu. Ale největší plochu samozřejmě obsadí domácí výrobci. Stejně jako v minulých letech se na veletřhu budou udělovat značky Klasa a oceněné výrobky zde budou i prezentovány.

Premiérově se Salima 2008 zaměří na biopotraviny, které představují nejrychleji rostoucí segment světového potravinářského trhu. Zájem o produkty ekologického zemědělství a certifikované biopotraviny stoupá i u nás, i když zatím zdaleka nedosahuje úrovně západoevropských zemí a většina u nás prodávaných biopotravin pochází z dovozu. Veletřh Salima se snaží

nejen zvýšit povědomí o výhodách biopotravin, ale především zviditelnit kvalitní výrobky českého původu. Na veletřhu budou vyhlášeny výsledky šestého ročníku odborné soutěže Česká biopotravina roku, jejímž partnerem se spolu s Potravinářskou komorou ČR poprvé stala společnost Veletřhy Brno. Nominované biopotraviny budou prezentovány na zvlášť vyhrazeném místě a návštěvníci je budou ochutnat.

Další firmy, i zahraniční, představí produkci v projektu Trendy 2008. Přehlídka výrobků moderního potravinářství pro zdravý životní styl měla na minulém ročníku velmi pozitivní ohlas a věřím, že se do ní tentokrát zapojí ještě více výrobců. Trendy 2008 jsou rozšířeny o novou kategorii GO Organic!, která se věnuje právě biopotravinám a produktům ekologického zemědělství.

Veletřh Salima má i kvalitní doprovodný program. Jeho stěžejní částí je mezinárodní konference Food Forum na téma Bu-

Ruska a Ukrajiny a představitelé Evropské komise

Druhý den veletřhu je tradičně pojat jako Český národní den – prezentace českého potravinářství na stánku MZe (pavilon C), SZIF (pavilon D) a Potravinářské komory ČR (pavilon C). Ve večerních hodinách budou vyhlášeny výsledky soutěže Grand Prix Vinex. Tento den bude obohacen i o téma biopotravin. Na

střední Evropě vůbec, která se chce věnovat veřejnému stravování z pohledu zdravotních a ekologických výhod konzumovaných potravin. Přinese příklady nejlepší praxe z řady evropských zemí, mezi nimi i z České republiky, a umožní navázat kontakty s profesionály z oblasti cateringu, kteří již s biopotravinami pracují.

Všechny důvody, proč nevynechat nadcházející ročník veletřhu Salima, při nejlepší vůli vyjmenovat nelze. Každý si ten svůj důvod musí najít, a opravdu je z čeho vybírat. Mluvíme stále jen o Salimě, ale ve skutečnosti se připravuje celý komplex čtyř veletřhů (Salima, MBK, Inteco, Vinex) a dvou speciálních projektů (Trendy 2008 a Biopotraviny), které pokrývají celou potravinářskou výrobu, zpracování, obchod i gastronomii. Sečteno a podtrženo: jde o obchodní příležitost, která se opakuje jen jednou za dva roky. Tak tedy nashledanou v Brně od 4. do 7. března 2008!

(str)

Aktuální novinky, seznam přihlášených firem, doprovodný program – www.salima.eu

doucnost evropského trhu s potravinami. Jednání o tématech společné zemědělské politiky se zúčastní ministři zemědělství a potravinářství Evropské unie,

výstavišti proběhne konference Biopotraviny ve veřejném stravování – Zdraví a udržitelnost na talíři. Jde o první mezinárodní konferenci v České republice a ve

INZERCE

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**Vážení čtenáři,
dovolujeme si Vás pozvat
do expozice Ministerstva zemědělství
na Mezinárodní
potravinářské veletřhy**

**Salima 2008
ve dnech 4.–7. 3. 2008**

**Užitečné informace
nejen z oblasti potravinářství
získáte na stánku č. 007
v pavilonu C**

Salima 2008
Brno, 4.–7. března

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Expozice MZe:

Umístění: pavilon C, stánek č. 007 **Plocha:** 150 m²

Participující útvary v expozici MZe:

- 14110 – Odbor Řídící orgán EAFRD
- 14140 – Odbor environmentální politiky a obnovitelných zdrojů – oddělení environmentální politiky
- 14230 – Odbor obchodu a mezinárodní spolupráce
- 17220 – Odbor rostlinných komodit – oddělení pro víno
- 17400 – Sekce potravinářských výrob – Úřad pro potraviny
- 17410 – Odbor bezpečnosti potravin – Informační centrum bezpečnosti potravin
- 17420 – Odbor potravinářské výroby
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- Ústav zemědělských a potravinářských informací

Zemědělci z celé Evropy zaměří ve dnech 6.–10. dubna 2008 pozornost na Brno

Začíná veletrh TechAgro

Více než deset pavilonů a veškerou venkovní plochu zaplní nejnovější technologie, moderní stroje a zařízení pro všechny obory zemědělské a lesnické výroby. Nebude chybět výstava hospodářských zvířat, nabídka krmiv, veterinárních přípravků a samozřejmě vybavení pro myslivce a lesníky. Letošní ročník bude opět rekordní v počtu vystavovatelů, kterých se zúčastní více než 700 ze 20 zemí. Do Brna se sjede na 80 000 návštěvníků ze 45 států.

Mezinárodní agrární veletrhy TechAgro, Animal Vetex, Silva Regina se uskuteční v Brně ve dnech 6.–10. dubna. Svým rozsahem se řadí mezi přední evropské zemědělské události, které navštěvují významné české a zahraniční osobnosti. Vedle Ministerstva zemědělství ČR se letos poprvé zúčastní i zástupci Evropské unie, a to dokonce vlastní expozice v pavilonu A. Ministerstvo zemědělství spolupracuje na přípravě doprovodného programu, jehož hlavními tématy jsou Biomasa jako obnovitelný zdroj energie a Rozvoj venkova. Obě témata patří mezi problematiky, kterými se v současné době MZe i EU intenzivně zabývají. To je také důvodem účasti odborníků ministerstva na přednáškách k daným tématům. Příspěvky MZe se budou týkat zejména Programu rozvoje venkova na období 2007–2013, který byl schválen v polovině minulého roku v Bruselu a poskytuje dotace z fondů EU. Evropskou unii zastoupí na veletrzích odbor rozvoje zemědělství a venkova, který představí svoji strategii a bude k dispozici pro jednání s českými firmami. Výměna zkušeností i nové plánování spolupráce ve sjednocené Evropě přináší ovoce nejen samotným institucím, ale především drobným zemědělcům a výrobním podnikům. Otázky dotací ze státního i evropského rozpočtu patří totiž mezi klíčové faktory ovlivňující zemědělskou politiku na daný rok.

Lesnického a mysliveckého veletrhu Silva Regina využije také Českomoravská myslivecká jednota k oslavě významného 85. výročí svého založení. Při této příležitosti uspořádá ČMMJ setkání téměř tří set představitelů mysliveckých jednot evropských zemí, které se uskuteční v rotundě pavilonu A.

Ze zahraničí přijíždějí do Brna pravidelně významní odborníci a oficiální hosté. Někteří z nich přijímají pozvání jako „spítkři“ odborných konferencí. Prezident Federace veterinárních lékařů Evropy Walter Winding a představitel holandské veterinární asociace Henk Wa-

arkamp přednesou své nejnovější poznatky k lékové politice na 3. středoevropském veterinárním kongresu. Tento kongres získal dokonce podporu

z fondu EU z programu TAIEX, který si klade za cíl podporovat evropskou legislativu v oblasti veterinářství v nových zemích unie.

Vše o biomase

Mezinárodní veletrh TechAgro reaguje na všechny aktuální otázky současného zemědělství, a proto organizátoři určili jako stěžejní téma letošního ročníku právě biomasu. Cílem veletrhu je představit technologická řešení, stroje a zařízení, předat první zkušenosti s podnikáním v tomto novém perspektivním oboru. Samostatně téma v souvislosti s biomasou tvoří biopaliva. Do programu Biomasa se přihlásilo více než 50 firem. Ty představí své novinky, často doplněné o praktické ukázky zpracování a konečné úpravy biomasy. Zajímavým seminářem bude Stav využívání biomasy v regionech, pořádaný Agrární komorou ČR. Ministerstvo zemědělství zase připravuje prezentace o využití biopaliv v ČR, podpořené při pěstování energetických plodin nebo o možnostech dotací z Programu rozvoje venkova České republiky na období let 2007–2013.

Zařízení pro výrobu biologického uhlíku

Světovou veletržní premiéru na TechAgro bude mít zařízení sloužící k výrobě biologického uhlíku ze zemědělských plodin. Jde o technickou novinku,

Ve dnech 6.–10. 4. 2008 zaplní brněnské výstaviště nejnovější technologie, stroje a zařízení ze všech oborů zemědělské a lesnické výroby

dosahuje výborných parametrů čistoty.

Pavilon zvířat

na veletrhu Animal Vetex

Neodmyslitelnou součástí komplexu agrárních veletrhů je tradiční a divácky velmi oblíbená výstava, na níž přední chovatelé z ČR představí špičkové kolekce hospodářských zvířat, dojnice a jalovice českého strakatého plemene, holštýnského plemene, součástí bude též kolekce masných plemen. Návštěvníci uvidí také prasata, ovce a kozy. Stejně jako v minulých letech zajistí organizaci výstavy, která čítá na 200 kusů plemenných zvířat, firma Genoservis, a. s.

Svaz chovatelů holštýnského skotu a Svaz českého strakatého skotu se podílí na organizaci této významné odborné akce a jsou garanty otevřených šampionátů, kde představí nejlepší zvířata a výsledky své chovatelské a šlechtitelské práce. Novinkou letošního jubilejního desátého ročníku veletrhu Animal Vetex bude minifarma s miniaturními koňmi a ovečkami, s programem a autogramiádou známých osobností pro nejširší veřejnost.

Jarní setkání včelařů

Součástí programu bude již podruhé jarní setkání včelařů, které se uskuteční v prostorách lesnického pavilonu Z a na vol-

né ploše před ním. Včelařská výstava se zaměří především na propagaci včelařství a informování veřejnosti o prospěšnosti chovu včel a včelích produktů. Na výstavě nebudou chybět odborné exkurze a přednášky předních včelařských odborníků. Návštěvníci si mohou prohlédnout skleněný úl, zařízení pro kočování včel nebo ukázky použití medu při přípravě jídel. Prostor bude věnován i prodeji včelařských potřeb a produktů.

Nenechte si ujít návštěvu veletrhu!

Odborné semináře doplní zábavný program situovaný zejména v největším brněnském pavilonu Z.

Vedle expozic firem s nabídkou technologií a řešení pro zpracování a výrobu biomasy jsou pro nejširší zemědělskou a lesnickou veřejnost připraveny ukázky loveckých psů, přehlídky mysliveckých oděvů a doplňků, výstava mysliveckých trofejí, loveckých zbraní a střeliva. Na volné ploše výstaviště proběhne dřevorubecká show a jízdy zručnosti na traktorech. Velké překvapení pro návštěvníky připravuje Škoda Auto. Jako první v Brně představí automobil s ekologickým pohonem - elektromobil. To vše za zvuku lesních rohů a chuti specialit myslivecké restaurace vytvoří neopakovatelnou atmosféru pro všechny milovníky přírody, lesa a venkova.

(tchg)

Na TechAgro se představí i 44 členů Asociace zemědělské a lesnické techniky

Tradičním vystavovatelem na mezinárodních agrárních veletrzích TechAgro, Animal Vetex, Silva Regina, které se uskuteční na brněnském výstavišti od 6. do 10. dubna 2008, bude Asociace zemědělské a lesnické techniky (A.ZeT).

BRNO – „Máme 44 členů, jde převážně o výrobce a prodejce zemědělské a lesnické techniky, našimi členy jsou také akademické a vědeckovýzkumné instituce – Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Česká zemědělská univerzita v Praze a Výzkumný ústav zemědělské techniky v Praze. Všichni se budou na letošních veletrzích prezentovat,“ řekl ředitel A.ZeT a člen výstavního výboru Dušan Benža.

Podle něho vše nasvědčuje tomu, že letošní jubilejní 10. ročník veletrhu TechAgro bude opět rekordní. Asociace společně se Sdružením dovozců zemědělské techniky provádí pravidelná statistická zjišťování tuzemských prodejů rozhodujících zemědělských strojů. „Od roku 2004,

Asociace zemědělské a lesnické techniky se představí tradičně v pavilonu A1. Své zástupce bude mít i na lesnickém veletrhu Silva Regina a na přehlídce hospodářských zvířat Animal Vetex.

tedy od našeho vstupu do EU, rostou každým rokem prodeje traktorů a sklízecích mlátiček meziročně o 15 až 20 procent. Svědčí to o lepších investičních možnostech zemědělců. Poněkud horší je to ze zdrojem jejich financí. Většinu z těchto peněz totiž už netvoří příjmy z vlastní zemědělské výroby, ale dotace z evropských fondů. Do roku 2013,

kdy končí nynější rozpočtové období EU, však podle mého názoru tato situace přetrvává,“ konstatoval Benža.

Připomněl, že naši zemědělci stále dostávají méně dotací, než jejich kolegové ze zemí bývalé evropské patnáctky. „Nebojím se proto o naše zemědělce ani pro další období, pokud budou subvence do zemědělství výrazně redukovány ve

ních ekonomik, a tam se ti naši neztratí,“ doplnil ředitel.

Stánek A.ZeT tradičně v pavilonu A1

Stánek Asociace bude jako tradičně v pavilonu A1. Její firmy

ro, svoje zástupce bude mít i na lesnickém veletrhu Silva Regina a na přehlídce hospodářských zvířat Animal Vetex. Brněnské veletrhy jsou pro české výrobce a prodejce tradičním místem na uvedení novinek, vystavovatelé

všech zemích EU. Půjde mezi evropskými farmáři o soutěž nedeformovanou úrovní národ-

budou k vidění prakticky všude po areálu. Většina z nich nomenklaturou patří na TechAg-

se utkávají v soutěži o Grand Prix za nejlepší výrobek, kde má A. ZeT opět několik železek v ohni. Výrobky přihlášené do soutěže o Grand Prix jsou postupně představovány na stránkách odborného tisku.

V současnosti je už brněnské výstaviště zcela vyprodáno, zaplněno je všech dvanáct pavilonů i veškerá volná plocha. Organizátoři předpokládají, že letos agrární veletrhy opět předčí předešlé ročníky, a to jak v počtu vystavovatelů, tak i návštěvníků.

(tchg)

Brněnské agrární veletrhy – místo setkání V. I. P. hostů

Mezinárodní zemědělské, lesnické a veterinární veletrhy jsou natolik významnou evropskou událostí, že je pravidelně navštěvují V. I. P. hosté zvládního resortu, agrárních komor i nevládních organizací mnoha zemí. Vedle Ministerstva zemědělství ČR se letos poprvé zúčastní i zástupci Evropské unie, a to dokonce vlastní expozicí v pavilonu A.

Ministerstvo zemědělství ČR se podílí na přípravě doprovodného programu, jehož hlavními tématy jsou Biomasa jako obnovitelný zdroj energie a Rozvoj venkova. Obě témata patří mezi problematiku, kterými se v současné době MZE i Evropská unie intenzivně zabývají. To je také důvodem účasti odborníků ministerstva na přednáškách k daným tématům. Příspěvky ministerstva zemědělství se budou týkat zejména Programu rozvoje venkova

na období 2007–2013, který byl schválen v polovině loňského roku v Bruselu a poskytuje dotace z fondů Evropské unie.

Evropskou unii zastoupí na veletrzích odbor rozvoje zemědělství a venkova, který představí svoji strategii a bude k dispozici pro jednání s českými firmami na stánku o velikosti celých 100 m². Výměna zkušeností i nové plánování spolupráce ve sjednocené Evropě přináší ovoce nejen samotným institucím, ale především drobným zemědělcům a výrobním podnikům. Otázky dotací ze státního i evropského rozpočtu patří totiž mezi klíčové

Nahoře: Na TechAgro budou mít s Agrární a Potravinářskou komorou ČR společný stánek i agrární komory Visegradské čtyřky
Dole: Prezident SPPK Ivan Oravec se během veletrhu zúčastní semináře k biomase. Na snímku s prezidentem a tajemníkem AK ČR Janem Velebou a Janem Záhorkou.

2x foto Eugenie Línková

faktory ovlivňující zemědělskou politiku na daný rok.

Zájem projevil maďarský ministr zemědělství

Vystavovatelé komplexu TechAgro, Animal Vetex, Silva Re-

gina jsou zvyklí na oficiální návštěvy významných osobností. Na svých expozicích hostili nejednoho ministra či premiéra. Přestavitelé vládních organizací se na půdě brněnského výstaviště setkávají

s předními českými i zahraničními výrobci zemědělské, lesnické a veterinární techniky. Veletrhy jsou také pravidelným místem setkání zástupců národních agrárních komor. Podle slov tajemníka Agrární komory České republiky Jana Záhorky chystá AK ČR společný stánek agrárních komor zemí Visegradské čtyřky. Jejich prezidenti se pokaždé během veletrhu TechAgro scházejí v Brně a řeší zásadní věci týkající se agrárního sektoru. Letos se chtějí vyjadřovat k biopalivům, odmítavě se postaví k návrhu Evropské unie na diferenciaci dotací podle velikosti zemědělských podniků. „Nechceme strop dotací pro velké podniky,“ upřesnil Záhorka. Agráři se vyjádří i k růstu cen obilovin, problémům v živočišné výrobě a stanoví si další společné cíle v zemědělství.

Potěšující zprávou je zájem maďarského ministra zemědělství Józsefa Gráfa o účast na veletrhu TechAgro. Návštěvy se hodlá zúčastnit společně s maďarským sdružením výrobců zemědělské techniky MEGOSZ.

(tchg)

TOKO

ZEMĚDĚLSKÁ TECHNIKA

TOKO - AGRI, s.r.o.
 Rudice 36
 687 32 RUDICE
 okr.Uherské Hradiště
 e-mail: toko@toko.cz
 tel.: 572 613 660
 fax: 577 133 011

www.toko-agro.com

A Product of Hard Work

PRODEJ • PRONÁJEM • SERVIS • DÍLY • ŠKOLENÍ

TOKO zahájilo pronájem zemědělské techniky

Tomáš Kořínek, ředitel firmy TOKO začal po roce 1990 s podnikáním v zemědělství. Vystudoval tento obor na vysoké škole a zemědělské stroje mu byly blízké, chtěl přispět k rozšíření jejich řad na českých polích a dovážet tu nejvýkonnější techniku. Do podnikání se pustil střemhlav. Dnes bude v zemědělství asi málokdo, kdo by firmu TOKO neznal. Více nám o ní prozradil její majitel a zakladatel Ing. Tomáš Kořínek.

Na trhu v ČR patříte k velkým prodejům zemědělské techniky. Které firmy v současnosti zastupujete?

Firma TOKO je již 18 let na trhu České a Slovenské republiky a je výhradním dovozcem špičkových zemědělských strojů z několika států světa. Mezi nejvýznamnější patří zemědělské stroje od firem JCB, Krone, Fella, Einböck, Quivogne, Arcusin, Maternacc, Rauch, Fliegl a další. Firma TOKO zajišťuje na všechny své stroje servis prostřednictvím sítě autorizovaných servisů, které provádí tým odborně proškolených servisních pracovníků.

V současnosti podporují modernizaci zemědělských provozů a nákup strojního vybavení podpůrné programy. Kterého z nich z vašeho hlediska zemědělci nejvíce využívají?

Jednoznačně je to PGRLF, který je bez jakýchkoli diskuzí od počátku 90. let nejpozitivnějším a nejkonceptnějším krokem, který byl pro podporu českého zemědělství vytvořen.

Co považujete v současnosti za největší technickou novinku v oblasti zemědělských strojů?

Již 10 let nepřekonanou a přímo revoluční technologickou novinkou je koncept systémového nosiče Fastrac, který změnil energetické vnímání, co zde bylo od roku 1905 dodnes.

S čím se představíte na veletrhu TechAgro?

V letošním roce představíme nejefektivnější a technicky nejdokonalější dopravní technologii pro zemědělství. Na toto budeme na letošním TechAgro nejvíce zaměřeni a dovoluujeme si všechny pozvat k návštěvě naší expozice v pavilonu Y a také na volné ploše A, kde jsme připraveni představit tyto nové technologie.

Přednášíte na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Jak se podle vás bude vyvíjet podnikatelská činnost v zemědělství v příštích letech?

Celosvětová proměna pohledu na energetickou politiku USA a světa zasáhla zásadním způsobem do koncepce a cenové politiky zemědělských produktů. Na to již před osmi lety upozorňoval doc. František Čuba na našich pravidelných odborných konferencích. K tématu budoucnosti

Tomáš Kořínek s oceněním ze Země živitelky

českého a slovenského zemědělství pořádáme společně s doc. Františkem Čubou, doc. Hurtou a prof. Františkem Trnkou odbornou zemědělskou konferenci na téma Nové cesty českého zemědělství. V letošním roce konference proběhne 8. dubna v areálu brněnského výstaviště v době konání mezinárodního veletrhu TechAgro 2008 v Pavilonu A, hala Rotunda. Tímto všechny zájemce zveme k účasti.

V čísle přinášíme názory zástupce České spořitelny s řadou nabídek podnikatelům v zemědělství. Co byste radil v agrárním a strojírenském oboru vy?

Finanční náklady, tj. úroky a poplatky za poskytnuté finanční služby, je čistá ztráta. Tato ztráta v investicích musí být kompenzována v nárůstu produktivity, z čehož vyplývá, že produkty finančních domů jsou nezbytné pro jakýkoliv podnik, který se neustále vyvíjí. Znalost předvídání rizik těchto operací je základem k úspěchu.

Nedojde v budoucnu k určitému nasycení trhu zemědělskou technikou, jejíž životnost je více než desetiletá?

V nasyceném trhu se již pohybujeme, ale otázkou je pojem „nasycenosti“. Nasycenost z hlediska kvantity, nebo z hlediska dostatku špičkových technologií? Z prvního pohledu kvantity je trh nasycen a je zde prostá reprodukce. Z hlediska nasycenosti trhu špičkovými technologiemi (Hi-Tech technologie) je na našem trhu nekonečný prostor a zde již nejde o prostor, ale o nastartování procesu. Máme hodně klientů, kteří tento proces již nastoupili a v pravidelných tříletých cyklech obměňují technologie. Z hlediska produktivity a výsledků jsou pro své okolí těžko dostižitelní. Tento proces jim umožnil tvrdě rozšířit reprodukci kapitálu, nákup kvalitních, výkonných produktivních lidí, umožňuje krýt krátkodobé výkyvy trhu a tyto překlenout vlastními prostředky.

TOKO spouští novou službu pro zemědělce v podobě pronájmu zemědělské techniky, tzv. TOKO-Rent. Mohl byste upřesnit, o co jde?

Ano, přicházíme s touto službou na zemědělský trh v době, kde již výše zmiňované podniky získávají možnost otestovat a vyzkoušet špičkové technologie ve vlastních podmínkách, nerozptylovat své investiční schopnosti na operace, které jsou z hlediska využití technologií v řádu dnů a týdnů, po dobu jiného investičního zaměření např. stavby živočišné výroby, překlenout toto období ve formě nájmu, ale při použití špičkové technologie. Již první čtyři týdny ukázaly správnost této podnikatelské investice, do které jsme vložili jeden milion korun.

Věříte v budoucnost českého zemědělství?

Jednoznačně ano. České zemědělství prošlo za posledních 20 let tolika transformacemi, že má sílu se přerodit do třetího tisíciletí, a věřím, že budeme součástí tohoto úspěšného přerodu.

Euigenie Línková

„Znalost předvídání rizik je základem k úspěchu,“ říká podnikatel Tomáš Kořínek

Ivan Oravec: Aj v slovenskom potravinárstve sa prejavuje fenomén globalizácie

Fenomén globalizácie neobchádza ani potravinársky priemysel v Slovenskej republike. Aké sú jeho ďalšie perspektívy, o tom sme sa porozprávali s Ivanom Oravcom, predsedom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.

Ako v súčasnosti hodnotíte postavenie slovenského potravinárskeho priemyslu v rámci celého národného hospodárstva?

Potravinársky priemysel predstavuje dôležitú súčasť slovenskej ekonomiky. S objemom hrubej výroby na úrovni 100 mld. Sk ročne prispieva nielen k hospodárskemu rozvoju Slovenska, ale plní aj dôležité úlohy v zabezpečovaní dostatočnej a kvalitnej potravinovej základne pre obyvateľstvo. V ostatných rokoch však výrazne dopláca na stupňujúci sa tlak obchodných reťazcov, ktoré rôznymi peňažnými a nepeňažnými nárokmi znižujú príjmy svojich dodávateľov a rentabilitu ich podnikania. Pred vstupom do EÚ investovali naši potravinári značné čiastky na splnenie hygienických a bezpečnostných noriem spoločnosti, čo ich finančne vyčerpať a v mnohých prípadoch zaťažilo úvermi na dlhšie časové obdobie. Na druhej strane technická a technologická úroveň našej potravinárskej výroby v súčasnosti spĺňa vysoké medzinárodné štandardy a kritériá.

Kde sú najväčšie prekážky v tom, aby bol potravinársky priemysel naďalej zaujímavý najmä pre domácich výrobcov?

V tomto odvetví sa, podobne ako v mnohých iných a rozhodne výraznejšie ako doteraz v poľnohospodárskej prvovýrobe, prejavuje fenomén globalizácie. Veľké nadnárodné koncerny, podnikajúce v potravinárstve, neobišli ani Slovensko a do našich podmienok priniesli viaceré nové prvky. Domáci

ne doplnia ich ponuku a budú sa presadzovať nielen osobitosťou, ale aj kvalitou svojej produkcie.

Globalizácia spôsobila, že na našom trhu pôsobí pomerne veľké množstvo globálnych firiem. Tie na jednej strane priniesli so sebou nové moderné technológie, produkty a zamestnanosť do mnohých regiónov, no na strane druhej ich prioritnou snahou je zarobiť,

Ivan Oravec, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory

producenti majú s nimi záujem súťažiť na trhu, no často ich limituje slabšia kapitálová vybavenosť. Myslím si však, že vo väčšine potravinárskych výrobných odborov sa v konkurencii popri globálnych výrobcov, kde sa čoraz intenzívnejšie presadzuje zahraničný kapitál, uplatnia aj národní, ktorí vhod-

teda dosiahnuť zisk. Efektom býva potom aj ich možný odchod, ako sme toho svedkami v mnohých prípadoch. Čo s týmto fenoménom?

Tomuto trendu nemôžeme v trhovej ekonomike zabrániť, môžeme sa však z neho poučiť a snažiť sa o maximalizáciu pozitívnych efektov, ktoré sú s ním

spojené. V našej komore nabádame poľnohospodárov i potravinárov, aby rozvíjali dlhodobú spoluprácu na báze vzájomnej výhodnosti. Okrem ekonomickej stabilizácie produkčnej základne si od toho sľubujeme aj zabezpečenie vyváženého rozvoja slovenských regiónov, väčšina ktorých má vidiecky

Najnovšie sa hovorí o cenovej vojne – globálne podmienky zvonka majú vplyv aj na ceny potravín vyrábaných na území Slovenskej republiky, výrobcovia reagujú na ceny vstupov,

energii, ale aj iných faktorov. Aký bude podľa vás najbližší cenový vývoj potravín?

Keďže cenotvorných činiteľov je z hľadiska potravinárskeho tovaru veľmi veľa, ťažko sa robia presnejšie prognózy. Každá z nich musí totiž vychádzať z určitých predpokladov, ktorých praktické naplnenie môže, ale aj nemusí vyjsť. Odborníci vo všeobecnosti očakávajú, že rast cien potravín bude pokračovať aj v tomto roku. V celoročnom meradle najčastejšie hovoria o 5- až 8percentnej dynamike, niektorí však nevyklúčujú ani 10percentnú úroveň. Osobne si myslím, že ceny mlieka a mliečnych výrobkov, múky, chleba, pečiva i niektorých ďalších potravinárskych komodít sa budú zvyšovať pomalšie ako vlni. Výraznejší posun cien smerom hore očakávame u všetkých druhov mäsa – najmä však bravčového – pretože chovatelia už dosť dlho speňajújú jatočné zvieratá so značnou stratou. Po vyrovnaní ponuky a dopytu, ku ktorému by čiastočne mohla prispieť aj tohtoročná letná olympiáda v čínskom Pekingu, však možno reálne počítať aspoň s určitým rastom nákupných cien zvierat, ktorý zrejme nezostane bez odzvyv ani vo sfére spotrebiteľských cien mäsa a mäsových výrobkov. Ich konkrétny vývoj však ovplyvnia – okrem iného – tiež obchodné reťazce, ktoré vzhľadom na to, že predávajú tisíce tovarových položiek, môžu kombináciami ich marží robiť celkom inú cenovú politiku, ako menší predajcovia.

Stanislav Nemeč

AKTUALITY

Mandloně léta chřadly, teď se dočkaly obnovy

Přírodní rarita, mandloňové háje u Hustopeč, se dočkaly obnovy a místní patrioti i turisté se tak mohou těšit na novou záplavu růžových květů v příštím roce, která bývá brzy z jara viditelná zdaleka na jižních svazích před městem.

Po jarních rekultivacích tam v těchto dnech probíhá důkladný řez léta zanedbaných stromů. „Město našťastí projevilo zájem o záchranu mandloní, jinak by je čekal konec. Dříve plnily produkční funkci a mandle z Hustopeč byly snad v každé čokoládě, dnes je chceme zachovat jako přírodní zvláštnost. Tohle je první a velmi důležitý krok k jejich zachování,“ uvedl Rudolf Poslušný, který stál

u zrodu mandloňových sadů. V první fázi se podařilo získat finanční prostředky na ošetření asi čtvrtiny, z celkových osmi set stromů, které se nacházejí na pozemcích města. Osmdesátiprocentní dotaci se na obnově podílí Nadace Partnerství a dvacet tisíc korun uvolnila hustopečská radnice. „Dá to mnoho práce proklesit deset let neudržované stromy a pracovníci brněnské firmy si dávají záležet,“ hodnotil Rudolf Poslušný práci sadkářů, kteří se s ručními pilkami pohybovali vysoko v korunách stromů.

„Průklest pomůže zvýšit vitalitu stromů, koruny se prosvětlí a je třeba se také zbavit suchých větví, které mohou být napadeny houbami,“ vyjádřil se k zásahu odborník Ondřej Němeček z odboru životního prostředí, který se na obnově mandloní podílí.

Malý stín na radosti husto-

Rudolf Poslušný strávil v mandloňových sadech velký kus života a nyní s Ondřejem Němečkem pracují na jejich záchraně

pečských ze započaté záchranu mandloní pramení ze zatím neúspěšných jednání o převodu pozemků s firmou Nestlé, která je vlastníkem zbývajících asi třetiny plochy, na níž se mandloně nachází. „Společnost Nestlé nám

pozemky nabízela za vysoké částky, které radnice nemohla akceptovat. Věřím ale, že až zástupci čokoládoven uvidí rozdíly mezi zanedbanými a obnovenými sady, přistoupí na přijatelnější podmínky,“ přeje si pan Poslušný.

Lokalita začleněná do turistických stezek se dočká i dalšího vylepšení. „Komise pro životní prostředí města Hustopeč připravuje projekt, ve kterém se počítá s turistickým značením i lavičkami pro odpočinek, problémem zatím zůstávají peníze,“ míní Poslušný. Názory příznivců za záchranu se liší pouze v jediném: zda půdu pod stromy kultivovat nebo zatrávnit. Každý má argumenty pro svou verzi. „Trvalým zatrávněním by se obnovila druhová pestrost živočichů a rostlin a své by si splnila i estetická stránka,“ tvrdí Ondřej Němeček. Naproti tomu Rudolf Poslušný namítá, že v suchých obdobích by stromy trpěly. Snaha o dohodu je ale evidentní. „Věřím, že najdeme řešení, které bude přijatelné pro obě strany, mohli bychom například zatrávnit ob jeden řádek,“ míní Rudolf Poslušný.

Dagmar Humpolíková

Pardubický perník – chráněné zeměpisné označení

PRAHA/BRUSEL – Známa pochoutka a jeden ze symbolů města Pardubic – pardubický perník – bude mít od Evropské komise právo na chráněné zeměpisné označení. Ve čtvrtek 8. listopadu o půlnoci vypršela půlroční lhůta k podání námitek proti registraci pardubického perníku. Podle dostupných informací Evropská komise žádné námítky neobdržela a udělení práva na chráněné zeměpisné označení by tak nyní mělo být již formalitou. (li)

Výzkum vítá náměty z praxe

Vedle státem podporovaných výzkumných ústavů existují v České republice i jednotlivé výzkumné ústavy podnikající soukromě. Ty se v poslední době daly dohromady a vzniklo Sdružení privátních zemědělských výzkumných organizací se sídlem v Troubsku. Jejich předsedovi, který je zároveň ředitelem Výzkumného ústavu pícninařského, spol. s r. o., Troubsko, Janu Nedělníkovi jsme v rozhovoru položili několik otázek.

Co vedlo jednotlivé soukromé ústavy k tomu, aby založily sdružení, a kdy toto uskupení vzniklo?

Závěrem roku 1994 byl dokončen proces privatizace bývalých výzkumných ústavů, které byly začleněny do oborového podniku Oseva Praha. Privatizace výzkumných ústavů byla v té době dosti neobvyklá. Přesto dnes již téměř patnáctileté působení níže uvedených výzkumných pracovišť na českém trhu je důkazem toho, že i v této oblasti je soukromé podnikání možné a že lze najít i při této formě vlastnictví svoje místo na trhu. Bezprostředně po privatizaci vzniklo dohodu pěti bývalých plodinových ústavů Sdružení privátních zemědělských výzkumných organizací se sídlem v Troubsku. Sdružení znamenalo platformu v počátcích privátní existence firem pro řešení některých problémů spojených právě s privatizací a v současné době sdružení vystupuje jako reprezentant aplikovaného zemědělského výzkumu v oblasti rostlinné výroby. Jedním z cílů Sdružení je také lobování směrem ke státním orgánům ve věci aplikovaného zemědělského výzkumu. Členové sdružení prezentují svoje výsledky např. na výstavách, jakými jsou Země živitelka nebo TechAgro.

Jaký vztah má sdružení k Asociaci výzkumných organizací?

Asociace výzkumných organizací (AVO) je představitelem podnikatelského výzkumu a vývoje v ČR. Chápeme ji jako velmi důležitého partnera a zároveň reprezentanta aplikovaného výzkumu. AVO v současné době sdružuje téměř všechny výzkumné ústavy aplikovaného výzkumu ze všech resortů a je spolu s Akademií věd ČR, vysokými školami a výzkumnými ústavami nezastupitelnou organizací v českém výzkumném prostředí. Členské organizace sdružení jsou všechny individuální členy AVO a využívají informačních jejích služeb. V předsednictvu AVO jsou tři zástupci z členských organizací sdružení. Jeden z nich je místopředsedou AVO.

Jsou soukromé výzkumné ústavy v rovnoprávném postavení se státními, nebo jsou znevýhodněny?

Od začátku roku 2007 došlo k transformaci většiny státních výzkumných ústavů včetně ústavů Akademie věd na tzv. veřejné výzkumné instituce, jejichž činnost se proti minulému

růdami zemědělských plodin apod. Je zcela pochopitelné, že vláda a potažmo veřejnost jako zadavatelé výzkumných zakázek hrazených z veřejných zdrojů chtějí mít měřitelná kritéria, která určitým způsobem zhodnotí efektivitu činnosti jednotlivých výzkumných organizací. Vývoj

Jan Nedělník, předseda Sdružení privátních zemědělských výzkumných organizací

kritérii v tomto systému hodnocení začíná reflektovat i hlavní poslání výzkumu, přenos poznatků nejen ve formě publikací, ale především ve formě aplikačních výstupů.

Jak je tomu s granty EU? Může soukromý výzkumný ústav konkurovat státnímu a není na tom v tomto případě jako soukromý subjekt dokonce lépe?

Našemu pracovišti se zatím, bohužel, příliš nedaří uplatňovat v rámci evropských programů EU. V současnosti se zpracovávají nové návrhy projektů pro 7. rámcový program a věřím, že v budoucnu budeme úspěšnější. Více se nám daří uplatňovat se v jiných programech mezinárodní spolupráce, jako je např. Eureka nebo Kontakt. Obecně platí, že u většiny evropských programů je nutnou podmínkou poměrně vysoké procento spolufinancování, což bylo v minulém období nejen pro nás, ale i pro ostatní výzkumné organizace určitým limitujícím faktorem. Novelou zákona 130/2002 Sb. bylo umožněno organizacím, které uspějí v rámci evropských programů, požádat ve

řejný rozpočet o pomoc při spolufinancování. A pokud jde o účast v evropských programech, je závislá především na kontaktech pracoviště a jednotlivých výzkumníků s kolegy v zahraničí. Nedomnívám se, že existují některé diametrální odlišnosti v možnostech přístupu k evropským penězům mezi privátní a státní sférou.

Před rokem 1990 měly zemědělské výzkumné ústavy své pozemky, na nichž se experimentovalo. Jak je tomu dnes, když se změnil vlastnický vztah k půdě a budovám?

Odpovědět se pokusím na příkladu našeho pracoviště. Pícninařský výzkum v Troubsku byl od počátku, tedy po druhé světové válce, budován jako komplexní pracoviště zahrnující i síť sletitelských a pokusných stanic, takže před privatizací patřil k největším organizacím tohoto typu v republice. Součástí ústavu bylo osm stanic. Ty se ale privatizovaly samostatně, takže v současné době náš ústav vlastní půdu, či ji má v dlouhodobém pronájmu pro pokusnické využití na lokalitě Troubsko. Pokud realizujeme externí pokusy, tak jsou zajišťovány smluvně našimi partnery. Stejně tak, protože jsme vlastníci jedenácti odrůd zemědělských plodin, zajišťujeme i externí smluvní množení. Mnohé výzkumné projekty se řeší ve spolupráci celé řady pracovišť a tyto týmy jsou koncipovány tak, aby i lokalizace pracovišť umožňovala zakládání polních experimentů v různých půdně klimatických podmínkách.

Jak ovlivnil výzkumníky internet a možnost cestování? Je již výjimkou duplicita některých výzkumných úkolů nebo bádání na již vyzkoumaném úkolu?

Potřebné informace jsou nejen z internetu, ale snažíme se vyslat výzkumníky i na mezinárodní konferenci, kde je kromě konfrontace poznatků důležité také navázání kontaktů se zahraničními kolegy. Na národní úrovni by tzv. duplicita měly být vyloučeny

Sdružení privátních zemědělských výzkumných organizací

● **Agritec, výzkum, šlechtění a služby, s. r. o., Šumperk**
Zemědělská 16, 787 01 Šumperk

ředitel: Ing. Miroslav Hochman

e-mail: hochman@agritec.cz

www.agritec.cz

● **Oseva Pro, s. r. o., Praha**

Odštěpný závod Výzkumná stanice travinářská Rožnov, Zubří
Hamerská 698, 756 54 Zubří

ředitel OZ: Doc. Ing. Bohumír Cagaš, CSc.

e-mail: cagas@oseva.cz

www.oseva.cz

● **Odštěpný závod Výzkumný ústav olejin Opava**

Purkyňova 6, 746 01 Opava

ředitel OZ: Doc. Ing. Bohumír Cagaš, CSc.

e-mail: cagas@oseva.cz

www.oseva.cz

● **Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s. r. o.**

Dobrovského 2366, 580 01 Havlíčkův Brod

ředitel: Ing. Jaroslav Čepel, CSc.

e-mail: cepl@vubhb.cz

www.vubhb.cz

● **Výzkumný ústav pícninařský, spol. s r. o., Troubsko**

Zahradní 1, 664 41 Troubsko

ředitel: RNDr. Jan Nedělník, PhD.

e-mail: nedelnik@vupt.cz

www.vupt.cz

● **Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.**

Havlíčková 2787/121, 767 01 Kroměříž

ředitel: Ing. Slavoj Palík, CSc.

e-mail: palik@vukrom.cz

www.vukrom.cz

i tím, že všechny řešené projekty jsou v centrální databázi. I když se nám nedaří získat projekty v rámci evropského programu, mimo-projektová spolupráce se zahraničím je poměrně široká. Výčet institucí by byl dlouhý, proto se omezím jen na výčet některých zemí. Po určitém útlumu se znovu obnovila spolupráce se slovenskými pracovišti, kde jsou i dvoustranné projekty spolupráce. Tyto projekty fungují také v oblasti genových zdrojů se Slovinskem. Začínáme spolupracovat opět s Ruskem. V projektech Eureka spolupracujeme s několika pracovišti v Turecku, Srbsku, Maďarsku a Francii. Poměrně úzká spolupráce v oblasti šlechtění je s Polskem. Výměna vzorků osiv a výzkumných poznatků se děje i s mnohými dalšími evropskými a mimoevropskými zeměmi. Úspěšně exportujeme naše osiva do Německa, Rakouska i dalších zemí EU, v posledních letech se rozvíjejí i kontakty v oblasti zkoušení např. pesticidů pro německé, anglické či dánské partnery.

Rada vlády chystá určitou reformu výzkumu. Co byste nejvíce uvítali?

Základním cílem veškeré výzkumné činnosti musí být rychlý přenos výsledků do praxe. Z tohoto důvodu očekávám od reformy vytvoření inovačního prostředí, dopracování např. systému nepřímé podpory vědy a výzkumu, která by umožnila a stimulovala větší zájem uživatelů výsledků na investování prostředků do této oblasti. Jedním z cílů reformy má být snížení počtu rozpočtových kapitol rozdělujících prostředky na výzkum.

Byl bych velmi rád, kdyby se podařilo zachovat samostatnou rozpočtovou kapitolu pro ministerstvo zemědělství, protože zemědělský aplikovaný výzkum je svým okruhem uživatelů i způsobem financování je natolik specifický, že zachování kapitoly považují za vhodné. Přivítali bychom také zjednodušení podpory vědy a výzkumu a větší zájem uživatelů o výsledky aplikovaného výzkumu. Věříme v zachování stejné legislativní úrovně pro přístup k institucionálním prostředkům jako dosud.

Co si slibujete od spolupráce s Agrární komorou ČR?

Všechny členské organizace sdružení jsou členy Agrární komory ČR. Členská základna AK, tedy farmáři, zpracovatelé, producenti osiv a další skupiny podnikatelů v zemědělství, jsou potenciálními uživateli našich výsledků. Z toho důvodu je potřebné neustále s AK jako hlavním reprezentantem zemědělských podnikatelů komunikovat. Nabízíme agrární komoře nejen svoje výsledky, ale také odborníky pro případné konzultace, poradenství, či jiné formy transferu výsledků. Na druhé straně bychom přivítali komunikaci ve smyslu námětů pro výzkumná řešení tak, aby výzkumné projekty co nejvíce reflektovaly potřeby zemědělců. Nezastupitelnou roli aplikovaného zemědělského výzkumu spatřuji také v nezávislé expertní úloze výzkumníků. Zvu proto zájemce k návštěvě našich webových stránek www.vupt.cz a také k návštěvě expozice na mezinárodní zemědělské výstavě TechAgro 2008.

Eugenie Línková

Ilustrační foto zub

Banky půjčily zemědělcům rekordní sumu

Tři největší bankovní domy v ČR poskytly loni farmářům úvěry ve výši rekordních 14 miliard korun. Zemědělci se stali pro banky lukrativními klienty, a to především díky dotacím z EU.

Podle prezidenta AK ČR Jana Veleye je jistota dotací pro banku jednou z garancí. Na úvěr si rolníci kupují nejčastěji techniku, výrazný podíl má i pořízení půdy. Úroky z půjček pomáhá zemědělcům splácet Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond.

„Středním a malým zemědělským podnikům nabízíme komplexní poradenství,“ uvedl Filip Hradec, vedoucí oddělení specializovaného financování České spořitelny, a dodal, že Česká spořitelna pro tyto účely vytvořila specializovaný Agrotým, v jehož portfoliu je velká škála aktivit. „Snažíme se o co nejlepší mix produktů a poho- tově reagujeme na možnosti spojené se změnami na trhu a v dotační politice EU. Pružně reagujeme nejen na vývoj úrokových sazeb, ale i na změny v legislativě,“ dodal na vysvětlenou Hradec.

Druh a způsob financování

Pro financování vybraného typu investic je Českou spořitelnou poskytován investiční úvěr Top podnik se zvýhodněnou úrokovou sazbou, který toto financování proti tržním podmínkám výrazně zlevňuje. Zvýhodněná úroková sazba je dotována z fondů České spořitelny a není v rozporu s dotacemi z veřejných zdrojů. Doba splatnosti úvěru závisí na druhu investice a je stanovena podle její ekonomické životnosti na 5, 7,5 nebo 10 let.

Podporované investice zahrnují pozemkové a stavební investice nebo investice do strojního vybavení, které budou realizovány v časovém rozmezí maximálně 1,5 roku. Pro subjekty podnikající v zemědělství je úvěr Top podnik využíván zejména na investice v živočišné a rostlinné výrobě (výstavba a rekonstrukce stájí, provozů, technologií), na projekty obnovitelných zdrojů energie (zejména BPS, využití biomasy).

Získání podpory závisí na kladném rozhodnutí o poskytnutí úvěru a bude příznána podle interních kritérií banky.

Kdo může žádat o úvěr

Top podnik ?

O úvěr mohou žádat právnické, popřípadě fyzické osoby (pouze tehdy, jestliže vedou podvojně účetnictví) podnikající v oblasti průmyslu, obchodu a sektoru služeb, nebo v oblasti výroby a zpracování zemědělských produktů se sídlem v České republice. Obrat podniku musí být nejméně 30 milionů a nejvýše 1500 milionů korun v posledním uzavřeném roce před podáním žádosti. Podniky, které jsou výhradně či částečně ve státním vlastnictví, jsou vyloučeny, stejně jako podniky, jejichž majoritním vlastníkem jsou města a obce. Pod-

niky, které poskytují služby pro obchod nebo pro průmysl, jsou oprávněny podat žádost o podporu, jestliže jsou tyto služby realizovány z komerčního hlediska.

Jaké projekty jsou úvěrem

Top podnik financovatelné?

Budou financovány investice realizované v tuzemsku v časovém rámci 1,5 roku, a to ty, které zlepšují stávající produkty nebo výrobní postupy a rozšiřují sortiment výrobků, pod-

Filip Hradec, vedoucí oddělení specializovaného financování České spořitelny

porují vstup do nového odvětví a mají jako předmět podnikání průmyslovou výrobu, obchod, služby nebo výrobu a zpracování zemědělských výrobků.

Jako investiční náklady budou uznány náklady na nákup půdy a nemovitostí, na zakoupení nebo stavbu budov a na pořízení strojů. Náklady na vlastní výstavbu nebo výrobu zařízení a projekty na nákup nemovitého a movitého majet-

ku za účelem pronájmu nebudou uznány. Honoráře třetím osobám nezbytné pro provedení investice budou uznány v rozsahu 5 % odpovídající investice.

V rámci produktu Top podnik může podnik podat žádost pro každý samostatný projekt každý rok. Česká spořitelna bude financovat tento projekt na základě svých obecných úvěrových kritérií. Zvýhodněné pod-

minky ve formě nižší úrokové sazby může poskytnout až do výše 50 % celkových nákladů na projekt. Zbývající část nákladů musí firma financovat sama nebo úvěrem s tržní úrokovou sazbou. Minimální výše zvýhodněného úvěru je 5 milionů Kč, maximální hranice je stanovena na 200 milionů Kč. Česká spořitelna bude obecně rozlišovat mezi stavebními, smíšenými a strojními investičními projekty, s přihlédnutím k povaze a náročnosti konkrétní investice. V případě stavební investice je doba splácní zvýhodněného úvěru po předložení konečného zúčtování 10 let (s možným odkladem splácní maximálně o jeden rok), u smíšených projektů je to 7,5 roku (s maximálně šestiměsíčním odkladem splácní) a u investic realizovaných do strojního zařízení je doba splatnosti zvýhodněného úvěru 5 let. Splácní úvěru probíhá čtvrtletně, po úplném dočerpání úvěru a po dokončení investice, ve stejné vysokých splátkách k nejbližšímu 15. 3., 15. 6., 15. 9. a k 15. 12. a dále vždy k těmto datům. Zvýhodnění v rámci programu Top podnik ze zásady nevyklučuje ostatní podpory poskytované z fondů EU a ČR.

Eugenie Línková

INZERCE

www.csas.cz/energy Informační linka: 800 207 207

TOP Energy program České spořitelny

Využijte naše zkušenosti s financováním energetických projektů z obnovitelných zdrojů ve svůj prospěch.

Ke zvýšení výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie se Česká republika zavázala v Přístupové smlouvě k EU. Cílem je dosažení 13% podílu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na hrubé spotřebě elektřiny v ČR v roce 2020. Základním předpokladem pro toto navyšování podílu obnovitelných zdrojů energie na výrobě elektřiny jsou investice do výstavby nových zařízení, rekonstrukcí nevyhovujících a zastaralých zařízení. Samostatnou kapitolu dále tvoří energeticky úsporné projekty.

Česká spořitelna uvedla svůj první program zaměřený na energetické projekty již v roce 2004 a úspěšně financovala celou řadu projektů. TOP Energy program České spořitelny je soubor komplexních služeb a produktů podporující přípravu a realizaci inovativních energetických projektů v oblasti úspory energie a její výroby z obnovitelných zdrojů, a to od poskytnutí prvotní informace, přes poradenství, financování až po projektové řízení. Je určen velkým společnostem, malým a středním podnikům s obratem od 30 mil. Kč i klientům z veřejného a neziskového sektoru.

Poskytneme informace o:

- výrobu energie z obnovitelných zdrojů (malé vodní elektrárny, výroba energie spalováním biomasy, výroba energie spalováním bioplynu, solární energetické systémy, větrné elektrárny)
- možnostech energetických úspor (nové technologie, postupy, materiály...)
- možnostech podpory ze strukturálních fondů EU a ostatních dotačních titulů

Profesionálně poradíme - jak:

- připravit **PROJEKT** s ohledem na specifické oblasti projektů v energetice
- využít **DOTACE** ze strukturálních fondů a ostatních dotačních titulů
- zajistit **FINANCOVÁNÍ** projektu
- využít možnosti **NEZÁVISLÉHO MONITOROVÁNÍ PROJEKTU** bankou

Zajistíme financování:

- až do výše **100%** celkových nákladů projektu (veřejný a neziskový sektor)
- respektující plně specifika energetických projektů
- vhodně doplňující poskytované dotace
- jak existujícím subjektům, tak účelově založeným projektovým společnostem

Máte zájem o realizaci energetického projektu?

Obraťte se na nás...

Další informace jsou k dispozici ve všech 15 Komerčních centrech České spořitelny.

Informace Vám také poskytneme na veletrhu **Techagro** na našem stánku, který bude umístěn v hale E, číslo stánku 25.

TOP Energy program

ČESKÁ
SPŮRITELNA
Jsme Vám blíž.

Jaroslav Faltýnek: Proces koncentrace a specializace se týká všech oblastí našeho podnikání

Snaha EU o atomizaci zemědělství pramení z obavy obstat na farmách starých zemí EU-15 v konkurenci s novými zeměmi. O této pravdě je přesvědčen i ředitel zemědělské divize společnosti Agrofert Holding Jaroslav Faltýnek. V rozhovoru vysvětlil strategii i další záměry zemědělské divize společnosti Agrofert.

Stojíte v čele zemědělské divize, kde je zastoupena jak rostlinná a živočišná produkce, tak i síla, sklady hnojiv a chemikálií. Jak jste vloni pocítili prohlubující se rozdílnost v příjmech rostlinné a živočišné produkce?

Rok 2007, pokud se týká hospodaření společností v rámci zemědělské divize v Česku a na Slovensku, dopadl celkem dobře. Celkové tržby činily zhruba 25 miliard korun a naše společnosti pracovaly s průměrnou rentabilitou zhruba 1,9 %. Na hospodářském výsledku celého holdingu se zemědělská divize podílí cca 10 %, tržbami cca 22 %. Pokud se týká rozdílu mezi živočišnou a rostlinnou výrobou, dopadli jsme stejně jako většina chovatelů prasat u nás. Vyrobili jsme zhruba 20 tisíc tun prasat se ztrátou cca tři koruny na kilogram masa. Všechny naše prasečáky tudíž měly ztrátu kolem 60 milionů korun. U kuřat je situace trochu lepší, celková výroba byla zhruba 20 tisíc tun s výsledkem kolem kladné nulky. Jednou větou se dá říci, že se nepodařilo promítnout zdražené vstupy (zejména kr-

mení) do prodejních cen, s největším dopadem u prasat.

Laici, ale i zástupci ministerstva zemědělství tvrdili, že v takovýchto divizích se hradí jednoduše z výnosů jedné dceřiné společnosti prodávky té druhé. Odpovídá tento názor praxi?

Jsme skupina, která podniká v celém spektru činností, to znamená, že prodáváme hnojiva, pesticidy, osiva, krmné směsi, zemědělskou techniku, v podstatě veškeré vstupy do prvovýroby. Současně jsme i výrobci zemědělské produkce. Každá firma hospodáří samostatně, ceny v rámci skupiny jsou tržní, každá společnost je hodnocena za své výsledky. Je fakt, že momentálně je náš šéf velkochovů prasat Vít Řehounek v určité depresi, chovy prodělávají. Všichni věříme, že se ceny vepřového zlomí a prasata začnou rovněž mírně vydělávat. Na druhé straně je pravda, že v případě vážných problémů skupina umí pomoci a pokud k tomu dojde, tak i pomůže.

Takže ale žádné vlastní ceny uvnitř holdingu neexistují? Ne-

AGROFERT

prodáváte svým velkovýkrmnám třeba krmivo za ceny o třetinu nižší? Takové totiž byly rady dokonce až přímo z vládních kruhů...

Neexistují. Nechceme pokrýt jednak vztahy ve skupině a také chceme mít jasnou a průhlednou ekonomiku jednotlivých činností, abychom se mohli srovnávat s konkurencí.

Co vedlo Agrofert k tomu, aby koupil akcie známé moravské zemědělské společnosti Zvos Hustopeče a nebo i dalších?

Jaroslav Faltýnek, ředitel zemědělské divize společnosti Agrofert Holding

Pokud se týká našich akvizic do zemědělské prvovýroby, ať už to jsou Hustopeče nebo jiné společnosti, náš záměr byl mnohokrát veřejně prezentován. Já sám jsem na našich setkáních s obchodními partnery prezentoval tuto strategii, která je zdůvodněna zájmem o produkci vlastních komodit jak rostlinné, tak živočišné výroby. Pro naše stávající zpracovatelské kapacity v Česku a na Slovensku potřebujeme zhruba 350 tisíc tun potravinářské pšenice, 0,5 milionu tun obilí na výrobu krmiv, zhruba 60 tisíc tun prasat, 80 milionů kuřat a poměrně velký objem řepky na výrobu metylesteru. Víme, že tyto objemy nebudeme schopni sami vyrobit, ale alespoň část potřeby chceme zajišťovat z vlastních zdrojů.

Koupili jste další silo na Chrudimsku. Jakou máte v současné době skladovou kapacitu a kolik by bylo potřeba uskladnit zrna obilovin a řepky? Hodláte ještě dál v nákupu sil expandovat?

Naše stávající skladová kapacita v silech je zhruba 1,8 milionu

tun. Pro naše potřeby je tento objem dostatečný a jsme schopni nabídnout tyto služby jak zemědělcům - našim parterům, tak státu. To se koneckonců

v minulých letech běžně dělo. Další expanzi v této oblasti nemůžeme vyloučit, a to ať výstavbu nových kapacit, tak nákup stávajících. Například na Slovensku jsme v loňském roce dokončili investici do sil o kapacitě zhruba 36 tisíc tun.

Nebojíte se konkurence ze zahraničí, pokud jde o krmiva? Jak si zajistíte a zajišťujete jejich tuzemský odbyt?

Konkurenci zahraničních výrobců krmných směsí se neubráníme, podnikáme v otevřené Evropě. Naopak, otevření hranic vidíme jako výzvu. V současné době vyvážíme krmné směsi do Maďarska a mapujeme další trhy. Rakousko je poměrně konzervativní, uvidíme, co Polsko a Německo. Jsem přesvědčen o naší konkurenceschopnosti, která vychází z koncentrace celého našeho zemědělství, jež přináší podstatně vyšší efektivitu ve výrobě.

Na Grüne Woche v Berlíně se letos ministr zemědělství Ruska Gordějev a ministr zemědělství Ukrajiny Melnik chlubil plochami některých tamních agrokombinátů s výměrou i 20

tisíc hektarů. O porevolučním trendu rozbořit velké celky na malé mluvili jako o ekonomickém romantismu, kterému je už několik let v případě jejich zemí konec. Jaký trend razíte v Agrofertu a jaké největší celky obhospodařujete?

Souhlasím s tímto názorem. Atomizované zemědělství nemůže být efektivní jako podnikání velkých restrukturalizovaných subjektů. Naše skupina prochází již několik let procesem restrukturalizace a koncentrace. To se týká zejména podniků ZZN a ACHP, kde jsme sfúzovali řádově desítky společností. Tento proces přinesl obrovské úspory, zejména v osobních nákladech a vzájemných synergiích. V současné době dále pokračujeme v této strategii i na Slovensku. Proces koncentrace a specializace se týká všech oblastí našeho

zde stejný princip. Je logické, ať se to někomu líbí nebo ne, že traktor či kombajn za několik milionů korun je efektivnější využit ve firmě s pěti tisíci hektary, než na stohektarové farmě. V této souvislosti rozumím trvalému tlaku EU na atomizaci zemědělství, podporu malých farem ve snaze omezit dotace pro větší subjekty. Tato snaha je zdůvodňována ochranou krajiny, lepším ekologickým přístupem. Jsem přesvědčen o tom, že pravým důvodem je určitá obava z nekonkurenceschopnosti této formy podnikání po sjednocení dotací a vytvoření rovných podmínek pro všechny zemědělce v Evropě. Doufám, že se toho dožijeme.

Budujete velkou zpracovnu řepky na MĚRO. Jaká je předpokládaná kapacita a kdy tento závod zahájí výrobu? Kolik by podle vás mělo být v ČR ploch orné půdy vyčleněno pro účely biopaliv? A berete boom biopaliv jako setrvalý trend, nebo jen přechodný jev?

Nová výrobní metylesteru v Lovosicích by měla zahájit provoz v dubnu 2009. K plné kapacitě bude potřebovat cca 400 tisíc tun řepky. Je to poměrně velký objem, cca 40 % tuzemské produkce této plodiny. Vzhledem k tomu, že nakupujeme řepku i v Německu a na Slovensku, domnívám se, že tuto kapacitu naplníme. Trend využívání zemědělských plodin k výrobě biopaliv je celosvětový. My jsme vsadili na řepku a bionaftu. Do biolihu z obilí jsme nešli, protože máme jako skupina velkou potřebu obilovin pro potravinářské a krmné využití.

Eugenie Línková

S čím jde Agrofert na TechAgro

Zemědělská divize společnosti AgroTec představí na 1500 m² pavilonu G1 stroje značek New Holland, Kuhn a Berthoud. Zvláště zajímavá expozice bude u značky New Holland, kde návštěvníci najdou všechny tři stroje oceněné na prestižní výstavě Agritechnica v Hannoveru - sklízecí mlátičku, řezačku i Traktor roku T7000. „Chceme dát všem zemědělcům možnost vidět na vlastní oči nejúspěšnější produkty hannoverského veletrhu. Řadu novinek samozřejmě představíme také ve značkách KUHN a Berthoud,“ uvedl marketingový ředitel společnosti AgroTec Ing. Tomáš Nováček.

Společnost Agri CS se letos přemístí z pavilonu B do moderního zázemí pavilonu G1, kde bude prezentovat značky Case IH, Steyr a Simba. „Rok 2008 je především pro produkty Case IH a Steyr ve znamení novinek, proto si myslím, že návštěva expozice společnosti Agri CS bude pro zákazníky velice zajímavá. Tahákem bude jistě traktor Magnum 310 ze speciální limitované série Gold Edition, která byla vytvořena při příležitosti 20 let uvedení tohoto produktu na trh,“ dodal Tomáš Nováček. V expozici bude také nejvýkonnější mlátička Case IH Axial Flow 9010. „Jde o nový topmodel této značky, kterým chceme oslovit především největší zemědělské podniky. Celá naše expozice bude ve znamení hesla Pro ty, co chtějí víc, čímž chceme zdůraznit, že jsme připraveni nabídnout nejlepší řešení pro nejnáročnější zákazníky,“ uzavřel Nováček.

Ani samotná mateřská společnost Agrofert Holding nezůstává pozadu a hodlá navázat na úspěšný veletrh roku 2006. Mimo jiné představí zemědělcům inovativní stabilizátor dusíku pro statková a organická hnojiva, Piadin. (egi)

Petr Cingr: Máme výhodu synergií

2x foto Zuzana Šmajlerová

Od nového roku stojí v čele holdingu Agrofert Petr Cingr, který do konce roku 2007 šéfoval Kosteleckým uzeninám, předtím byl například šéfem chemiček Kaučuk či Chemopetrol. Nyní je po Andreji Babišovi druhým mužem v pyramidě holdingu.

Celkem patří Agrofertu, podle tržeb páté největší firmě v Česku, přesně 224 společností v zemědělství, potravinářství a chemii, v nichž má více než desetiprocentní podíl. Loni jich přibýlo 34 a 24 zaniklo. Andrej Babiš se nyní podle vlastních slov chce věnovat hlavně akvizicím. S nákupem firem chce pokračovat v Česku a na Sloven-

sku a „ve standardních ekonomikách, kde existuje vymahatelnost práva“. „Přehodnotili jsme náš zájem o vstup na Balkán, Ukrajinu nebo do Číny. V Číně máme továrnu a nevyvíjí se to úplně podle našich představ,“ řekl na nedávné tiskové konferenci Babiš. Agrofert koupil v Číně továrnu na zpracování titanové běloby zhruba před ro-

kem a půl. V poslední době skupina koupila v tuzemsku například druhou polovinu firmy Agrobohemia, dále společnosti Agrotec, Osevu či Kostelecké uzeniny. Nyní čeká na povolení koupě zemědělské firmy První žatecká.

Vertikála v drůbeži

„Výhledově se v tuzemsku zajímáme také o pekárny v severních a východních Čechách a chceme vlastnit provoz zaměřený na produkci jednodenních kuřat. V Kostelci zvažujeme také stavbu drůbeží porážky. Nevyklučujeme ani akvizice dalších masokombinátů, aby firma mohla bez problémů dodávat zboží velkým obchodním řetězcům, jako je tomu v případě mlýnských a pekárenských výrobních,“ uvedl Petr Cingr. Andrej Babišovi se osvědčil jako ředitel masné divize Agrofertu, kam patří největší tuzemský masokombinát Kostelecké uzeniny, Maso Planá a Studená

„Budil jsem se předloni v noci děsem z toho, jak nám masná divize prodělává. Proto šel pan Cingr napravit situaci nejdříve tam. Prokázal, že člověk nemusí být řezník, aby mohl masokombináty řídit,“ přiblížil Babiš novinářům na vysvětle-

Ekonomika Agrofertu v kostce

- Masokombináty mají obrát devět až deset miliard korun
- Pekárny mají obrát něco přes čtyři miliardy korun
- Zemědělská divize je zhruba na patnácti a letos by měla jít ke dvaceti miliardám korun
- Potravinářská část se pohybuje v rozmezí 30 až 35 miliard korun konsolidovaných tržeb
- V celkových výsledcích Agrofertu dělá zemědělství a potravinářství 35 až 40 procent

nou situaci před rokem a půl, kdy Cingr do Agrofertu nastoupil. Loni už masná divize Agrofertu mírně vydělávala.

Firma Andreje Babiše se může chlubit nejmodernějším pekárenským komplexem, který je plně robotizován. Je to pekárna Zelená louka v Herinku a je součástí Penamu, jedné z dceřiných společností holdingu Agrofert.

MEŘO pro vlastní dieselové motory a lokomotivy

Druhou, zatím skrytou devizou společnosti, má být továrna s kapacitou na sto tisíc tun MEŘO v Lovosicích. „Agrofert bude schopný značnou část vyrobeného MEŘO spálit ve vlastní síti,“ řekl Cingr, který si podrží i dohled nad společností Preol, s uvedenou kapacitou výroby metylesteru z řepky.

„Bionaftě věřím i přesto, že nyní Evropská unie ustupuje od svého původní nařízení. Budeme mít výhodu synergií: vlastní dodávky suroviny – řepky, a to i z našich firem v Německu. Podle vývoje cen budeme moci vyrábět jedlý olej nebo bionaftu. Tu navíc můžeme sami využívat v našich více než třech tisících nákladních automobilech. Pokud by stoprocentní bionafta byla osvobozena od spotřební daně, pak bychom ji mohli využít už dnes místo nafty,“ uvedl Cingr. Dodal, že v případě vratky spotřební da-

ně a budou-li rozumné ceny řepky, jsou schopni velkou část metylesteru spálit ve vlastní síti s téměř třemi tisíci diesellovými motory a 28 lokomotivami. Řepkový olej má navíc využití i v potravinářském průmyslu. Významným pozitivem Agrofertu je i v tomto případě vytvoření vertikály počínaje surovinou a konče jejím zpracováním. V síti výkupů a v zemědělství jsou tak schopni kontrolovat zásobu.

Eugenie Línková

INZERCE

Váš úspěch - naše záležitost

AGROTEC a.s., Brněnská 74, Hustopeče
tel.: 519 402 111, fax: 519 402 194

Maso Planá: Vývozu do Ruska se daří

Určitá dravost a neoblomnost v obchodování se vyplácí. Dokazuje to alespoň příklad akciové společnosti Maso Planá, která se nevzdala velmi náročných testů a kontrol od ruských veterinářů, než získala možnost vyvážet na tamní trh. Více o tom prozradil Ing. Emil Kasper, výkonný ředitel společnosti Maso Planá.

Maso Planá bylo před rokem 1990 vývozcem šunek do USA. Znamenalo to obstát ve veterinárních kontrolách, které jsou náročné, a to jak z americké strany, tak z ruské. Právě na ruské trhy jste se snažili získat potřebné razítko od veterinářů. Podařilo se to?

Jsmo jediný závod, který vlastní exportní povolení do USA a Ruska. V roce 2006 jsme úspěšně prošli veterinární kontrolou z ruské strany, poté následovala další mise RF, abychom získali potřebný GOST, protože ten je nedílnou součástí exportních povolení. Po získání potřebných povolení, což trvalo téměř rok, jsme začali hledat exportní možnosti.

Kam dnes všude vyvážíte, v jakém množství, a o co je největší zájem?

V současné době máme podepsaný kontrakt s partnerem v USA na dodávky masných výrobků. Bohužel se nám nepodařilo legislativně vyřešit vztah USDA a Veterinární správy ČR. Nutno přiznat, že i kurz dolaru hovoří v neprospěch exportu a v neposlední řadě i cena vepřového masa v USA, která je na nižší úrovni než v ČR. V roce 2007 jsme vyvezli 800 tun vepřových pulek do Ruska a jsme zatím jediní, kteří tento proces zvládli. Podařilo se nám najít

partnery v Rusku, kteří jsou spokojeni s kvalitou našeho masa. Samotný obchod je velmi složitý i po logistické stránce. Sehnat dopravce z ČR na dopravu do Moskvy je téměř neřešitelný úkol. V prosinci 2007, po otevření běloruského trhu pro maso z EU, se nám podařilo vyexpedovat 200 tun chlazených vepřových pulek a je z našeho pohledu

dobře, že obchody pokračují i v roce 2008.

Prozradíte nějakou novinku, s níž překvapíte český trh?

V současné době začínáme na trh zavádět křehčená masa, mletý masný polotovar se sýrem, mletý masný polotovar hovězí maso s pěti procenty tuku a připravujeme další.

Eugenie Línková

Maso Planá, a. s.

Průmyslová 499
391 11 Planá nad Lužnicí
tel.: 381 419 201, 381 291 154
fax: 381 419 344
e-mail: sekret@masoplana.cz

Člen skupiny **AGROFERT**

www.masoplana.cz

Obchodní marže v řetězcích se zvyšují

V souvislosti s návrhem zákona, který by usměrnil chování obchodních řetězců, je dobré si připomenout, jaké je v současné době v průměru rozpětí obchodních marží.

PRAHA - Zemědělský svaz ČR si spolu se statistickým úřadem dal velkou práci, aby tyto údaje shromáždil. Společně se na ně podíváme.

● **Jatečná prasata:** Jako u jiných komodit i zde je tlak na snižování ceny a vedle toho na zvyšování marží obchodníků. Zatímco v roce 1997 byla průměrná marže obchodníků u vepřové pečene s kostí 12,2 %, v září 2007 to bylo 20,8 %. Obdobně marže u šunky vepřové byla v roce 1997 30,6 % a v září 2007 již 41,4 %.

● **Jatečný skot:** Ceny zem. výrobců jsou u nás o 5-6 Kč na kg živé váhy nižší proti Německu a Rakousku, přitom rozdíl má tendenci se zvyšovat. I za poklesu ceny zem. výrobců se zvyšují marže obchodních řetězců. Marže u hovězího masa

byla v roce 1997 14,2 % a v září 2007 již 23,0 %. S poklesem produkce i ceny v letošním roce poklesnou tržby za jatečný skot cca o jednu miliardu Kč. Snižující se spotřeba hovězího masa z původních 29 kg až na současné cca 9 kg na obyvatele za rok zabezpečuje, že jsme zatím soběstační.

● **Mléko:** V souvislosti s vývojem cen v EU je nutné brát další růst cen mléka jako reálný. V této souvislosti se nabízí otázka, proč tolik řešíme přiměřenost cenových požadavků zemědělců, přitom se téměř nikdo nezabývá přiměřeností marží řetězců. Zatímco v roce 1997 byla průměrná marže obchodníků u mléka 12,7 %, v září 2007 to bylo 25,0 %. Obdobně marže u másla v roce 1997 byla 17,1 % a v září 2007 již 30,5 %. Marže se dlouhodobě nesnižují, ale naopak rostou, a to i v prostředí silného konkurenčního boje obchodních řetězců. Je zřejmé, že obchodníci nejsou ochotni snižovat své ceny na úkor svých marží, nýbrž tlak na nižší cenu se snaží přenášet do jiných článků výrobní vertikály.

Eugenie Línková

Špekáček a spišské párky podle norem

V období let 2006 a 2007 byly na úřad Evropské komise podány žádosti slovenských zpracovatelů masa o zápis devíti názvů vybraných masných výrobků do evropského rejstříku zaručených tradičních specialit. V závěru roku 2007 se na toto téma rozpoutala bitva v tuzemských médiích, která v konečném důsledku přivedla obě znesvářené strany k jednacímu stolu.

Dne 15 ledna 2008 se sešli zástupci Českého svazu zpracovatelů masa s jejich slovenskými kolegy. Oba tyto svazy se shodly na potřebě vzájemného sdílení informací o postupech v této záležitosti. Společně definovaným cílem pak je zajištění kompromisního řešení, které by mělo minimalizovat nebezpečí vzniku případného sporu ČR a SR na půdě Evropské komise.

Obsahem nalezeného kompromisu je plán na společné uvedení spišských párků, loveckého salámu, špekáček a lipovského salámu do rejstříku zaručených tradičních specialit.

Tento plán je v současné době diskutován se všemi relevantními vládními i nevládními institucemi v ČR i na Slovensku. V ideálním případě pak budou tyto výrobky první společnou vlaštkou československých řezníků a uzenářů ve vztahu k Bruselu, na kterých si kolegové z obou států otestují dříve zcela běžnou spolupráci.

ci. Součástí uzavřené dohody je i stažení zbývajících pěti slovenských žádostí o tento druh registrace názvů masných výrobků, nicméně pokud se zvolený způsob spolupráce osvědčí, mohl by se okruh tradičních československých uzenářských

specialit dodatečně rozšířit o některé další výrobky.

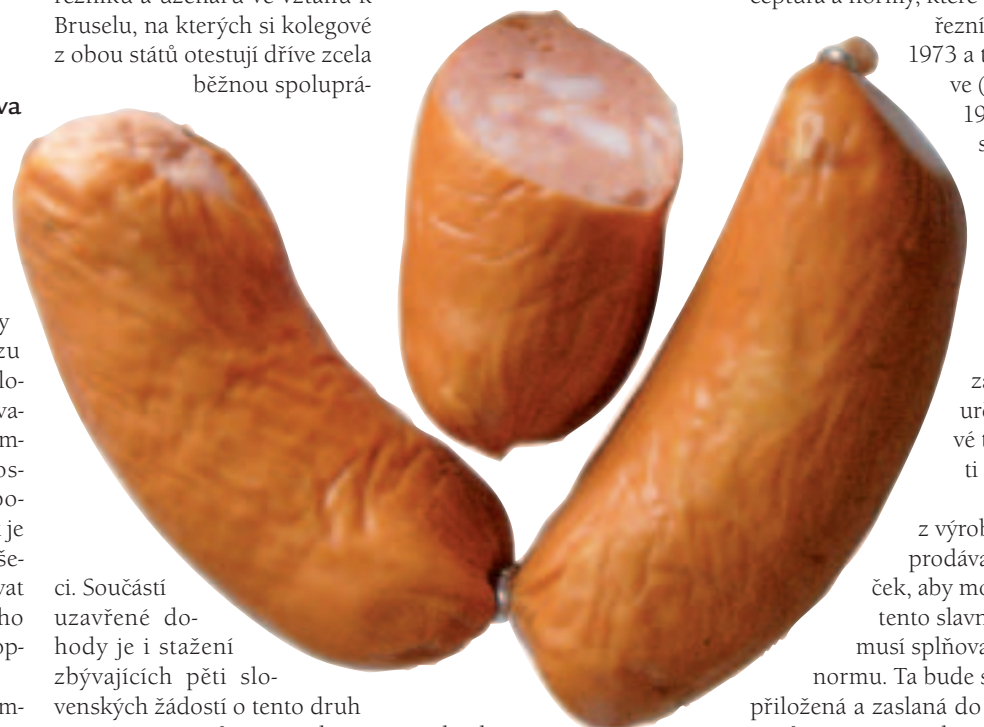
Tento oboustranně prozřivý krok bude jistě znamenat uklidnění nedávných bouřlivých diskuzí. Podpora kompromisního postupu ze strany

since 2007 v Českém Krumlově. Znamená to, že všichni řezníci v ČR i SR budou řešně špekáčky dělat podle jedné společné receptury a jedině ty pak mohou nosit hrdý název špekáček. Základem bude receptura a normy, které sestavili

řezníci v roce 1973 a ty se dříve (do roku 1990) musely přísně dodržovat. To též bude platit i dnes, zamezí se určité lidové tvořivosti a pokud někdo

z výrobců chce prodávat špekáček, aby mohl nosit tento slavný název, musí splňovat danou normu. Ta bude s žádostí přiložená a zaslána do Bruselu a může si ji prostudovat kdokoliv z úředníků a stane se tak veřejně přístupnou.

Jan Katina, ředitel Českého svazu zpracovatelů masa

úředních míst byla již navíc deklarována na schůzce ministrů zemědělství zemí Visegrádské čtyřky, která se konala 14. pro-

Zvyšte své výnosy při pěstování cukrové řepy

Probíhající cukerní reforma nutí zemědělce snižovat náklady na pěstování cukrové řepy. Úspory lze hledat ve všech aspektech výroby. Jedním z nich je i ochrana porostu proti plevelům.

Synthesia Pardubice již léta dodává na trh komplex herbicidů, kterými lze efektivně řešit problematiku zaplevelení cukrové řepy. Použití těchto přípravků patří k vysoce účinným, a přitom levným technologiím herbicidní ochrany. K dispozici jsou rovněž balíčky přípravků do cukrovky, které jsou samozřejmě z hlediska nákladů ještě zajímavější.

Sem patří balíček produktů Tornado (10 l) + Synbetan P forte (20 l). Je určen zejména do prvních aplikací a jeho množství odpovídá ošetření deseti hektarů porostu. Synbetan P forte i Tornado (účinná látka metamitron) jsou vysoce selektivní herbicidy a je možné je v doporučených dávkách aplikovat i na řepu v raných vývo-

vých fázích. O tom svědčí zkušenosti mnoha zemědělců, kteří tyto přípravky používají již řadu let. Další balíček od společnosti Synthesia - Tornado (10 l) + Synbetan D forte (25 l) - je koncipován do druhých a třetích aplikací. **Nejčastěji lze výše uvedené balíčky použít následujícím způsobem:**

T1: Tornado (1 l/ha) + Synbetan P forte (2 l/ha)

T2: Tornado (1 l/ha) + Synbetan D forte (2,5 l/ha)

T3: Tornado (1 l/ha) + Synbetan D forte (2,5 l/ha)

Tímto způsobem lze zlikvidovat běžně se vyskytující plevele jako jsou merlíky, lebedy, laskavce, svízel přítula, rdesna, heřmánky, pohanka svačkovitá a mnohé další. Nutno však upozornit, že výše uvedený systém použití slouží pouze jako příklad a dávky lze upravovat podle momentálního zaplevelení. Například při výskytu výdrolu řepky je vhodné navýšit dávku Tornado na 1,5-2,0 l/ha. Toto množství lze často „ušetřit“ v ostatních aplikacích, pokud to umožňuje plevelné spektrum. Cena hektarového ošetření je v tomto případě 4965 Kč. Vzhledem k velice širokému

plevelnému spektru herbicidů, jejich kontaktnímu i půdnímu účinku a účinnosti i na pozdní zaplevelení je tato částka více než zajímavá.

Řepu je možné ekonomicky výhodně ošetřit i bez použití balíčků. Jednoduché Synbetany, tedy Synbetan Duo, Synbetan Mix a Synbetan D spolu s Ethosatem 500 a některými dalšími herbicidy jako např. Tornado nebo Lontrel 300 tvoří ucelený komplex herbicidů ze Synthesie, ze kterých lze vytvořit tank-mix přesně odpovídající konkrétnímu zaplevelení na daném pozemku. **Základem ošetření je většinou následující varianta:**

T1: Synbetan Duo (2,5 l/ha) + Ethosat 500 0,2 l/ha

T2: Synbetan Mix (2,5-3 l/ha) + Ethosat 500 0,4 l/ha

T3: Synbetan D (2,5-3 l/ha) + Ethosat 500 0,5 l/ha

Náklady na hektarové ošetření jsou v tomto případě 2872-3133 Kč. Každý si lehce spočítá, že i spolu s dalšími herbicidy v tank mixu (které je většinou nutné vzhledem k plevelnému spektru použít) je tato varianta opět cenově výhodná.

Jako další komponenty jsou do kombinací se Synbetany a Ethosatem 500 vhodné již zmínované Tornado a Lontrel 300, nebo přípravky na bázi účinných látek chloridazon (Burex atd.), triflusulfuron-methyl (Safari 50 WG), lenacil (Venzar). Pro zvýšení účinnosti je možné v druhých a třetích aplikacích použít Synbetany v kombinaci se smáčedlem např. Istroekol, řepa musí mít vyvinuté aspoň dva pravé listy.

Ing. René Paclík,
Synthesia, a. s.

Eastern Sugar odškodné nezíská

Ministerstvo zemědělství nevyplatí cukrovárnické společnosti Eastern Sugar (ES) téměř 992 milionů korun, které firma požaduje za údajné poškození při přidělování cukerních kvót Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) v červenci 2003.

PRAHA - Ředitel Eastern Sugar Štěpán Hodač se k tomu odmítl vyjádřit. „Ministerstvu zemědělství nezbyvá než konstatovat, že společností Eastern Sugar ČR uvedená výše škody nebyla v jejich žádosti o náhradu škody nikterak specifikována a doložena,“ stojí v odpovědi ministerstva pro společnost ES.

Firma se cítila být poškozena tím, že její cukerní kvóta byla krácena více, než odpovídalo je-

mu podílu na trhu. Před vstupem do EU měla být všem cukrovárnickým skupinám snížena kvóta na výrobu cukru o 10 %. Podle Hodače byla jeho společnost snížena kvóta o 33 % (cca 54 000 tun). Zástupci MZE a SZIF podle něho přislíbili snížení kvót kompenzovat přidělením kvóty z rezervy, kterou fond ale následně rozdělil jednotlivým firmám a ES získal z 26 750 tun podíl 3250 tun.

Firma Eastern Sugar vysoudila v roce 2007 v arbitráži proti ČR náhradu 27,2 milionu EUR (asi 760 milionů Kč) za diskriminační přidělování kvót. K jejímu protestu se připojila také společnost Moravskoslezské cukrovary, v nichž drží většinu rakouská Agrana.

Eastern Sugar před koncem roku 2006 oznámila, že chystá v souladu s plánovaným omezením cukerní výroby v EU

uzavření všech pěti závodů ve střední Evropě, tři v Česku a po jednom na Slovensku a v Maďarsku. Vzdala se cukerní kvóty, za což z Bruselu získala finanční kompenzace, za českou kvótu více než dvě miliardy korun. Necelou třetinu z nich vyplatila českým zemědělcům.

Česko přišlo po odchodu cukrovárnické skupiny Eastern Sugar o povolenky na produkci více než 100 000 tun řepy. Loni tak tuzemská produkce klesla o čtvrtinu na přibližně 340 000 tun z dřívějších 450 000 tun. ČR, která byla dosud tradičním výrobcem a exportérem cukru, jej nyní musí více dovážet. Zatímco loni vyvezlo Česko v prvním pololetí 60 000 tun, což je třetina objemu ve stejném období roku 2006, dovoz vzrostl o polovinu na necelých 40 000 tun. (li)

CHemická likvidace plevelů je jedním z kroků, důležitých pro dosažení požadovaných výsledků. Společnost Synthesia, tradiční výrobce pesticidů, vám nabízí řešení k likvidaci plevelů v porostech řepy, ale i dalších plodin. Naše praxi prověřené přípravky jsou cenově dostupné a přitom velice efektivní. Poměr účinných látek je možné přizpůsobit konkrétnímu zaplevelení.

Synbetan® Duo

Ethosat® 500

Synbetan® Mix

Lontrel® 300

Synbetan® D

Tornado®

Synbetan® P forte

Gallant® Super

Synbetan® D forte

Bližší informace k jednotlivým přípravkům vám podá Ing. René Paclík, tel: 466 823 597, mobil: 724 401 336, fax: 466 822 906, e-mail: rpaclik@synthesia.cz, Synthesia, a.s., 532 17 Pardubice-Semtin, www.synthesia.cz

Synthesia
organics

Bochník se znakem pekárny na hostii

Z ankety Top 100 vyšlo vloni vítězně i několik potravinářských firem. Za největší pekárenské uskupení v ČR, United Bakeries, přejímal ocenění výkonný ředitel pověřený jejím řízením Jan Jedlička. United Bakeries je zároveň vedoucí pekárenská skupina v regionu střední Evropy.

Skupina vznikla spojením dvou největších českých společností, Delta Pekárny a Odkolek. Společnost United Bakeries zastřešuje i činnost dceřiných společností Delta Pekárny (SK) a Interback Csoport (HU).

Společnosti skupiny United Bakeries jsou významným zaměstnavatelem, ve firmách ve třech zemích působí 4000 zaměstnanců. Mateřskou společností skupiny United Bakeries je se 100 % akcií společnost European United Bakeries S.A. se sídlem v Lucembursku. Výkonnému řediteli Janu Jedličkovi jsme položili několik otázek.

Obstát mezi stovkou nejlepších podnikatelů a firem v zemi není jednoduché. Přesto ani

úrokové sazby. Víme, že musí ekonomiku řídit, když se přehřeje, musí ji umět usměrnit. Náš problém je v jedné věci, to si bankéři a analytici asi neuvědomují, my nemůžeme nakupovat za světové ceny a prodávat za lokální ceny. Zatímco banka ztrátu 200 milionů korun za uplynulý rok vysvětlí špatným kurzem koruny, my to říci nemůžeme, ač se nás to týká stejně tak. Za námi stojí akcionář a ten v případě prodělků udělá jediné, vymění nás. Já nemohu přijít k akcionáři a říci, nám se to nepovedlo, mám ztrátu 200 milionů korun, protože koruna stoupá a udělejme do budoucna tlustou čáru a jedme dál. V našem případě si prostě dlouhodobě ztráty nemůžeme dovolit, a když rostou ceny energie, náklady na dopravu, na surovinu, což je nejen obilí, musíme se podle toho zachovat a zdražit.

Jak často se takzvané zpovídáte akcionářům?

Vedení firmy se s hlavním akcionářem schází jednou měsíčně. Samozřejmě se probírá velmi pečlivě hospodaření firmy, ekonomika. Jsme akciovou společností, v níž se točí velké peníze a vše se velmi pečlivě zvažuje a posuzuje, aby se hospodařilo co nejekonomičtěji. Jednou po takové poradě jsme si říkali, oč

Chcete tím říci, že kdo nedělá v tomto oboru, nemůže ani pochopit, co vše má vliv na vaše výsledky, a jak je to mnohdy nesnadné?

Víte, já nejsem pekař a nejsem ani z potravinářského oboru, přišel jsem odjinud, mám ekonomické vzdělání a můj pohled na toto řemeslo byl zkreslený. Na gymnáziu jsem chodil sice na brigádu do pekárny, ale viděl jsem jen tu manuální dřinu, monotónní práci a v skrytu duše jsem si sliboval, že právě tady nikdy nechci skončit. Dnes se na to dívám zcela jinak a štvemne, že si každý jen tak lehce o pekaře otře boty. Je to vše jasné, jako ta případná houska na krámě. Stejně jako v případě zemědělství, do kterého se kde kdo lehce pouští jen z prostého titulu, že jede po silnici a kouká kolem do polí a hned by i radil. Zemědělec musí zasít, modlit se aby zrno vzešlo, bylo dost vláhy, aby to bylo vše co možná akorát. Sklidí, odveze do sýpek, tam se úroda ošetří, obilí jde do mlýna a tam se znovu ošetří, semele a když se mouka dostane z mlýna do pekáren, tak tam ještě víc šlapeme po lidech, aby se dodržovala co nejvyšší technologická kázeň, kvalita a hygiena. Je to skutečně velmi náročný proces, při němž se produkuje pečivo a chleba. Když potom uvidíte v televizi, jak dva

Jan Jedlička, výkonný ředitel společnosti United Bakeries

si ale řeknete, proč se divit, když je to levnější než šrot? Pak už jen vydechnete, pane bože, to je hrůza. Co to stojí úsilí a práce a pořád se to děje. Jak ale potom má mít člověk, resp. normální konzument vztah k tomuto zboží, jehož cena je někým takto zdevastovaná?

Nemyslíte si, že vztah k potravinám dostává v posledních zhruba dvaceti letech na frak?

sice uprostřed křížek, ale něco do něj vaše společnost na povrchu ve středu zapéká...

Chtěli jsme nějak odlišit náš kvalitní chléb originální receptury od všech těch novodobých druhů a zjednodušit zákazníkovi jeho výběr. Tak jsme využili podstatu hostie. Takové, která se dává v kostele při přijímání. A použitím potravinářského barviva se do oplatky vtiskne náš emblém. Přišlo nám to příhodné a jednoduché, označit takto nebalený chléb.

Na vesnici se nikdy chleba neválel někde na zemi...

No vidíte a dnes ho najdete často v popelnici nebo vedle ní. Lidi si zvykli, že chleba a pečivo tu bude vždy. Politici si myslí, že my za ně budeme řešit sociální smír, ta doba ale skončila. Naše společnost zaměstnává v ČR v současné době přes dva a půl tisíce lidí, a to jsme za minulý rok museli tisíc lidí propustit v rámci reorganizace. Máme obrát přes tři miliardy. Jsme opravdu velká společnost, aby to kvantum zboží někdo vyrobil, musíme na to mít lidi, za něž také neseme zodpovědnost. Co totiž člověk, to většinou rodina, často čtyřčlenná, takže neseme zodpovědnost za zhruba dvě tisícovky rodin. Proč bychom měli zrovna my jako i další potravinářské společnosti dál sponzorovat společnost? Nebo proč by to měli dělat naši akcionáři? Oni do rozjezdu firmy dali velké finance a odvádějí státu nemalé peníze. My jsme nikdy před ministerstvem zemědělství nebo průmyslu nevyklápěli hnůž nebo nesypali rohlíky, neděláme žádné revolty, ale zcela vážně říkáme dost levným prodejům zboží, které má svou hodnotu, a my pod ni nepůjdeme. Říkáme dost, chceme vyrábět bezpečné potraviny, hygienicky na úrovni a za příslušné ceny, aniž nás někdo

bude podezírat z kartelových dohod, když zdražujeme.

Myslíte si, že dražší pečivo i každý víc rozvází vyhazovat?

Věřím tomu, že když chleba bude dražší, že se s ním nebude tolik plýtvat.

Potraviny zdražily a ještě zdraží, to je skutečnost. Kde se dá podle vás šetřit?

Když se podíváte na graf spotřeby českých domácností, tak výdaje na potraviny zaujmají 21 %, na vybavení domácností jde 8 %, za alkohol a tabák utratíme asi 3 %, za vzdělání jen 1 % a za ostatní služby asi 20 %. Co z toho vyplývá? Myslím si, že se dá utráčet méně za zábavu, střídmeji cestovat, omezit tak časté návštěvy hypermarketů, kde je tolik lákadel, které jsou z části nepotřebné předměty. Víc se věnovat vzdělání, rodině. Přitom těch 21 % za potraviny není tak špatné číslo, ale v okolních zemích je to méně, lidé skutečně tak neplýtvají, jako je tomu v mnoha našich domácnostech.

Mluvíte o okolních zemích. Jak byste charakterizoval rozdíl v chuti chleba?

Čím dál na východ, tím je chleba bělejší, na západ zase tmavší, kyselější. To dělá rozdílné použití žitných kvasů a žitné mouky. Na Moravě se chlebu často říká moravská buchta. Je to dané tím, že je v něm víc pšenice. Maďari mají výborný bílý chléb, je ale po několika hodinách tvrdý. Nám Čechům by to vadilo, oni zase nemají rádi náš chléb. Každá země má svou specifickou kulturu, je to velmi zajímavé. Nejlepší kulturu ve výrobě chleba mají podle mého Rakšané, Bavoři, Rusové, Poláci, ani my ale na tom nejsme špatně, stejně jako Švýcaři.

Vy máte dvě zahraniční divize. Prozradíte víc?

V Maďarsku máme čtyři závody, na Slovensku tři. Vyrábíme zde klasický sortiment - chléb, pečivo, balené sladké výrobky atd. Chceme zůstat v tomto byznysu na prvních pozicích. Máme ale i exportní aktivity, vyvážíme do Rakouska pečivo s dlouhodobou trvanlivostí 20 a více dní. Přitom jde o konzervaci cukrem, ne o nějakou chemii. Je to cukrárenské zboží, na bázi dlouho trvanlivých čokoládových a kakaových hmot, dále jsou to perníky. Veškerá exportní výroba ale zůstane převážně v ČR. Pokud jde o hrozbu importů pekařských výrobků do ČR, tak mým názorem je, že tak jako my nemůžeme našim čerstvým pečivem a chlebem „nabourat“ trh v sousedních zemích, stejně se nebojím něčeho takového v případě našeho trhu a nějakých velkých dovozů čerstvého pečiva ze zahraničí.

Eugenie Línková

pekaři neunikli hledáčku jednoho z významných bankéřů ČR, který si vzal na mušku letošní zdražování potravin. Je to opravdu nutné?

Ať nás bankéři nekritizují. Ti jsou tady od toho, aby poskytovali služby, jichž my využíváme, a za to jim velmi dobře platíme jejich úrokové míry. My neřešíme jejich problémy a nenavážíme se do nich, když mění z našeho pohledu nevhodně

to mají snazší třeba fotbalisté, kde se sice také točí miliony, ale když se jim zrovna nevede, čteme v novinách vysvětlení, že byl terén rozbahněný, klouzalo to, nebo naopak svítilo příliš slunce do očí, a tak jsme prostě dostali tři branky, ale nic, zapomeňme na to, příště to bude určitě lepší. Nechci snižovat výkony nikoho, ale oč je to snazší? Zatímco ale oni trénují dál, nám by takový propad neprošel.

hypermarkety soutěží o to, kdo prodá zákazníkovi levněji a takový rohlík třeba skončí na pultě jen s desetihaléřovou cenou, dnes třeba někde za padesátník, je vám z toho úzko a cítíte jakousi bezmocnost. A to ještě přijde záběr na chlapa, jak vleče pytel s těmito levnými rohlíky a když je dotázán, co s nimi hodlá udělat, jste šokováni odpovědí. Je to levné krmení pro jeho pašika. Po prvním vzteku

Moje máma, když koupila chleba, udělala na něm nožem křížek. Říkala, je to boží dar. K tomu chlebu by se člověk měl nějak chovat.

Dříve, když našim prarodičům nechtěně upadl na zem krajíc, za odpuštění jej políbili. Jak jste vzpomenu, na chlebu nebo na mazanci se dělal i při pečení křížek. Všimla jsem si, že na bochníku od Odkolka není

Novinky ve finanční podpoře nákupu techniky a půdy

Na nákup zemědělské techniky a půdy formou bankovního úvěru lze využít dotaci úroků od PGRLF. Ta je nyní 3 %.

Nabízíme konkretizované „úvěrové produkty - Agroprogram a Program půda. Pro zemědělské podniky, které mají vysokou míru zisku, může však být i po daňových změnách stále zajímavé využití leasingu, protože náklady jdou přímo do daňového základu. Dotace úroků z úvěru s přispěním PGRLF je podle našich zkušeností nejoblíbenější. Třetí oblastí podporovanou PGRLF je i pojištění. Financování zemědělské techniky poskytujeme např. formou Agroprogramu. Od vzniku PGRLF v roce 1993 do dnešního dne zafinancovala Česká spořitelna stovky zemědělských subjektů,“ uvedl Filip Hradec, vedoucí oddělení specializovaného financování České spořitelny. „Vybavenost zemědělských podniků se tak výrazně zlepšuje, projevuje se to i na objemu úvěru, který od roku 2004 stabilně roste,“ říká dále Filip Hradec.

Pro rok 2008 jsou zajímavé další možnosti financování zemědělské techniky a půdy s dotací úroků od PGRLF. Novinkou je také možnost získat dotace v rámci Programu rozvoje venkova ČR (PRV) na bioplynové stanice. Toto téma je v zemědělství stále atraktivnější a podpora financování v něm hraje velkou roli. Díky spuštění dotačního titulu PRV lze čerpat finanční prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) jak na výstavbu tak i na modernizaci bioplynových stanic. Vyskytují se desítky nových případů

a nadále se očekává jejich velký nárůst. Svou roli sehrává velká podpora státu s navýšením výkupní ceny, která je v současné době 3,90 Kč za 1 kW/h.

Tým zaměřený na podporu obnovitelných zdrojů

Česká spořitelna reaguje i na rostoucí výrobu biolihu a biometanolu. „Startují velké firmy a my, jako významná banka, se chceme na těchto projektech podílet. Vedle velkých projektů se pod hlavičkou oddělení specializovaného financování prezentuje také Agrotým, Energy tým a potenciálně další

specializované týmy. Energy tým se soustředí na obnovitelné zdroje energií, jako jsou bioplynové stanice, biomasa, solární a větrné elektrárny a velké investiční projekty. Tento nový druh podnikání a jeho podpory Českou spořitelnou povede, doufejme, ke zvýšení výnosnosti a stabilizaci zemědělství. Velkou roli v tom samozřejmě sehrály dotace EU i státu, díky nimž se dostává zemědělství stabilního příjmu a zmírňuje dopady výkyvů počasí,“ říká Hradec.

I potravináři dosáhnou na peníze z EU

Součástí portfolia České spořitelny jsou i potravináři, kteří rovněž mohou využít různých podpůrných programů EU. Přitom Česká spořitelna dnes financuje i řadu zahraničních aktivit českých potravinářských firem. Je to dáno jejím majoritním vlastníkem Erste Bank a jejími pobočkami po celé střední a východní Evropě. „Díky síti Erste Group lze poskytovat servis v mnoha evropských zemích,“ uvedl Hradec.

Eugenie Línková

TRHY USA

Další výrazné exportní výsledky

Prodeje kukuřice pro export dosáhly v posledních týdnech roku 2007 97,7 milionů bušlů (americká míra, 1 bušl odpovídá 36,3 litru), přičemž celkové vývozy k 20. prosinci byly 785 milionů bušlů. Hlavní prodeje byly: 19,2 milionu bušlů do Japonska, 12,7 milionu bušlů do Mexika, 11,6 milionu bušlů na Tchajwan, 8,1 milionu bušlů do Jižní Koreje, 6,8 milionu bušlů do Egypta, 5,3 milionu bušlů do Alžírsku, 4,6 milionu bušlů do Kanady, 3,6 milionu bušlů do Chile, 3,2 milionu bušlů do Kolumbie, po 2,4 milionu bušlů do Dominikánské republiky a do Iránu, 2,3 milionu bušlů do Ekvádoru, 2,2 milionu bušlů do Peru, 1,9 milionu bušlů do Maroka, 1,8 milionu bušlů do Jemenu, 1,5 milionu bušlů do Saúdské Arábie, po 1,4 milionu bušlů do Kostariky a do Salvadoru a 1,1 milionu bušlů na Kubu.

Iowa – údaje o dobytku

Vykleštěných vepřů na výkrm a prasat bylo na farmách ve státě Iowa k prvnímu prosinci 18,2 milionu, vyrovnává se tak rekord dosažený naposledy 1. června. Počet vykleštěných vepřů na výkrm byl o 900 000 kusů vyšší ve srovnání se stejným obdobím roku 2006. Iowa rovněž zaznamenala zvýšení počtu nosnic ve srovnání s rokem 2006, počet vajec na 100 slepic byl však nižší než v předchozím roce. Oproti tomu bylo v Iowě k letošnímu prosinci 853 000 krmného hovězího dobytka, což je pokles o dvě procenta proti předchozímu roku.

Příspěvek amerického exportu cenám vepřového masa

Americké vývozy vepřového masa dosáhly v roce 2007 dalšího rekordu. „Vývozní prodeje nyní přispívají více než 20 dolary k hodnotě každého prasete,“ řekl o odbytu vepřového masa Dr. Paul Sundberg. V polovině devadesátých let se Spojené státy staly čistým vývozcem vepřového masa. Vývozy nyní představují asi 15 procent americké produkce vepřového masa.

Připravil Ing. Pavel Říha, zahraniční oddělení Agrární komory České republiky

INZERCE

- 7 dní trvanlivost
- více náplně
- více chuti

Delta

UNITED BAKERIES a.s., Pekařská 1, 155 00 Praha 5, tel.: 251 175 111, www.united-bakeries.cz

Čeští výrobci slaví úspěch s klasickou hořčicí a majonézou

Značka Alima se v poslední době často objevuje při různých slavnostních příležitostech. Při udílení prestižních ocenění Top 100 byla jako jedna z mála potravinářských firem oceněna Alima, na Agrárním Žofínském fóru visel mezi známými potravinářskými logy ovál Alimy, a tak lze jmenovat dál. Generální ředitel firmy Alima značková potravina, a. s., Miroslav Berkman prozradil víc.

Čím se podle vás vryla Alima nejvíce do mysli spotřebitele?

Značka Alima navazuje na dlouholetou tradici výroby a prodeje potravinářských výrobků, zejména v oblasti chlazeného a lahůdkářského zboží. Výrobce Alima značková potravina, a. s., uvádí na trh ucelené řady majonézových výrobků, hořčic a lahůdkářských výrobků, převážně salátů. Všechny jsou jednotně uváděny pod obchodní značkou Boneco, jejíž tradice sahá do začátku 90. let 20. století. Věříme, že i díky mnoha prezentačním akcím, z nichž některé zde byly jmenovány, bude značka Alima v mysli mnoha spotřebitelů spojena s kvalitními potravinami českého původu. Značka Alima se rovněž několikrát prezentovala při udílení prestižního ocenění Klasa, které na řadu svých výrobků získala.

V létě jsou to hlavně omáčky v tubě, které jsou vynikající přílohou ke grilovaným masům. Co v zimě vévodí a čemu dává spotřebitel přednost?

V zimním období vždy zaznamenáváme příklon spotřebitelů ke klasickým výrobkům, jako

jsou majonézy, tatarské omáčky, lahůdkové saláty a pomazánky. Vyrábíme přes 30 druhů salátů a pomazánek v různých balení, k tomu nakládané plísňové sýry a utopence. Vedle běžných salátů (bramborový, vlašský, pochoutkový a mnoho dalších) vyrábíme saláty s drůbežím masem, nově např. kuřecí salát Havaj s ovocem. Z dalších novinek jmenujme řadu tvarohových pomazánek s příchutí šunka a křen, pažitková, s česnekem apod.

U salátů hodně záleží na chuti, ale i na způsobu konzervace. Čím konzervuje Alima?

Veškerý lahůdkářský sortiment je velmi náchylný k mikrobiální kontaminaci a jeho výroba a ná-

Miroslav Berkman, generální ředitel firmy Alima značková potravina, a. s.,

sledné skladování proto vyžadují mimořádnou pozornost z hlediska dodržování všech podmínek a zásad správné výrobní a hygienické praxe. Jako jedno z doplňujících opatření využíváme možnosti konzervace v nezbytném množství. Tato konzervace spolu s přísnými teplotními podmínkami skla-

dování pomáhá udržet požadovanou kvalitu výrobků v distribučních skladech, prodejnách i u spotřebitele po celou dobu jejich trvanlivosti. Naše výrobky mají kratší záruční lhůtu než výrobky dalších firem. To svědčí o snaze přidávat co nejméně konzervantů, které mohou být ve větších dávkách při časté konzumaci nebezpečné. Více naopak používáme přírodní materiály.

Můj známý působí pracovně v USA a nechává si posílat české hořčice. I Alima je vyrábí, a i když je na trhu mnoho značek a druhů hořčic, z Alimy jde na trh právě klasická forma české hořčice. V čem je rozdíl?

Tradice českých hořčic vznikla již v 1. polovině 20. století. Jejich chuťové vlastnosti, které dnes řadíme k české klasice, jsou dány výběrem a poměrem hořčičného semínka a směsi koření, které hořčici ochucuje. Jsme klasici. V náhradních a náhražkových formách nemohou zahraniční firmy s jejich recepturou odlišnou od naší dosáhnout této kvality. Chápu, že když někdo žije delší čas v zahraničí, po české klasice se mu zasteskne. I my jsme po roce 1990 zažívali boom zahraničních hořčic, ale česká klasika si nakonec udržela své pevné místo. Její složení se od minulých let příliš nezměnilo. Hořčice německého a francouzského typu obsahují pro českého spotřebitele mnohdy nezvyklé směsi koření, někdy jsou připraveny i odlišnou výrobní technologií. Proto Alima slaví úspěch na českém trhu s klasickou formou, s níž se dostala i na špičku potřebné kvali-

Novinky společnosti Alima ochutnali dokonce i delegáti podzimní světové Konference Severní Amerika-EU v Praze Foto Eugenie Línková

ty. Ze zkušeností víme, že český spotřebitel je v tomto segmentu poměrně konzervativní, a proto čeští výrobci slaví úspěch na poli klasických forem české hořčice.

Co musí splňovat majonéza, aby se tak směla nazývat? I u ní existují náhražky, které Alima nevyrábí...

Originální je majolka a je chráněnou značkou více než 30 let. Je standardní českou majonézou, kterou nikdo jiný nevyrábí. Chráněnou značku vlastní Alima. Přednosti jsou v tom, že obsahuje kvalitní přírodní lisovaný olej, ne náhražky. Má v sobě i vaječné žloutky a jsou tam další ochucující přísady přírodního původu. Na trhu

jsou i jiné tzv. majonézy, ve kterých jsou ale žloutky nahrazeny jinými přísadami, jde o jiné typy emulgátorů a mléčnou nebo sojovou bílkovinu. Potom jsou na trhu i různé typy majonéz light, které jsou bezvaječné.

Majonéza je přesně definována v evropské i české legislativě, konkrétně jde o Vyhl. 326/2001Sb. Majonézou se rozumí studené ochucené omáčky obsahující slepičí vaječné žloutky a získané emulgací jedlých rostlinných olejů ve vodné fázi obsahující ocet a případně jiné okyselující a ochucující přísady. Stejná vyhláška určuje hmotnostní obsah oleje od 10 do 85 % a zejména minimální obsah vaječných žloutků 2 %. Pokud ve výrobku vaječné

žloutky nejsou, nepatří už do kategorie majonéz, ale do studených emulgovaných omáček. Takový typ výrobku již nelze nazývat ani třeba bezvaječná majonéza, majonéza bez vajec, apod. Použití těchto názvů lze jednoznačně označit za klamání spotřebitele.

Jaké novinky chystáte? Představíte některé z Salimě?

Z novinek bychom jmenovali především kolekci omáček Nejen na... - vepřové, hovězí, kuře, rybu, hranolky. Dále představíme novou řadu salátů Fit s jogurtem - bramborový, zelný a ovocný. Luštěninovou řadu Fit tvoří saláty čočkový, křenové fazole a cizrnový. Pro grilovací sezónu připravujeme dva druhy grilovacích setů, ve kterých budou vždy dva druhy hořčice doplněné o omáčku Nejen na... a malý dárek pro spotřebitele. Uvažujeme ještě o rozšíření řady hořčic ve 450g atraktivních barevných plastových lahvičkách. Konkrétně jde o hořčice francouzského a bavorského typu. Velkou většinu uvedených inovací chceme představit na blížícím se potravinářském veletrhu Salima.

Eugenie Línková

Novinka – saláty zdravého životního stylu

Majonézu nahrazuje jogurtová složka, jsou odlehčenější, méně kalorické, přispívají ke zdravé formě výživy, jsou velmi chutné díky zelenině a kořenícím směsím

Majolka – chráněná značka

Receptura neměnná po 30 let, obsahuje právě žloutky, nejsou v ní sojové náhražky

Saldo agrárního zahraničního obchodu je neuspokojivé

Podíl potravin na výdajích domácností v ČR

Podíl výdajů domácností za potraviny v posledních letech trvale klesal:

1996	24,5%
2001	21,2%
2005	19,8%
2006	16,3%

V sousedním Německu je tento podíl 14%, v Rakousku 15%.

Tlak na zvyšování cen potravin Rok 2007:

● start v srpnu - cena vybraných základních potravin spotřebního koše se zvýšila v 32. týdnu 2006 oproti prvnímu týdnu o 2,1% (podle ČSU)

AGRÁRNÍ KOMORA České republiky

● v 50. týdnu to bylo už o 18,75%

Rok 2008:

- bude pokračovat nárůst cenotvorných položek - energie, paliva, doprava, zemědělské komodity (vyšší ceny krmiv se postupně promítanou do cen komodit živočišné výroby)
- přibude jednorázové navýšení 4 % DPH od 1. 1. 2008
- odhadují, že růst cen potra-

vin v roce 2008 bude pokračovat (řádově 10 až 15 %)

Vývoj cen jednotlivých potravin

- Přesně nelze určit, je možné predikovat jenom změny
- Pečivo, mléko, brambory, ovoce - zůstanou nebo s min. nárůstem. Důvod je ten, že cenový skok už mají za sebou.
- Vejce, drůbeží maso - mírný

nárůst (zřejmě do 10%). Důvod - už část zvýšených cen krmiv byla promítnuta.

- Vepřové maso - předpokládám výrazný nárůst cca 20%. Důvod - současné ceny jsou už téměř 10 let stejné a navíc dostaví se nevyhnutelně efekt z nízkých stavů prasat vlivem dlouhodobé krize
- Hovězí maso - mírný nárůst

Odhad salda agrárního zahraničního obchodu za rok 2007

- Mírný 30 mld. Kč, což bude snížení o cca 3 mld. Kč proti roku 2006
- Tento vývoj je příznivý pou-

ze relativně, neboť:

- a) jenom u semene řepky olejné je nárůst salda plus 3 mld. Kč (vývozy na výrobu biodieselu)
- b) dále se zvýší záporné saldo u sýrů, tvarohů a masa

Saldo agrárního zahraničního obchodu pokládám za „zrcadlo“ vývoje českého zemědělství.

Vstupem do EU došlo ke skokovému propadu salda	
2003	-25 235 mil. Kč
2004	-32 018 mil. Kč
2005	-25 002 mil. Kč (vývozy obilí z rekordní úrody)
2006	-32 997 mil. Kč
2007	-30 000 mil. Kč

Čísla salda agrárního zahraničního obchodu jsou výsledkem reálné české agrární politiky. Pokládám ji za velmi nezodpovědnou a v situaci odbourání přebytků potravin v Evropě dokonce za nebezpečnou.

Vývoj salda agrárního zahraničního obchodu je v přímém rozporu s ostatními resorty české ekonomiky a zejména s vývojem téhož agregátu sousedních států Německa, Rakouska a Polska. To je také důvod, proč už některé potraviny jsou v sousedním Bavorsku levnější než u nás.

Ing. Jan Veleba,
Prezident Agrární komory České republiky

Rozvoj venkova

Tematická příloha Zpravodaje AGRObase, informačních novin Agrární komory České republiky

Startuje třetí kolo příjmu žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova

Příjem žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova pro opatření třetího kola byl zahájen 26. února 2008. Žadatelé mohou předkládat projekty na modernizaci zemědělských podniků, zahájení činnosti mladých zemědělců, dále na diverzifikaci činnosti nezemědělské povahy nebo podporu zakládání podniků a jejich rozvoje.

4x foto zub / kolář sch

Dostane se také na obnovu lesního potenciálu po kalami-
tách a podporu společenských funkcí lesů. „Na třetí kolo příjmu žádostí pro opatření osy I, II a III je vyčleněna částka téměř 94 miliony EUR, tedy přibližně 2,5 miliardy Kč,“ vysvětluje 1. náměstek ministra zemědělství Ivo Hlaváč. „Na rozdíl od prvního

a druhého kola příjmu žádostí nebude uplatněna výjimka ministra zemědělství týkající se stavebního povolení, takže žadatelé v souladu s pravidly žádostí o dotaci a podle seznamu povinných příloh musejí při registraci žádosti předložit platné a pravomocné stavební povolení,“ upozorňuje náměstek Hlaváč.

Dne 12. 12. 2007 schválil ministr zemědělství Petr Gandalovič nová Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR pro období 2007-2013 (dále jen Pravidla) pro opatření II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalami-
tách a podpora společenských funkcí lesů. Toto se skládá ze dvou podopatření. Hlavním cílem podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalami-
tách a zavádění preventivních opatření je prevence před kalami-
tami a odstraňování následků kalami-
t v lesích, např. po orkánu Kyrill.

Pokračování na straně 22

Evropské peníze přispěly na otevření Ježíškovy cesty

PRAHA - Projekt Ježíškova cesta - turistická cesta pro rodiče a děti je zářím svým aktivitami do města Boží Dar a jeho okolí. Ježíškova cesta byla vybudována s finanční pomocí EU: Opravy povrchů cest a postavení Ježíškových přístřešků bylo spolufinancováno z evropského programu INTERREG IIIA ČR - Svobodný stát Sasko a atraktivita prostředí této cesty - vyzdobení přístřešků, dětské atrakce, postavičky Ježíška a jeho pomocníků byla podpořena ze Společného regionálního programu - SRP. Oba evropské programy spravuje ministerstvo pro místní rozvoj.

EU poskytla na projekt finanční příspěvek ve výši 1 milionu korun (75 % nákladů), Karlovarský kraj přispěl přes 200 tisíc korun (15 % nákladů) a Město Boží Dar přes 100 tisíc korun (10 % nákladů).

Ježíškova cesta má dva okruhy. Malý okruh je dlouhý 5600 m, velký okruh měří 12 900 m. Malá Ježíškova cesta začíná v Božím Daru u SKI areálu Novako a vede přes náměstí na cestu Na Vraký, pokračuje přes Kaffenberskou cestu, přes Černý potok, okolo Božidarského rašeliníště a zpět do Božího Daru. Velká Ježíškova cesta začíná na křižovatce cest Na Vraký

a Kaffenberské, vede přes Janouškovou cestu, osadu Myslivna, Jáchymovskou spojku a po Špičácké cestě až k silnici Boží Dar - Horní Blatná, kde se napojuje na Malou Ježíškovou cestu. Ježíškova cesta má celkem 13 zastávek s přístřešky, kde je umístěno 16 atrakcí z dětských hřišť. V přístřešcích jsou postavičky Ježíškových pomocníků a mapy s Ježíškovou cestou. Cestu ukazuje celkem 15 orientačních tabulí. Součástí projektu je vydání Ježíškových pasů - zápisníků, propagačních letáků v češtině, němčině a angličtině.

V letech 2005-2006 město Boží Dar provedlo rekonstrukci lesních cest a umístilo podél nich 13 dřevěných přístřešků.

(zum)

V přístřešcích jsou umístěny mapy s Ježíškovou cestou

Program rozvoje venkova ČR – shrnutí roku 2007 a výhled na rok 2008

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

V programovém období 2007-2013 bude český venkov podporován z nově ustanoveného fondu – Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) – na rozdíl od období 2004-2006, kdy byly prostředky čerpány ze strukturálních fondů.

Zásadním kvalitativním posunem proti minulému období je komplexnost tohoto fondu. Ten zahrne všechny dosavadní podpory do zemědělství a rozvoje venkova „pod jednu střešku“ a nahradí opatření podporovaná v minulosti operačním progra-

mem Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP) a Horizontálním plánem rozvoje venkova (HRDP). Navíc rozšíří okruh podpory i na nové oblasti jako je např. lesnictví, Natura 2000 nebo rozvoj malých obcí. Pomoc z tohoto fondu bude po-

skytována nejen zemědělcům, ale i dalším obyvatelům venkova, včetně podnikatelů, spolků, sdružení a dalších neziskových organizací působícím ve venkovském prostoru. Podporovány budou i aktivity související se zlepšováním kvality života lidí na venkově, ať už se jedná o zlepšení infrastruktury malých obcí či akce zaměřené na obnovu kulturního dědictví.

Program rozvoje venkova ČR a jeho členění

Prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV) je možné v období 2007-2013 z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova využít pro ČR přibližně 2,8 mld. EUR. Dotační tituly PRV, tzv. opatření nebo po-

Ivo Hlaváč, první náměstek ministra zemědělství ČR

dopatření, jsou podle svého zaměření členěny do čtyř tematických os. Některé jsou projektového charakteru a jejich provádění

se řídí schválenými Pravidly, některé jsou nárokové a jejich podmínky stanovují nařízení vlády. V prvním případě předkládá žadatel ke schválení projekt na určitý investiční záměr, který je posuzován, hodnocen, a poté probíhá proces výběru projektů vhodných k podpoře. Ve druhém případě je dotace přiznána žadatelům, kteří splní podmínky stanovené příslušným nařízením vlády (např. nařízení k agroenvironmentálním opatřením). Přehled jednotlivých opatření znázorňuje schéma na straně 22.

Schválení programového dokumentu a spouštění jednotlivých opatření

Program rozvoje venkova České republiky na období v letech

2007-2013 se podařilo České republice vyjednat jako první z předkládaných dokumentů členských států Evropské unie. Již v květnu 2007 jej schválil Výbor pro rozvoj venkova, což je pracovní orgán EK složený ze zástupců všech členských zemí EU. Zároveň byl také prvním schváleným programem České republiky pro čerpání prostředků z Evropské unie v novém programovém období.

Již v průběhu přípravy programového dokumentu byly k němu paralelně zpracovávány také prováděcí předpisy, tj. nařízení vlády pro tzv. nároková opatření a již zmíněná Pravidla pro poskytování dotací pro projektová opatření.

Pokračování na straně 22

Startuje třetí kolo příjmu žádostí o dotace...

Dokončení ze strany 21

Podopatření II.2.4.2 Neproduktivní investice v lesích bude podporovat projekty ke zvyšování společenské hodnoty lesů.

Ministr zemědělství schválil také zpřesnění Pravidel pro podopatření I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků, opatření I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců, opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské

povahy a opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje, která byla poprvé spuštěna v červenci roku 2007. Aktuální Pravidla jsou k dispozici v elektronické podobě na internetových stránkách ministerstva zemědělství www.mze.cz (Podpora z EU a národní dotace/EAFRD – Program rozvoje venkova/Pravidla a Nařízení vlády k opatření PRV) a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Ilustrační foto zub

Alokace finančních prostředků na třetí kolo pro jednotlivá opatření

I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	41,5 mil. EUR (cca 1 mld. Kč)
I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	8 mil. EUR (cca 213 mil. Kč)
III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy	19,9 mil. EUR (cca 530 mil. Kč)
III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoj	13,3 mil. EUR (cca 353 mil. Kč)
II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	4,9 mil. EUR (cca 130 mil. Kč)

Příjem žádostí pro výše uvedená opatření probíhá podle schváleného a zveřejněného harmonogramu od 26. února do 17. března 2008, do 13.00 (výjimku tvoří opatření I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců, kde

probíhá příjem žádostí v termínu od 3. března do 14. března 2008, do 13.00) na příslušných regionálních odborech Státního zemědělského intervenčního fondu.

Petr Vorlíček,
tiskový mluvčí MZe

Adresy regionálních odborů Státního zemědělského intervenčního fondu

NUTS 2	Název RO SZIF	Adresa
Střední Čechy	Praha a Střední Čechy	budova ÚZPI, Slezská 7 120 56 Praha 2
Jihozápad	České Budějovice	Rudolfovská 80 370 21 České Budějovice
Severozápad	Ústí nad Labem	Masarykova 19/275 403 40 Ústí nad Labem
Severovýchod	Hradec Králové	Ulrichovo náměstí 810 500 02 Hradec Králové
Jihovýchod	Brno	Kotlářská 53 602 00 Brno
Střední Morava	Olomouc	Blanická 1 772 00 Olomouc
Moravskoslezsko	Opava	Horní náměstí 2 746 57 Opava

Program rozvoje venkova ČR – shrnutí roku 2007 a výhled na rok 2008

Dokončení ze strany 21

První kolo roku 2007 a jeho výsledky

Stejně jako v případě OP Zemědělství, probíhá i v PRV příjem žádostí pro projektová opatření v jednotlivých kolech vyhlášených ministrem zemědělství. V podstatě ihned po schválení Programu byla v červnu 2007 vyhlášena výzva pro první kolo příjmu projektových opatření a to pro opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, opatření I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců a opatření III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy - záměry b), c), d) věnované obnovitelným zdrojům energie. Vlastní příjem žádostí byl zahájen 9. července 2007 a trval tři týdny (dva týdny pro Zahájení činnosti mladých zemědělců) do 27. července 2007.

V rámci opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, jehož cílem je zejména podpořit investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu, bylo zaregistrováno 856 žádostí. Vzhledem k celkové roční alokaci na opatření ve výši 42 mil. EUR bylo uspokojeno zhruba 70 % žadatelů - v současné době je platební agenturou Státním zemědělským intervenčním fondem k financování schváleno 586 projektů.

Ze 430 žadatelů, kteří žádali o podporu z opatření Zahájení činnosti mladých zemědělců mohlo být v roce 2007 uspokojeno 230 (tj. 47 % žádostí), přičemž roční alokace

činila 8,1 mil. EUR. Cílem tohoto opatření je zejména podpořit zahájení a rozvoj zemědělské podnikatelské činnosti na základě předloženého podnikatelského plánu.

Na záměry podporující obnovitelné zdroje energie v opatření Diverzifikace činností nezemědělské povahy bylo vyčleněno cca 17 mil. EUR. Z celkových zaregistrovaných 39 žádostí bylo podpořeno 35 žádostí, z toho 21 projektů na výstavbu bioplynových stanic.

Druhé kolo roku 2007 a jeho výsledky

V říjnu 2007 byla ministrem zemědělství schválena Pravidla pro zbývajících pět opatření osy III a dále pro následující opatření osy I: I.1.2 Investice do lesů, I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, I.1.4 Pozemkové úpravy a I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost. Druhé kolo příjmu žádostí pro tato

opatření osy I a III bylo vyhlášeno v říjnu. Příjem žádostí začal na jednotlivých regionálních odborech SZIF 5. 11. 2007 a trval do 26. 11. 2007. V rámci druhého kola byly kromě projektů pro uvedená opatření přijímány k posouzení projekty strategických plánů LEADER předkládané místními akčními skupinami v rámci osy IV na centrálním pracovišti SZIF v Praze.

V současné době jsou zadávána do systému data k jednotlivým zaregistrovaným žádostem a přestože nejsou vyčísleny ještě všechny finanční požadavky, lze již nyní vysledovat obrovskou poptávku ze strany obcí u opatření, která podporují budování či úpravy veřejné infrastruktury. V rámci opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby počet žádostí překročil tisícovou hranici, přičemž odhadovaná částka na spolufinancování čtyřnásobně převyšuje finanční

alokaci roku 2007 - částku téměř 35 mil. EUR.

Dalším opatřením druhého kola v popředí zájmu je opatření Pozemkové úpravy, které slouží zejména k uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území. Pro toto opatření byla vyčleněna částka 27,4 mil. EUR, přičemž podle odhadů k uspokojení všech podaných žádostí (304 projektů) by byla třeba částka téměř trojnásobná. Příjemcem dotace pro toto opatření jsou pozemkové úřady.

Rovněž velký zájem mají žadatelé o opatření osy I Investice do lesů, kde na alokovaných 12 mil. EUR připadá 462 žádostí. To představuje zhruba dvojnásobek finančních prostředků vyčleněných na toto opatření.

Projekty v rámci opatření Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům podalo 190 žadatelů, přičemž alokovaná částka pro toto opatření je 17,2 mil. EUR.

Zhruba vyrovnaná poptávka (počet zaregistrovaných žádostí) a nabídka (alokace finančních prostředků) je u opatření Podpora cestovního ruchu, Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova a u opatření zaměřených na vzdělávání a informační činnost. Překvapivě nízký počet projektů - 23 - byl podán u opatření Diverzifikace činností nezemědělské povahy záměr a) a rovněž o opatření Podpora a zahájení podniků žadatelé projeví menší zájem.

Nároková opatření osy II

V roce 2007 byla schválena tři nařízení vlády pro nároková opatření implementovaná v rámci osy II. PRV. Již 28. března 2007 bylo schváleno Nařízení vlády č. 75/2007 Sb. pro opatření II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA) a II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES.

Dne 11. dubna 2007 pak bylo schváleno Nařízení vlády č. 79/2007 Sb. pro opatření II.1.3 Agroenvironmentální opatření. Příjem žádostí pro výše uvedená opatření byl ukončen v květnu 2007.

Dne 29. srpna 2007 bylo schváleno Nařízení vlády č. 239/2007 Sb. pro opatření II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy, kde probíhal příjem žádostí do konce listopadu 2007.

Již v říjnu 2007 bylo zahájeno vyplácení žadatelů v opatření LFA. Podáno bylo celkem 10 332 žádostí o dotaci na 761 270 ha půdy. V rámci tohoto opatření se žadatelům vyplatí zhruba 2794 mil. Kč.

Výhled na rok 2008

V roce 2007 byl vyhlášen příjem žádostí pro 16 z celkových 22 opatření v rámci Programu rozvoje venkova. To znamená, že půl roku po schválení programového dokumentu byly spuštěny tři čtvrtiny všech opatření, která program rozvoje venkova nabízí. Při vyhlášení třetího kola příjmu žádostí na začátku roku 2008 se jejich počet doplní o další opatření, pro něž byly prováděcí dokumenty schváleny ministrem zemědělství kon-

cem roku 2007. Jde o opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti, I.3.4 Využívání poradenských služeb a II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů. Poté co budou schválena příslušná nařízení vlády, by měla být v roce 2008 spuštěna i zbývající dvě opatření osy II - II.2.2 Platby v rámci Natura 2000 v lesích a II.2.3 Lesnicko environmentální platby.

S ohledem na včasnou informovanost potenciálních žadatelů a také kvůli zajištění rovnoměrného vytížení SZIF při příjmu žádostí byl ministrem zemědělství schválen harmonogram spouštění jednotlivých projektových opatření Programu rozvoje venkova ČR pro rok 2008 (termín příjmu nárokových opatření je dán příslušnými nařízeními vlády). Na internetových stránkách MZe mohou potenciální žadatelé nalézt přesné termíny pro vyhlášení všech tří kol pro příjem žádostí projektových opatření vyhlášených v roce 2008. Harmonogram bude každoročně aktualizován tak, aby byla vyhlášována tři kola vždy v únoru, červnu a říjnu. Žadatelé tím pádem budou mít dostatek času pro zpracování předkládaných projektů. V současné době také existuje ambice převést veškerou administraci do elektronické formy a poskytnout tím mimo jiné větší komfort žadatelům o dotace. Kupříkladu SZIF již dnes řeší otázku elektronického podávání žádostí. Stejně tak Ministerstvo zemědělství České republiky hledá veškeré cesty k usnadnění administrace žádostí.

Ivo Hlaváč, první náměstek ministra zemědělství ČR

Opatření osy I

I.1.1 Modernizace zemědělských podniků
I.1.2 Investice do lesů
I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
I.1.4 Pozemkové úpravy
I.2.1 Seskupení producentů
I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti
I.3.4 Využívání poradenských služeb

Opatření osy II

II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
II.1.2 Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
II.1.3 Agroenvironmentální opatření
II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy
II.2.2 Platby v rámci Natura 2000 v lesích
II.2.3 Lesnicko-environmentální platby
II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Opatření osy III

III.1.1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
III.1.3 Podpora cestovního ruchu
III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
III.3.1 Vzdělávání a informace

Jediné sudiště evropských a světových domén

O aktivitách Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR jsme se bavili s jeho tajemnicí JUDr. Marií Moravcovou.

Jaké jsou nejčastější spory, které řešíte?

V poslední době se u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR nejčastěji rozhodují spory z úvěrových smluv, ze smluv kupních a smluv o dílo. Dále jsou to smlouvy nájemní, smlouvy o reklamě a smlouvy zprostředkovatelské. Za loňský rok bylo podáno k našemu Rozhodčímu soudu 1211 žalob, 73 žalob s mezinárodním prvkem a 179 žalob o doménová jména.

Mimořádného úspěchu také dosáhl Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR, když byl v lednu 2008 jednomyslně schválen celosvětovým „správcem“ internetu organizací ICANN jako další sudiště pro rozhodování sporů o domény dle UDRP pravidel (např. .com, .net., .org aj.). Význam tohoto rozhodnutí vyplývá zejména z toho, že v současné

Kolář sch

době fungují na světě pouze dvě taková sudiště, přičemž Rozhodčí soud při HK ČR a AK ČR je navíc i jediným sudištěm pro ADR řízení (.eu).

Jaké jsou přednosti řešení sporů právě Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR?

Rozhodčí řízení je jednoznačně lepší pro řešení komplikovaných sporů než soud a rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR má všechny výhody rozhodčího řízení obecně - je rychlé, ekono-

micky výhodné, spravedlivé a méně formální. Navíc je jednoinstanční, což znamená, že pokud si strany přímo v rozhodčí smlouvě nedomluví možnost přezkumu, není možné se proti rozhodčímu nálezu odvolat. Vydaný rozhodčí nález nabývá právní moci dnem doručení a je soudně vykonatelný. Strany si mohou vybrat rozhodce, kteří jejich spor rozhodují, což u obecného soudu nelze, rozhodčí řízení může v souladu s ustanovením Řádu a Pravidel o nákladech rozhodčího řízení

probíhat i mimo sídlo Rozhodčího soudu.

Můžete blíže specifikovat rozhodčí řízení on-line?

V Evropě patříme mezi první instituce, které nabízely možnost rozhodčího řízení on-line. Vše probíhá elektronicky a celý proces trvá kolem pětatřiceti dnů. Od podání žaloby včetně zaslání příloh, přes úhradu poplatků, jmenování rozhodce, rozhodnutí a vydání rozhodčího nálezu, který je možné si vyžádat i v papírové formě u tajemnice Rozhodčího soudu. Tuto formu můžeme aplikovat již i na spory mezinárodní. Předpokládáme, že do budoucna budou smluvní strany tuto možnost využívat více, neboť v loňském roce bylo Rozhodčímu soudu doručeno pouze deset podání, ve kterých byl odkaz na rozhodčí doložku pro on-line rozhodčí řízení. Nicméně právě rozhodčí řízení on-line bylo odrazovým můstkem, díky kterému jsme dosáhli evropského a možno konstatovat i světového úspěchu na poli rozhodování doménových sporů pomocí on-line platformy.

Eugenie Línková

Cena Ivana Dejmal

Vzhledem ke smutné události úmrtí Ing. Ivana Dejmal a na základě jeho společenského a odborného přínosu se ministr zemědělství Petr Gandalovič rozhodl pro založení udílení Ceny Ivana Dejmal.

Cena bude vyhlašována každoročně a jejím smyslem bude motivovat přístup samospráv v rámci oblasti přírodního dědictví venkova

Ivan Dejmal měl k přírodě a její ochraně velmi ryzí vtaž a i když byl za to několikrát za minulého režimu, v době totality, vězněn, nikdy nepolevil. Byl vyloučen z Vysoké školy zemědělské v Praze na Suchbátově a směl dostudovat až po roce 1990. Vzpomínám si na to, jak si pro něho jednou v noci přijela na vysokoškolskou kolej policie a v pyžamu ho vyvedla a strčila do přistaveného vozu. Někdy jsme jen tomu z oken svých pokojů přihlíželi netušíce, že Ivan stráví ve vězení čtyři roky. Potom nastaly další represe nejen na našich spolužácích, ale i na kantorech.

Po roce 1990 spolu s Miroslavem Tylem a Karlem Kovandou a s redaktory Země-

dělských novin pořádali na své Alma mater v aule besedy se studenty a vysvětlovali, v čem byla tato vysoká škola v době Pražského jara aktivní ve studentském hnutí a jaký je jeho odkaz. Jako ministru životního prostředí Pithartovy vlády se mu podařilo prosadit a dokončit úplný systém ekologické legislativy, zejména klíčový zákon o ochraně přírody a krajiny.

Za spolužáky a všechny slušné lidi se památce našeho spolužáka, aktivisty Ivana Dejmal, který neznal slovo kariérismus, hluboce klaním.

Eugenie Línková

Ilustrační foto zaub

INZERCE

Řešení Vašeho sporu efektivně, rychle a odborně!

ROZHODČÍ SOUD při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR

O Rozhodčím soudu

- byl založen roku 1949.
- řídí se zákonem, Statutem, Řádem a Pravidly
- vede Listinu rozhodců a tím garantuje odbornou kvalitu rozhodčího řízení probíhajícího před Rozhodčím soudem.
- Na Listině rozhodců je asi 200 rozhodců z tuzemska i zahraničí.

Sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje:

- konzultace před uzavřením smlouvy či podáním žaloby u Rozhodčího soudu
- odborné znalce
- tlumočníky
- veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory řeší?

- obchodní vztahy (kupní smlouvy, nájemní smlouvy, úvěrové smlouvy, ...)
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy na nemovitost, smlouvy o půjčce ...)
- pracovní právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru).

Výhody rozhodčího řízení

- řízení je jednoinstanční, neveřejné, rychlé, méně formální
- rozhodčí nálezy jsou v tuzemsku i v zahraničí dobře vykonatelné.
- Newyorská úmluva z roku 1958 umožňuje uznání a výkon rozhodčích nálezů ve více než 130 státech světa
- strany si mohou určit místo i jazyk rozhodčího řízení

Podmínka pro rozhodování sporu v rozhodčím řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR je platná rozhodčí doložka ve prospěch tohoto soudu.

Více informací: www.arbcourt.cz, www.soud.cz
Rozhodčí soud je tu pro Vás!

Kontakt: Praha 1, Dlouhá 13, 110 00, Tel: 222 333 340 nebo 222 333 345, fax: 222 333 341

Chtělo to odvahy

Libohrad, malá vesnička mezi Rychnovem nad Kněžnou a Dobruškou, žije svým poklidným životem. Odpoledne tu však uvidíte rušný pohyb malých i větších dodávkových aut směřujících k domku na kraji vesnice. Sídli tam firma Vladimíra Matíáska, opraváře travních sekaček, zahradních traktůrků, křovinořezů, motorových pil a dalšího nářadí.

Vladimír Matíásek, 46letý vyučený automechanik, přiznává, že si dílnu zařídil vlastně z donucení. Po roce 1990 byl postupně zaměstnán u dvou firem, když však i ta druhá přestala platit výplatu, neváhal. „Byla tu zodpovědnost k rodině a živnostenský list jsem měl,“ řekl v úvodu. Je to již osm let, co se rozhodl pro pod-

Vladimír Matíásek ve své dílně

Foto autor

nikání. Pracuje převážně sám u zákazníka, v garáži jsou uskladněny jen stroje, které čekají na náhradní díly či na opravu karoserie. Když se seje víc zakázek, přijde na výpomoc bratr Milan. Hospodaření firmy a účetnictví má na starosti manželka Petra, profese ekonomka, toho času na mateřské.

Začátky byly krušné, zpočátku moc práce nebylo. Postupně se však začalo blýskat na lepší časy. „Nemám nikde žádnou reklamu, lidé si řeknou mezi sebou. Nemám přehnané ceny, беру ohled na sociální postavení a možnosti zákazníka. Vlastně to původně začalo tím, že jsem opravoval drobnou zahradní techniku známým. Nesnažím se zbohatnout, ta práce mě spíše baví. Samozřejmě, uživit rodinu musí, nesmím zůstat dlužen státu na daních a rodina nesmí kvůli mé činnosti strádat.“

Zpočátku se pan Matíásek obával, že si lidé raději koupí v obchodech nové stroje a porouchané odvezou do sběru. „Zatím nic takového zřejmě nehrozí, naše společnost se polarizuje na vrstvu, která si může pořizovat nová auta či nářadí, protože na to má, a na tu početnější vrstvu, která se musí spokojit s ojetým autem a opravenou sekačkou,“ podělil se o své názory, „Zatím tedy nic nenavědčuje, že bych neměl co dělat. Zakázky se hlavně před sezónou a v sezóně jen hrnou.“ Za čtyři měsíce sezóny opraví pan Matíásek na tři stovky sekaček, zahradních traktůrků a nářadí. „Nic na tom není, jen by ta práce měla bavit a mělo by se chtít dělat. Jenže ono se nikomu moc dělat nechce, a to i ve značkových servisech,“ uzavřel Vladimír Matíásek. (stl)

Slavnostní vyhlášení programu Přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko 2007–2013

PRAHA/REGENSBURG - V německém Řezně (Regensburgu) byl 24. 1. 2008 slavnostně vyhlášen Operační program Přeshraniční spolupráce, Cíl 3, Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007–2013. O den dříve proběhlo ustavující zasedání monitorovacího výboru tohoto programu. Za bavorskou stranu, která je řídicím orgánem programu, byla přítomna ministryně hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie Emilia Müller. Za českou stranu, která je národním orgánem programu, se vyhlášení zúčastnil první náměstek ministra pro místní rozvoj Jiří Vačkář.

Operační program Přeshraniční spolupráce, Cíl 3, Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007–2013, který byl Evropskou komisí schválen 20. prosince 2007, navazuje na předchozí vynikající vzájemnou spolupráci v rámci předstupu programu CBC Phare I v letech 1994–2003 a Iniciativy Společenství Interreg III A z let 2004–2006.

Cílem programu je rozvoj česko-bavorského příhraničí jako společného životního, přírodního a hospodářského prostoru, posílení konkurenceschopnosti oblasti a celkové zlepšení udrž-

telnosti životních podmínek pro obyvatele. Celkově je na program alokováno 115,5 mil. EUR (z toho pro českou stranu 55 mil. EUR) z Evropského fondu pro regionální rozvoj. K dotační oblasti programu patří kraje Karlovarský, Plzeňský, Jihočeský a přilehlé zemské okresy v Horních Frankách, Horní Falci a Dolním Bavorsku.

Projekty, které budou žádat o dotaci z programu, musí mít významný pozitivní dopad pro české a bavorské příhraničí a zahrnovat jednoho bavorského a jednoho českého partnera. Partneri ze svých řad jmenují tzv. vedoucího partnera, který zodpovídá za projekt jako celek. Projekt také musí splňovat

minimálně dvě ze čtyř kritérií spolupráce stanovených Evropskou komisí. Těmi jsou společná příprava, společná realizace,

společné financování a společný personál. Projekty pak mohou být předkládány v rámci těchto oblastí podpory: hospodářská spolupráce a rozvoj ekonomického prostoru, cestovní ruch, volný čas a rekreace, profesní vzdělávání a trh práce, výchova a všeobecné vzdělávání, věda, výzkum, kultura, zdravotnictví a sociální péče, civilní ochrana a ochrana před ka-

Ustavujícího zasedání monitorovacího výboru programu Přeshraniční spolupráce, Cíl 3, Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007–2013, se za bavorskou stranu zúčastnila ministryně hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie Emilia Müller (vpravo), za českou stranu pak první náměstek ministra pro místní rozvoj Jiří Vačkář

tastrofami, sítě (Dispoziční fond), životní prostředí a ochrana přírody, územní plánování a rozvoj venkovského prostoru, doprava, komunikační a informační systémy.

Slavnostní vyhlášení programu v Řezně bylo určeno rovněž potenciálním žadatelům o dotaci. Zúčastnili se ho zejména bavorské starostové, poněvadž bavorská strana nepořádá žádné specializované informační semináře. Ty uspořádalo ministerstvo pro místní rozvoj v Klatovech (31. ledna 2008), Chebu (6. února 2008) a Českém Krumlově (12. února 2008) a navázalo tak na pod-

zimní semináře v Prachaticích a Tachově.

Více informací o programu najdete na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz pod odkazy Programy 2007–2013 / OP Evropská územní spolupráce / OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko. Podrobnosti o seminářích pro žadatele včetně způsobu přihlašování jsou k dohledání tamtéž pod záložkou Akce.

Vzhledem k členství SRN v Evropské unii byla na území Svobodného státu Bavorsko realizována v celém předcházejícím období Iniciativa Společenství Interreg. (zum)

Rektor Luboš Chaloupka: Připravujeme specialisty pro regionální samosprávu

Zajímavé aktivity nabízí venkovu Univerzita Jana Amose Komenského v Praze. Jejím rektorovi doc. PhDr. Luboši Chaloupkovi, CSc. jsme položili několik otázek.

V jakých regionech má univerzita, v jejímž čele stojíte, své pracoviště a jaké programy nabízíte?

Rád bych připomněl, že Univerzita Jana Amose Komenského Praha (UJAK) jako jediná soukromá vysoká škola nabízí ucelený systém univerzitního vzdělávání, založený na vzájemně propustných studijních programech bakalářských, magisterských a programu doktorském, včetně oprávnění konat rigorózní řízení. UJAK takto nabízí možnost získání všech typů univerzitních titulů (Bc., Mgr., Ing., PhDr., Ph.D.) a profesního titulu MBA. UJAK má sídlo v Praze, ale celostátní pú-

sobnost uskutečňuje prostřednictvím vlastních oficiálních regionálních center ve Frýdku-Místku, Starém Hrozenkově, Obratani a České Lípě. Tímto způsobem uskutečňujeme nejen vzdělávací činnost v regionech na úrovni vysokoškolských bakalářských a magisterských studijních oborů, ale též významnou spolupráci se státní správou, regionální samosprávou a zaměstnavateli v regionech. V našich regionálních centrech probíhá vzdělávání ve speciální pedagogice, vzdělávání dospělých, masové a sociální komunikaci, evropských hospodářskosprávních studiích a managementu cestovního ruchu.

Prostřednictvím řady projektů se lidé žijící a podnikající na venkově mohou přihlásit o finanční prostředky, které cíleně jdou na podporu rozvoje venkova. Jak k tomu můžete přispět?

UJAK se nespécializuje jen na poradenství v oblasti zpracování projektů, ale jako nositel mnoha projektů spolufinancovaných z evropských fondů se zaměřuje především na podporu terciárního vzdělávání v regionech. UJAK má dlouhodobé zkušenosti se vzdělávacími projekty v oblasti vzdělávání dospělých, poradenství, dalšího vzdělávání, rozvoje vzdělávání v regionech a přizpůsobování vzdělávání požadavkům zaměstnavatelů a trhu práce pro všechny skupiny obyvatel. V rámci regionálně zaměřených evropských projektů též rozvíjíme nový model univerzitního distančního studia. Spolupracujeme s mnoha partnerskými institucemi a máme zájem jejich počet dále rozšiřovat.

PhDr. Luboš Chaloupka, CSc., rektor Univerzity Jana Amose Komenského v Praze

Jaké uplatnění v regionální politice mohou nalézt absolventi UJAK?

Rozmanité pozice v regionální samosprávě pravidelně obsazují především naši absolventi oborů vzdělávání dospělých

a andragogika, speciální pedagogika či masová a sociální komunikace. Také mnozí z našich současných studentů tyto posty zastávají a zvyšují si kvalifikaci v kombinované formě studia, tj. studiem při zaměstnání. Z pohledu výuky jsou pro nás zásadní především tyto momenty: živý kontakt managementu a učitelů univerzity s regionální politickou reprezentací, s regionálními úřady a zaměstnavateli, schopnost zohlednit ve vzdělávání místní specifika a rychle reagovat na vyvíjející se požadavky regionálního trhu práce.

Co mezinárodní spolupráce?

Pro naši mezinárodní spolupráci je podstatná skutečnost, že kromě zastoupení ve vrchol-

ných národních akademických orgánech je UJAK individuálním asociovaným členem Evropské univerzitní asociace a držitelem Erasmus University Charter. Zahraniční spolupráci uskutečňuje UJAK se smluvními partnery, univerzitami v EU i mimo ni, například v Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Maďarsku, Německu, Norsku, Skotsku, Slovensku, Turecku, Kazachstánu a v Číně. UJAK pro své studenty zajišťuje krátkodobé i dlouhodobé zahraniční stáže financované z evropských mobilitních grantů. Jazykovou přípravu pro takové pobyty, ale i pro zájemce, kteří nejsou našimi studenty, poskytujeme v rámci prestižního oprávnění udělovat jazykové eurocertifikáty TELC. V neposlední řadě mají naši studenti možnost přímo spolupracovat na řešení výzkumných a rozvojových projektů s mezinárodním dosahem.

Eugenie Línková

Na ekologickou recyklaci osvětlení je tu Ekolamp

Obce mají možnost za nasbírané zářivky získat příspěvek do rozpočtu

Společnost Ekolamp pomáhá venkovu řešit problém, kam s nefunkční osvětlovací technikou a jak ji ekologicky likvidovat. Na toto téma jsme hovořili se Zuzanou Křenkovou, vedoucí marketingu a komunikace firmy Ekolamp.

Jak již z názvu vyplývá, společnost Ekolamp má svůj velký význam v ekologii. Můžete vysvětlit, v čem spočívá?

Kolektivní systém Ekolamp je nezisková společnost zajišťující sběr, svoz a ekologické zpracování nefunkčních osvětlovacích zařízení. Zářivky a výbojky obsahují malé množství rtuti, která se při rozbití může uvolnit do okolí a poškodit tak životní prostředí či lidské zdraví. Proto je důležité tuto komoditu odděleně sbírat a recyklovat. Recyklované materiály je pak samozřejmě možné opětovně využít.

Na jakém principu funguje spolupráce s městy a obcemi?

Každá obec či město se může zapojit do kolektivního systému Ekolamp. Pokud je na jejím území sběrný dvůr, začleníme jej do sběrné sítě Ekolampu jako místo zpětného odběru elektrozařízení. Místo zdarma vybavíme označením a sběrnými nádobami. Tato spolupráce probíhá na základě smluvního vztahu s obcí. Podpisem smlouvy se obce zavazují vyjmout světelné zdroje z odpadové evidence (jde o tzv. použité výrobky), a tak za jejich sběr, svoz a zpracování nemusejí dále platit. Po uzavření smlouvy získávají obce rovněž nárok na úplatu za nasbíraná množství a další možnosti finančních bonusů.

V případě, že jde o obec sváženou mobilně, je nejlepším řešením zapojit se do našeho

ekolamp

systému prostřednictvím odpadové společnosti, která mobilní svoz v obci zajišťuje.

Jak má postupovat obec, která má zájem s Ekolampem spolupracovat? Kam se má obrátit? Každé obci rádi vysvětlíme, co

a jak je potřeba pro spolupráci učinit, stačí nahlédnout na naše webové stránky, napsat nám e-mail či zavolat. Na našich stránkách www.ekolamp.cz jsou k nalezení souhrnné informace pro obce v sekci Systém sběru -

Obce. Pro zodpovězení vašich konkrétních dotazů je možné se obrátit na naše provozní oddělení, a to telefonicky či e-mailem obec@ekolamp.cz.

S kolika sběrnými místy spolupracujete?

Od roku 2005 jsme vybudovali hustou sběrnou síť. Spolupracujeme se 450 sběrnými dvory měst a obcí a více než 3000 dal-

ších obcí pokrýváme mobilním sběrem. Vedle toho sběr probíhá i prostřednictvím velkoobchodní a maloobchodní prodejní sítě, která představuje téměř 800 obchodů po celé ČR.

A jak jsou zářivky shromažďovány?

Vzhledem k tomu, že jsou světelné zdroje velmi křehká zařízení, vybavujeme zdarma naše sběrná místa speciálními nádobami určenými právě pro sběr a přepravu světelných zdrojů. Jde zejména o kovové kontejnery, případně o kartónové krabice. Po naplnění nádob zajišťuje Ekolamp zdarma jejich odvoz ke zpracování.

Jak je to s recyklací a kdo ji hradí?

Recyklační technologie na zpracování zářivek je poměrně složitá. Je to zejména kvůli obsahu rtuti v zářivkách a výbojkách, která se musí bezpečně odseparovat tak, aby ostatní materiály nebyly rtuť kontaminovány. Ekolamp spolupracuje pouze se dvěma recyklačními společnostmi, které zaručují splnění ekologických limitů pro zpracování světelných zdrojů. Stejně jako sběr a svoz ze sběrných míst, je

část zařízení, kterým zákon o odpadech ukládá povinnost postarat se o své výrobky po skončení jejich použitelnosti.

Kolik se za dobu činnosti Ekolampu podařilo nasbírat světelných zdrojů a na co a jak se dál zpracovávají?

Prostřednictvím našeho systému bylo od roku 2005 sesbíráno více než 1300 tun světelných zdrojů, což představuje asi 5,5 milionu zářivek a výbojek. Velká část získaných surovin (např.

i recyklace světelných zdrojů pro obce zapojené do systému Ekolamp zdarma. Vše je hrazeno výrobcí a dovozci osvětlova-

sklo, kovy, přečištěná rtuť) se využívá při výrobě nových výrobků nebo jako technický materiál. Eugenie Línková

INZERCE

ekolamp-partner, který se obcím vyplatí

ekolamp pro obce zdarma zajišťuje sběr, svoz a recyklaci nefunkčních světelných zdrojů a svítidel s ekolampem vaše obec prospěje životnímu prostředí a poskytne občanům příležitost podílet se na jeho ochraně navíc může obec kromě dalších výhod získat za nasbírané množství příspěvek do obecního rozpočtu více informací na www.ekolamp.cz

ekolamp

Hospodaření přizpůsobili mantinelům agrární politiky Evropské unie

Nacházíme se v malebném městečku Polička na severovýchodním okraji Žďárských vrchů. Sídli zde zemědělský podnik Agronea, a. s., Polička, jehož ředitelem je Ing. Jiří Navrátil, člen představenstva AK ČR za Pardubický kraj.

Polička a její okolí se zemědělsky řadí mezi oblasti LFA. „Nadmořská výška našich pozemků je v rozmezí 500 až 700 m, takže hospodaření není jednoduché“, vítá nás Jiří Navrátil ve své kanceláři.

Podnik hospodaří na 3700 ha zemědělské půdy v devíti katastrech na Svitavsku. Nejvzdálenější okraje obhospodařovaných pozemků jsou vzdáleny 20 km. Jde o typické hospodaření vrchoviny. Na 99 % pozemků je v oblasti zařazeno do

bo k výkrmu. Udrží uzavřený obrot stáda a znovu se vrací k odděleným odchovným a teletníkům, protože bez zdravého chovného materiálu nelze pak následně v dojívnosti dělat základy. Loni dokončili novou odchovnu pro jalovice na 369 ks za 10 milionů korun, z toho dostali 2,5 milionu dotaci z Operačního programu. „Kolaudace proběhla předloni v prosinci, ale peníze přišly až loni v říjnu. Kontroly a administrativa byly nekonečné“, přednáší ředitel snad jedinou, ale vážně míněnou stížnost na vyplácení dotací.

Krávy mají na třech střediscích. Z toho dvě už mají modernizované volné stáje, ale zhruba 200 kusů se stále musí spokojit se starou stájí. Ještě donedávna se totiž cena ani efektivita výroby mléka moc dobře nevyvíjela, takže zde váhali s dalšími investicemi. Teď se snad situace obrací a je skutečností, že v moderní stáji je ekonomika výroby

do rozšíření chovu, spíše naopak. Pokud bude i nadále výkrm tak nejistý, může dojít i k úvahám o zrušení. Zajímavé je, že i v odbytu vepřového se z poloviny spoléhají na místního zpracovatele, Masokombinát Polička. „Jejich ceny jsou sice trochu pod průměrem, ale je to v místě a tak pod kontrolou“, říká Jiří Navrátil. Druhou polovinu produkce vepřového pak prodávají spolupracujícím obchodníkům.

Rostlinnou výrobu zjednoduší

Zhruba 2600 ha z celkové výměry tvoří orná půda, takže i rostlinná výroba má významný vliv na příjmy podniku. Asi na polovině polí jsou obilniny. Na 800 ha pěstují ozimou pšenici, dále ozimý ječmen více méně hlavně jako předplodinu pro řepku. Zabývají se i produkcí jarního ječmene pro sladovny. Dále se zde pěstuje řepka na 300 ha a budou ji navyšo-

Ing. Jiří Navrátil nás přivítal ve své kanceláři

stále zjednodušovat a vylučovat okrajové aktivity. To je naše strategie pro tuto zemědělskou oblast“, doplňuje Jiří Navrátil k vysvětlení, proč skončili s pěstováním lnu a trav na semeno, pro které byla zdejší oblast vyhlášená. Také zde dříve bývalo na 350 ha brambor, hlavně se zde zabývali produkcí sadby. Ale to už je také historie. Vlastní bramborárna s třídící technologií je dnes využita ani ne z poloviny a plocha brambor klesla na dnešních 80 ha, jejichž produkce se prodá z většiny jako sadba. V období, kdy brambory jako komodita byly velice nejisté, se rozhodli, že nebudou investovat miliony do nákupu moderní odkameňovací technologie, která je pro dnešní kvalitní pěstování brambor nezbytná.

Jinak jsou technikou pro rostlinnou výrobu vybaveni k plné soběstačnosti a snaží se

pozici teleskopický manipulátor Manitou.

Co zdejší vedení cítí oprávněně jako problém rostlinné výroby, je skladování úrody, jež dosud probíhá v nevyhovujících podmínkách. A protože hlavně letos se projevuje, že kdo může kvalitně uskladnit, může také patřičně vydělat, rozhodli se do programu EAFRD předložit projekt na výstavbu skladovacích kapacit na 3200 t zrnin včetně technologie čištění a dosoušení v hodnotě zhruba 18 milionů Kč. Rádi by na to získali alespoň třetinou dotaci. Nezbyvá tedy než přát úspěch.

Růst cen je hezký, ale co dál?

A jaké perspektivy či obavy vidí Jiří Navrátil v našem zemědělství? Samozřejmě ho těší narůstající ceny rostlinných komodit i mléka. Na druhou stranu, a není v tomto sám, neskrývá nejistotu až obavy z dalšího vývoje a z toho, jak se tento růst projeví jinde. „Začíná narůstat tlak na výši nájmu a platů, rostou ceny paliv, může se to projevit v cenách krmných směsí“, vyjmenovává ředitel. Proto také uvažují o pořízení vlastní míširny krmiv, protože každé jejich zdražení se při velké koncentraci živočišné výroby okamžitě projeví na rentabilitě. A zatím jsou v tomto plně závislí na podnicích typu ZZN. Rovněž, na rozdíl od mnoha jiných, v Poličce nevidí velkou příležitost ve výstavbě různých bioplynových stanic a energetických zařízení. „Vyžaduje to obrovské investice, je nutné propojení s místní samosprávou a přitom nikdo neví, jaká bude energetická politika v několika příštích letech. Na tomto nelze zemědělství stavět“, doplňuje svůj názor hostitel.

Obava je také z dalšího směřování zemědělské politiky EU. Zvláště pak z cross-compliance, protože pokud nebude to-

do odloženo za rok 2009, mohou být některé výroby, které vyžadují velké neproduktivní investice jako hnojiště a jímky v blízké době na zavření. Také z dalšího vývoje dotační politiky po roce 2013 má Jiří Navrátil obavy, a to zvláště z možného krácení dotací velkým podnikům snad až na polovinu. Podle něho dnešní podpora LFA není ani zdaleka tak spravedlivá, jako byly diferenciální renty zavedené už za Marie Terezie a pokud dojde ke krácení příjmů velkým podnikům v podhorách, jejichž ztvěšování je však jedinou cestou jak zachovat efektivitu výroby, dopadne to se zdejší krajinou špatně.

Velkým problémem je také sehnat do výroby zaměstnance a to hlavně ke zvířatům. Snad ani není problém se mzdovými požadavky, protože ve zdejší regionu není mnoho jiných zajímavějších podniků. Ale klesá kvalita a spolehlivost zaměstnanců. Zatímco na jednom zdejší středisku živočišné výroby zvládne celý provoz samostatně jeden jediný zaměstnanec a ještě si udělá pořádek dokonce i v okolním prostředí a na prostranstvích areálu, v jiné obci na jiném středisku musí být lidí několik a ještě neustále pod kontrolou. O tom, že technika využívaná v zemědělství je čím dál složitější a na její obsluhu už zdaleka nestačí základní vzdělání nemluvě.

„Bude nutné zviditelnit zemědělství mezi mladými a zvýšit jeho prestiž jako zaměstnání“, připomíná Jiří Navrátil jeden z úkolů Agrární komory ČR při naší cestě z fotografování nové odchovny jalovic. Na cestě mezi poli, loukami, lesy a rybníky, které se střídají v krajině okolo Poličky, kde hospodaří zemědělská společnost Agronea.

Ing. Václav Jirka, spolupracovník redakce

Na polích právě na plno probíhalo setí ozimých obilnin

LFA, 1000 ha tvoří louky a pastviny a tak je zřejmé velké zatížení živočišnou výrobou.

Mléko s nadějí, maso nejisté

„Snažíme se udržovat intenzitu v mléce, které začíná jít v poslední době s cenou nahoru“, říká k tomuto tématu ředitel. Přesto zde živočišná výroba z dlouhodobého hlediska klesá. Dříve tu chovali 1000 krav, dnes jich je 850, z toho necelá stovka bez tržní produkce mléka. Tento dobytek spásá trvalé porosty. Zůstali zde věrní černostrakatému skotu, který se podle ředitele do této oblasti hodí. Nedosahují sice rekordní dojívnosti, dostali se někde k průměrným 18 litrům mléka denně, ale tento skot lépe snáší zdejší drsnější klima a přináší na rozdíl od černostrakatého skotu ještě jeden produkt, a tím je tele určené buď k zástavu ne-

mléka lepší, nehledě na lepší welfare zvířat.

Co se týká realizace mléka, dodávají jej již po léta do místní mlékárny Agricol. Cenově zde vždy byly na lepším průměru a hlavně si Jiří Navrátil chválí, že peníze vždy přišly v termínu, což je pro chod zemědělského podniku cenné. Předloni měli průměr 8,16 Kč/kg, loni v září 8,80 Kč/kg. Od července šla cena každým měsícem o 15 až 20 haléřů nahoru. Do konce loňského roku byl růst od 9 až do 10 Kč.

Co se týká výkrmu skotu, teprve teď s ním začínají. Dosud šel všechen mladý skot kromě jalovic na vývoz do zahraničí.

V Poličce chovají také prasata, celkem asi 3000 ks. Z toho je 200 prasníc. Toto odvětví je však v současné době finančně nepříznivé. Proto zde zatím neuváží o žádných investicích

Odchovna mladého dobytka vybudovaná s podporou OP

vat až ke 400 ha, i když ředitel má obavy, co dál udělá loňská dobrá cena. Ale jde již po léta i přesto o odbytově stabilní plodinu, takže proč ne. Již tradiční plodinou se tu stal mák, který byl loni na úctyhodných 200 ha. Zbytek ploch pak zaujímá silážní kukuřice na 300 ha a nějaké další krmné plodiny.

„Snažíme se jak v živočišné, tak v rostlinné výrobě provoz

každoročně park modernizovat. Mají zde tři těžké traktory nad 180 koní a další menší traktory. Pro sklizeň zrnin vlastní dvě mlátičky Claas Lexion, nakoupili novou linku pro sklizeň píce včetně velkokapacitního sběracího návěsu, naposledy se vybavili novou diskovou sečkou John Deere. Sami si plně vystačí při přípravě půdy, pro manipulaci s materiály je k dis-

Agrární politika z pohledu nových podmínek

Jedna skupina zemědělců říká, že situace je i nadále špatná, jeden lepší rok mnoho neznamená. Tento názorový proud je však v menšině a poprvé po dlouhých letech začíná převládat názor, že situace v českém zemědělství se zlepšila, že jsme na počátku příznivě nastoupeného trendu.

Tento názor plně koresponduje s optikou světových agrárních odborníků i politiků, která byla zřetelně prezentovaná kupříkladu na letošním salonu Grüne Woche. Například generální sekretář světové organizace agrárních producentů IFAP David King míní, že světová ekonomika je v dobrém stavu a zemědělci mohou z této situace těžit díky vysokým cenám surovin a že současný vývoj bude pokračovat po většinu příštího desetiletí. Poptávka po zemědělských produktech dál poroste zejména na trzích třetích zemí, přičemž dalším zdrojem jejího růstu budou programy biopaliv.

Šéf zemědělského výboru Evropského parlamentu Niel Parish je přesvědčen, že zemědělství má znovu hodnotu a získalo vyšší cenu v očích politiků i veřejnosti.

Zemědělství ČR do roku 2007

Přiznám se, že jsem tak velký obrat nečekal, a spíše jsem se obával, jak to celé po letech negativního vývoje a postupného útlumu může skončit. Dlouhodobý vývoj našeho zemědělství byl do roku 2007 přesně opačný než jaký zaznamenaly ostatní resorty národního hospodářství:

- Snižování HDP absolutně i relativně (2 % v r. 2006)
- Snižování zaměstnanosti nad rámec optimální potřeby (3,05 %)
- Ohromný propad agrárního zahraničního obchodu - od doby počátku transformace (1993) do konce roku 2007 je kumulované saldo minus 319,75 mld. Kč!
- Ztrátovost resortu v minulém desetiletí, kdy jsme si vytvářeli základnu pro vstup do EU - kumulovaný hospodářský výsledek 1990-2000 minus 26,1 mld. Kč.

Příklad za všechny - za pouhých pět let poklesla hrubá živočišná produkce z 70,4 mld. Kč v roce 2001 na 55,8 mld. Kč v roce 2006.

Požadavky na výrobu se budou zvyšovat

Důvody této prognózy jsou jednoduché, přesvědčivé a snadno prokazatelné:

- Světová populace vzroste z dnešních 6 mld. lidí během jedné generace do roku 2030 na 8,3 mld.
- Poroste potřeba surovin na nepotravinářské využití zemědělské produkce, to je především na biopaliva.
- Poroste negativní vliv klimatických změn, které budou ukrajovat z úrody

To všechno se děje za stavu, kdy víme, že světová ekonomika poroste o cca 4 % ročně, ale poptávka po potravinách v rozvojových zemích však nejméně o 6 % ročně!

Hlavním zdrojem potravy bude obilí a maso

Aby se dostaly do rovnováhy poptávka a nabídka potravin, musí se postupně světová pro-

Jan Veleba, prezident Agrární komory ČR

dukce obilí zvýšit o jednu třetinu. Rozvojové země dnes dovážejí 100 milionů tun obilí, přičemž se počítá s jejím navýšením až na 265 mil. tun. Současná Evropská unie má ale u obilí deficit 25 milionů tun. Produkce masa musí stoupnout o 160 milionů tun.

Proti potřebě významného nárůstu výroby potravin půjde zvyšující se výroba biopaliv. Současná 2 % biosložky představují v EU zhruba 3 % půdy. 10 % biosložky už bude znamenat 15 % výměry, respektive 17,5 milionů hektarů. Jiná je situace v USA, kde meziročně stoupla spotřeba kukuřice na výrobu bioetanolu o 53 % (2007/2006). V roce 2007 se v USA vyrobilo 7,5 miliardy galonů bioetanolu. V roce 2022 to má být podle schváleného energetického zákona už 36 mld. galonů!

Předpokládané možnosti nárůstu výroby potravin jsou následující:

- Poptávka po drůbežím mase naroste během 20 let na světovém trhu o 50 %
  - Poptávka po obilí na výrobu masa vzroste o 500 mil. tun.
  - Už do roku 2014 se zvýší v rámci EU spotřeba sýrů o 77 tis. t (6,5 mil. l mléka), atd.
- Bezkonfliktní zabezpečení uvedených nárůstů lze zajistit jediným způsobem - výraznou intenzifikací výroby. Studie EU počítá s tím, že 80 % nárůstu výroby bude zajištěno její intenzifikací (např. předpokládá průměrný výnos u pšenice 7,5 t/ha a jenom 20 % půjde na úkor vyšší výměry půdy.

Zemědělství ČR po roce 2007

Z doposud uvedeného je jasné, že nastal čas návratu k výrobě,

návratu a obnově rozměru českého zemědělství. Soudím, že je třeba především:

- Využít stávajícího zájmu veřejnosti a politiků o dění v zemědělství z důvodu zvýšení cen potravin
- Změnit image zemědělství směrem k veřejnosti a k vlivovým strukturám
- Méně naříkat, nastolit pozitivní komunikaci

Soudím, že přišel čas brát naše zemědělství jako plnoprávné a prorůstové odvětví. Přišel čas dokázat vysvětlit tuto novou situaci naší veřejnosti.

Co udělat pro nastartování českého zemědělství?

Zcela určitě na počátku musí být analýza. Na jejím základě musí být formulované cíle a definované prostředky, jakými ony cíle naplníme. Analýza není obtížná, definování cílů v současném světě narůstající poptávky po zemědělských produktech rovněž tak. Konkrétní sektory a objekty řešení resortu vidím následovně:

- Intenzifikace rostlinné produkce, zejména obilovin, řepky, kukřice a speciálních plodin
- Intenzifikace živočišné produkce
- Nastartování celorepublikového programu využití pěstované a zbytkové biomasy pro energetické a průmyslové účely
- Příprava využití biopaliv II. generace
- Obnova utlumených odvětví a zavedení nových (výroba ovoce a zeleniny, výroba zahradnických a školkařských výrobků, výroba sortimentu chlazených a zmrazených pokrmů apod.)

K provedení intenzifikace, která přinese více produkce a zlepší její ekonomiku, je třeba příliv nového kapitálu. K tomu lze využít současných možností, například PGRLF, a vedle nich zajistit nové finanční toky. Například investiční fondy, jejichž zájem o sektor se v poslední době dramaticky zvýšil. V rámci celé EU v roce 2000 investovaly do zemědělství 10 miliard EUR. V roce 2007 se jejich investice odhadují už na 150 miliard EUR. Obdobný, ještě však dynamičtější vývoj, je v USA.

Výrobu o vysoké intenzitě je ale třeba chránit před riziky, která jsou v našem oboru, jenž je citelně ovlivňován přírodními vlivy, značná. To se může stát jedině řízením rizik, respektive zřízením příslušného fondu na úrovni celé EU, z něhož by byly vypláceny úhrady postiženým subjektům. Dovedu si představit, že na zřízení tohoto fondu se vyčlení dvě až tři procenta prostředků z pilíře I. To bych pokládal za smysluplné.

Zodpovědnost má i stát

Josef Lux řekl, že: „zodpovědnost za zemědělství má i stát, který se nesmí zříci odpovědnosti, protože celý sektor přehraje významem ekonomické kategorie!“ To jsou slova největší porevoluční agrární osobnosti, která napsal v roce 1997. Současný vývoj mu dává plně za pravdu a mnoho zemí tento kontext pochopilo a podle toho se chová. Čeká nás mnoho práce, abychom obdobný proces nastartovali i v České republice.

Jan Veleba,
prezident Agrární komory ČR

Slavnostní udílení certifikátů Vysočina – regionální produkt

Dne 5. února byly slavnostně předány certifikáty z rukou hejtmana kraje Vysočina RNDr. Miloše Vystrčila prvním sedmi žadatelům o značku Vysočina – regionální produkt®.

Oceněna byla i Ilona Staňková z agentury Dílna řemesel

Certifikát obdržely: Amylon, a. s., Havlíčkův Brod a jejich bramborová kaše a bramborové knedlíky, za produkty z medu Jiří Bula z Lipníku u Hrotovic a Včelařská farma Kurtin z Hrotovic, za spotřebitelské balení brambor Euro Agras. s. r. o., Havlíčkův Brod, Pavel Tasovský z Náměště nad Oslavou za kovaný artikl, za farmářské jogurty Farma rodiny Němcovy z Netína, ZERA - Zemědělská a ekologická regionální agentura Dílna řemesel za výrobky bytového textilu. Značení

místních výrobků, pocházející z kraje Vysočina je podporováno z Operačního programu Rozvoje lidských zdrojů, projekt Síť informačních center zaměřených na agro-environmentální programy v Jihomoravském kraji a kraji Vysočina - Agro-Envi-Info v rámci aktivity

podpora místních iniciativ. Díky projektu vznikla informační centra pro kraj Vysočina v Jihlavě Beseda a v Náměšti nad Oslavou agentura ZERA, pro Jihomoravský kraj v Brně Epos a v Mikulově ZO ČSOP Adonis. **Více informací naleznete na www.agro-envi-info.cz** (li)

**REGIONÁLNÍ
AGRÁRNÍ KOMORA**
Jihomoravského kraje

Potravinářský výrobek Jihomoravského kraje 2007

Potravinářský výrobce Jihomoravského kraje 2007

Soutěžní kategorie:

1. Pekárenské výrobky
2. Cukrářské výrobky
3. Mléko a mléčné výrobky
4. Maso a masné výrobky – tepelně opracované
5. Maso a masné výrobky – trvanlivé
6. Ryby a rybí výrobky
7. Zpracované ovoce a zelenina
8. Mražené výrobky
9. Hotové výrobky – ostatní
10. Ostatní potravinářské výrobky
11. Nealkoholické nápoje
12. Alkoholické nápoje (kromě vína)

Aktuální informace: www.kisjmk.cz
v rubrice AKCE Potravinářský výrobek Jm kraje

První prezentace se uskuteční na veletrhu Salima 4.-7. 3. 2008 a na konferencích MZLU Brno 5. 3. 2008 v aule univerzity a VFU Brno 6. 3. 2008 v Kongres. centru BVV Brno

Výsledky soutěže:

1. Slavnostní vyhlášení 5. března 2008 jako součást odborné konference na MZLU v Brně – doprovodný program veletrhu Salima 2008
2. Právo užívat na vítězném produktu a výrobku ochrannou známku „Potravinářský výrobek Jihomoravského kraje 2007“
3. Právo užívat u označení firmy „Potravinářský výrobce Jihomoravského kraje 2007“
4. Vítěz v každé kategorii obdrží od organizátorů certifikát opravňující k užívání ochranné známky

Pro vítěze

Pro úspěšného účastníka

Akce na podporu českých potravin

Akcí distribuce 500 000 kusů letáků k podpoře českých potravin vrcholí dvouletý program Agrární komory ČR na této téma. Nejlepší řešení, jak podpořit české zemědělství, je kupovat potraviny vyrobené ze surovin českých zemědělců. To je filosofie nejen Agrární komory, ale i komory potravinářské a hospodářské. Všechny tři komory totiž v těchto dnech deklarují toto stanovisko podporou této akce.

Suroviny českých zemědělců jsou v průměru kvalitnější než ty zahraniční. Tvrdíme to v bodech otisknutých na letáčkách. Garantujeme to nejen logy komor, v jejichž čele stojíme, ale samozřejmě závěry vážných průzkumů a výsledků analýz laboratoří jak při Státní veterinární správě, tak České zemědělské a potravinářské inspekci:

- Jsou vyráběny ve větších šaržích, než je tomu ve většině zemí EU
- Jsou vyráběny ve větších farmách, než ve zbytku EU
- Jsou vyráběny v režimu přísnějšího norem než tomu je v zahraničí

Nejkvalitnější potraviny jsou označeny značkou Klasa

- Jsou vyráběny v režimu kontroly na nejvyšší úrovni
- O jejich výrobě je větší přehled a jsou lépe kontrolovatelné
- Na jejich výrobě se podílí vysoce kvalifikovaná pracovní síla
- Při jejich výrobě se používá výrazně méně hnojiv a chemie
- A hlavně - české potraviny nejsou anonymní, jsou dohledatelné.

Trvale se zvyšujícími dovozy se všech uvedených výhod zbavujeme.

Dovoz masa:

- leden-listopad 2007 byl 11,14 mld. Kč, z toho vepřové 6,04 mld. Kč
- leden-listopad 2006 byl

9,91 mld. Kč, z toho vepřové 5,62 mld. Kč

Dovoz másla:

- leden-listopad 2007 byl 1,233 mld. Kč
- leden-listopad 2006 byl 0,816 mld. Kč

Dovoz sýrů a tvarohů:

- leden-listopad 2007 byl 4,445 mld. Kč
- leden-listopad 2006 byl 3,809 mld. Kč

Spotřebou českých potravin nepodpoříme jenom domácí zemědělce, ale i zpracovatele a všechna navazující odvětví a hezkou kulturní krajinu.

Po vyhodnocení výsledků této akce se rozhodneme o dalším postupu.

Ing. Jan Veleba,
Prezident Agrární komory ČR

Okouzlení zahraničními potravinami opadlo

Na začátku 90. let jsme s příchodem zahraničních produktů na náš trh zcela přirozeně podléhali jejich kouzlu a v mnohých případech jsme také naprosto oprávněně očekávali jejich vyšší kvalitu. To už dnes ale neplatí a české výrobky svojí kvalitou a dostupností mohou zahraniční produkci směle konkurovat.

Foto Eugenie Línková

Jiří Kopáček (velvo) a Michal Němec z Českomoravského svazu mlékárenského předvádějí rozdíl mezi českým eidamem vyrobeným z mléka a eidamem z dovozu, v němž je mléko nahrazeno palmovým olejem

Hospodářská komora proto českou produkci dlouhodobě podporuje a spotřebitelům doporučuje, aby při svých nákupech místo původu zohledňovali. Jinými slovy, aby nehodnotili pouze kvalitu a cenu, ale také, zda jde o tuzemský výrobek. EU sice v rámci svých pravidel zakazuje propagovat státům své výrobky na úkor jiných z jednotného evropského trhu, my ale nejsme stát, a proto tak činit

můžeme. Potraviny přitom patří k výrobkům, u nichž lze místo původu určit snadno, nejde o výrobky z mnoha komponent, ale o prvotní zemědělský produkt. Začít u nich tedy bylo nejnáznější. Kromě národních produktů se hodláme zaměřit i na podporu regionálních malovýrobců a drobných podnikatelů.

Jaromír Drábek,
prezident Hospodářské komory ČR

Stoupá počet potravin označených značkou kvality Klasa

Podle řady studií se podíl zahraničních potravinářských výrobků v našich obchodech stále zvyšuje. Tento nepříznivý trend PK ČR pečlivě sleduje, protože zvyšování dovozu ubírá prostor domácím výrobkům a jejich výrobcům jsou na trhu v čím dál obtížnější pozici.

V první řadě je třeba zdůraznit, že české potraviny jsou kvalitní a bezpečné. To je základní skutečnost, od které by se měly odvíjet veškeré naše další úvahy. Kvalita domácích potravin je dána dvěma zásadními skutečnostmi. Za prvé, většina výrobců má zpracován a certifikován systém kritických bodů HACCP (tedy míst ve výrobním procesu, kde je výroba citlivá a ohrožená). Za druhé stoupá počet výrobků označených značkou kvality - v současné době „nosí“ Klasu 1413 produktů od 210 výrobců. Právě značka Klasa na výrobku umožňuje spotřebiteli na první pohled snadno rozeznat kvalitní tuzemský výrobek. A že propagace kvalitních domácích po-

travin není samoučelná dokazuje i průzkumy spotřebitelského chování, které jasně ukazují, že stále více spotřebitelů dává přednost kvalitě před cenou a minimálně třetina z nich vyhledává přímo značku Klasa.

Proto by mělo být nejen naším společným úkolem, ale také úkolem spotřebitelských organizací vychovávat spotřebitele, aby velmi dobře zvažovali, co nakupuje a kde a z čeho to bylo vy-

robeno. V poslední době se nám množí stížnosti a výtky zejména na plagiáty sýrů a čokolád.

V tomto ohledu je také potřeba apelovat na dozorové orgány, aby se falzifikací výrobků a neoprávněným používáním názvů zabývali intenzivněji. Česká legislativa je v mnoha ohledech přísnější než ujiní, takže zaměření na zahraniční výrobky není samoučelné. Za potravináře bych chtěl apelovat

na českou spotřebitelskou veřejnost: Dávejte přednost českým výrobkům. Jsou kvalitní, bezpečné a pravé. Ostatně i na webových stránkách Potravinářské komory České republiky www.foodnet.cz si může každý pod odkazem Najdi si svého výrobce nalézt informace o jednotlivých výrobcích a pokládat dotazy odborníkům.

Miroslav Toman, prezident Potravinářské komory ČR

Foto Eugenie Línková

Zprava: prezident Potravinářské komory ČR Miroslav Toman, prezident Agrární komory ČR Jan Veleba, Jaromír Drábek, prezident Hospodářské komory ČR a tajemník Agrární komory ČR Jan Záhorka

Jaroslav Krajíček: Mlékárna bez mléka a kravíny bez mlékáren jsou jen hromadou sutí

Accom holding, s. r. o., dnes představuje skupinu firem, které podnikají ve stejné oblasti – výrobě, importu, exportu a distribuci mléčných výrobků. Jde o české firmy bez jakékoliv zahraniční kapitálové účasti. Jejich roční obrat činí zhruba tři miliardy korun. Původní mateřská firma Accom vznikla v roce 1990. Výrobními závody jsou Bohušovická mlékárna, a. s., a Choceňská mlékárna, s. r. o. Obě jsou na trhu velmi známé pro svoji specifickou výrobu, která je pevnou součástí trhu. Obchodní a distribuční činnost zajišťují na trhu jednotlivých zemí samostatné firmy Accom Czech, Accom Slovensko, Accom Russia a Accom USA. K výrobní i obchodní činnosti se podrobně vyjádřil generální ředitel holdingu Ing. Jaroslav Krajíček.

Jaký segment trhu dnes svými mlékárenskými výrobky v ČR zásobujete?

Společnost Accom sdružuje tři obchodní firmy. Největší je Accom Czech, která zásobuje na českém trhu veškeré obchodní řetězce mlékárenským zbožím. Hlavním partnerem pro prodej tohoto zboží mimo zahraniční řetězce je český družstevní řetězec COOP. Dále vlastníme distribuční firmu Framil, která se zaměřuje na gastro produkci. Perspektivní segment trhu již dost výrazně obsáhla naše nová společnost Bauer Bio. Tuto akvizici provozujeme od minulého roku, kdy jejím prostřednictvím vstoupilo na český trh několik významných zahraničních firem s bioprodukci a Accom holding je 100% vlastníkem této společnosti.

V Česku zatím není dostatečný vlastní sortiment biomlékárenské produkce?

Především chci upozornit na to, že program Bio nám není lhostejný a chceme se mu věnovat, a to jak z produkčních důvodů, tak zásobit trh potravinami tohoto druhu. Je to trend a v ČR zatím není dostatek vstupní suroviny. Naším cílem je v našich kapacitách vyrábět biovýrobky. Je to ale i otázka dostatečného množství mléka splňujícího požadavky na bioprodukt. Naše Bohušovická mlékárna má již potřebnou certifikaci pro výrobu bioproduktů, Choceňská mlékárna se je chystá v letošním roce získat.

O jaké bioprodukty půjde?

Bohušovická mlékárna je především známá smetanovými krémy Bobík a smetanou do kávy Kapucín. Přáli bychom si vyrábět bioprodukty pro děti, chtěli bychom pro ně produkovat smetanový krém Bobík Bio.

Co distribuce produkce a skladové kapacity?

Zastupujeme mnoho výrobců z ČR i ze zahraničí. Skladová kapacita je nutná a vlastníme dva centrální sklady, jeden v Bohu-

šovicích, druhý v Chocni. Mají kapacitu zhruba čtyři tisíce paletových míst. K tomu máme i několik skladů po celém území ČR, které využíváme k překládání zboží. Záleží na dobré logistice, musí být v nejvyšší kvalitě, protože nezávislý trh zásobujeme kompletně. V ČR patříme mezi tři firmy, které dokáží zajet do jakékoliv malé vsinky a zásobit tamní prodejny mléčnými výrobky.

Zatímco se některé společnosti snaží o výhodný prodej některé ze zahraničních firem, u vás je tomu naopak. Co vedlo vaši společnost k odkupu 55 % akcií od rakouské firmy Wien-Milch, které vlastnila v Bohušovické mlékárně? Můžete vysvětlit tuto strategii?

Vše je o tom, že v případě holdingu Accom jde o ryze českou společnost a český kapitál. Firma rostla postupně a začínala jako obchodně distribuční společnost. Její vlastníci si ale záhy uvědomili, že v budoucnu nelze žít jen z distribuce. Je potřeba mít i vlastní produkci. Strategii celé skupiny je pokračovat v akvizicích výrobních firem, aby část klíčového

generální ředitel společnosti Accom holding Ing. Jaroslav Krajíček

portfolia nebyla závislá jen na tak zvaných přepravech cizích výrobků. V současné době tak stojí na jedné straně silná distribuční firma, na druhé výrobní závody.

Jak velký je denní rozvoz mlékárenské produkce do obchodní sítě?

Pokud jde o rozvoz hotových výrobků, tak denně vyjíždí 60 linkových aut (auta do 12 palet, to je na objem 3,5 tuny). Rozvážíme tak jednak zboží v rámci celé ČR a druhá část dopravy je vlastně tranzitní, kdy do cross-dock skladů vyjíždějí kamiony z centrálních skladů.

Jak je tomu s nákupem surovin od zemědělců? Nemáte problém s tím, že by se část produkce přesouvala od producentů za hranice?

Máme standardně nastavené smlouvy tak, že odebíráme veš-

kerou produkci mléka od našich zemědělců. Denně je to třeba u Bohušovické mlékárny asi 70 tisíc litrů. Máme externí firmu, která sváží mléko od všech zemědělců. Vloni nám odesl jeden producent se zhruba třemi tisíci litry denně k jiné mlékárně v Německu. Neohrožuje nás ztráta tohoto množství, ale zároveň to není dobrý signál. Tím, že Bohušovická mlékárna leží blízko německých hranic, tlak ze strany drážďanské mlékárny Müller je velký a nabízí za mléko vždy vyšší cenu. Je tu ale naštěstí historická paměť. Významnější odliv k německým dodavatelům jsme už zažili ale v určitém momentu došlo k tomu, co je zákonité. Když odpadla konkurence, změnily se farmářské ceny a zemědělci už neměli možnost jít zpátky. My velmi dobře víme, že mlékárna bez mléka je jen hromada sutí a kravíny bez mlékáren jsou to samé. Myslím si, že by bylo dobré, aby došlo ke shodě mezi prvovýrobci a námi jako výrobci v tom smyslu, abychom dokázali udržet přijatelnou hladinu cen na trhu, abychom mohli do budoucna zajistit udržitelný rozvoj jak prvovýrobci, tak zpracovateli.

Co byste řekl k poslednímu vývoji cen na trhu?

Od června do prosince loňského roku jsme zažili více než 30% nárůst ceny mléka, což byl velmi zásadní posun a zvrát. Aktuální realizovaná cena za litr mléka za měsíc prosinec je ve výši 9,98 Kč. Jen pro ilustraci to znamená, že platíme našim dodavatelům v Bohušovicích o cca 5,0 mil. Kč měsíčně více než v měsíci červnu 2007. Nám se podařilo navýšené ceny mléka promítnout do konečné ceny výrobků pouze částečně, nic-

méně v současné době je situace taková, že obecně došlo k poklesu spotřeby všech potravin, a to tedy včetně mléčných výrobků. A tím samozřejmě došlo k jejich přebytku na trhu a zásadnímu propadu cen hlavních mléčných komodit – mléka, másla, eidamské cihly, ale současně i sušeného mléka a smetany. Současně s tím pokračuje tlak zemědělců na další zvýšení výkupních cen surového mléka až k hranici 10,30 Kč za litr.

Já osobně zastávám názor, že je správné, že došlo k navýšení výkupních cen mléka, neboť inflace v ČR byla po několika letech držena na nízké úrovni především nízkou cenou potravin. A bylo správné, že zemědělci rychle reagovali na vývoj cen v zahraničí. Tento vývoj umožnil do určité doby i nám, výrobcům, promítnout toto do konečné ceny potravin, i když s tříměsíčním zpožděním. Nicméně v současné době je důležité, aby zemědělci správně reagovali na vývoj aktuálních cen mléčných komodit jak v ČR, tak i v sousedních státech, a přizpůsobili tomu svoje poža-

davky na výkupní cenu mléka v takové výši, aby byla dlouhodobě udržitelná, a to především z pohledu trhu.

Jaká je tedy podle vás dlouhodobě udržitelná výkupní cena mléka?

Kdyby došlo k „dobrovolné“ korekci ceny na hladinu okolo 9,50 Kč za litr surového mléka, je to podle mého názoru cena akceptovatelná jak spotřebiteli, tak zemědělci i výrobci. Nicméně úmyslně jsem zdůraznil slovo „dobrovolná“, čímž myslím, že k tomuto poklesu by muselo dojít na základě jednání mezi zemědělci a výrobci, nikoli tlakem trhu takové síly, jako jsme zažili v uplynulém půlroce při růstu cen, kde konečný dopad neumí nikdo dohlédnout.

Já věřím, že zemědělci budou vnímat současnou situaci na trhu a stanoví si správnou strategii ve své cenové politice tak, aby jim umožnila dlouhodobě udržitelný rozvoj. My s nimi o tomto vedeme otevřený dialog a pevně věřím, že se nám podaří včas docílit shody. O to se snažíme.

Eugenie Línková

Historie a současnost Bohušovické mlékárny

Bohušovická mlékárna je jednou z nejstarších mlékáren v Čechách. Dne 21. 4. 1901 byl přijat návrh k postavení mlékárny na katastrálním území Brňany o kapacitě 5000 l mléka denně. K 1. lednu 1951 byla mlékárna znárodněna. Název se mění na Severočeské mlékárny, n. p., Bohušovice n. Ohří. Samostatný státní podnik Bohušovická mlékárna byl založen k 1. 1. 1991. Stál před ní další mezník – privatizace. Majoritním akcionářem se stala rakouská firma Wien-Milch. Jak čas později ukázal, nastala tím pro BM nelehká etapa. Až 29. 1. 1997 odkoupila česká obchodní firma Accom majoritní podíl rakouského akcionáře. Podařilo se rychle zajistit ziskovost a na přelomu let 1998/1999 provést významné investice. 7. 8. 2000 se dostává BM na seznam schválených českých exportérů pro země EU. Na trhu ČR a Slovenska je známá především sortimentem smetan do kávy Kapucín a smetanových krémů Bobík.

Choceňská mlékárna se představuje

Choceňská mlékárna je středně velkou mlékárnou nakupující cca 18 mil. litrů mléka a 3 mil. litrů smetany ročně. Roční obrat činí cca 0,5 miliardy Kč. Zaměstnává 85 pracovníků. Největším dodavatelem mléka je Zemědělsko-obchodní družstvo Zálší s 30 tisíci litry mléka denně. Průměrná nákupní cena mléka byla po celou dobu existence mlékárny od roku 1992 min. o 20 haléřů vyšší než průměr republiky. Mlékárna platila vždy do 30 dnů a dle potřeb zemědělců poskytovala zálohy na platby. Choceňská mlékárna se specializuje na výrobu pomazánkového másla a je významným producentem smetanových jogurtů. Doplňkovým programem je výroba klasického tvarohu. Standardem se stala vysoká kvalita. Zavedené systémy kontroly kvality byly certifikovány HCCP, ISO, BRC. Všechny 32 výrobků je oceněno značkou Klasa.

Smetanový krém Bobík zná díky „večerníčkové“ kampani snad každé dítě

KRÁTCE

Reformě trhu s vínem dominovaly finance

Princip tzv. národních obálék, tedy rozdělení finančních prostředků, které jsou v jednotlivých členských státech určené na specifické oblasti restrukturalizace trhu s vínem, jejich výdaje na propagaci v třetích zemích, návrh zkrácení doby klučení a problematika doslazování – to bylo náplní jednání o reformě sektoru vína na Radě ministrů zemědělství a rybolovu EU v Lucemburku v posledním říjnovém týdnu. „Zásadní je pro nás spravedlivé rozdělení financí bez použití historických alokací jako převládajícího kritéria. To totiž konzervuje nynější nevhodné vynakládání prostředků na oblasti, kde docházelo k plýtvání, např. destilace a podpora skladování stolních vín. Toto je v rozporu s definovanými cíli reformy. Navrhujeme použít jako kritéria plochu vinic a objem produkce vína,“ uvedl ministr zemědělství Petr Gandalovič. „Nelíbí se nám stanovený objem prostředků na propagaci na trzích třetích zemí, protože naši vinaři nemají problém s odbytem. Chceme využít prostředky na jiné nástroje, např. na podporu moderních technologií, nebo je alespoň přeměřovat na podporu prodeje našeho vína na trhu společenství.“ (vorl)

Vína můžete ochutnat i koupit přímo u vinařů

Jak chutnají šumivá i klidná vína společnosti Bohemia Sekt se mohou lidé přesvědčit v nové reprezentativní prodejně a galerii vín v prostorách hlavní budovy společnosti Bohemia Sekt ve Starém Plzenci. „Máme výběr vlastních i distribuovaných sektů a vín,“ informovala Hana Karnoldová z marketingového oddělení společnosti. Součástí nového objektu je reprezentativní prodejna, vinotéka a degustační sál. Návštěvníci se zde dovědí vše o víně, o jednotlivých vinařstích i o tom, jak se víno správně servíruje. Pro skupiny od deseti do pětadvaceti osob firma nově připravila dvouhodinový program. „Během něho návštěvníci ochutnají sekty z nabídky naší společnosti, připravena je také exkurze o tom, jak se vyrábějí šumivá vína,“ dodala Karnoldová. Podle jejich slov chce firma v novém návštěvnickém centru pořádat také různá školení pro barmany i someliéry. Do uskupení Bohemia Sekt patří kromě závodu ve Starém Plzenci také Vinařství Pavlov, Habánské sklepy, Chateau Bzenec a Víno Mikulov. Firma vyrábí nebo distribuuje 350 značek alkoholických nápojů. (egi)

Můžeme soupeřit v kvalitě nabízeného vína

Tuzemští výrobci vína jsou stále úspěšnější v mezinárodních soutěžích a mají co nabídnout. „Před vstupem do EU bylo v tuzemsku vysazeno s podporou Vinařského fondu a státu 2500 hektarů nových vinic, z nichž většina letos vstupuje do období plodnosti. Letos se tak sklízí ze 17 800 hektarů. Nebýt toho, pak by poměr tuzemských a dovozových vín na trhu byl diametrálně odlišný,“ říká ředitel Vinařského fondu ČR Jaroslav Machovec. Podle něho se nenaplnily prognózy, že dojde k masovému skupování domácích producentů vín zahraničními investory. Moravští vinaři prokázali, že jsou schopni obstát v ostré konkurenci zahraničních koncernů. „Jestliže nejsme schopni v nižších kvalitativních segmentech konkurovat cenou, pak můžeme soupeřit v kvalitě nabízeného vína a v soutěži obstát,“ řekl ředitel Vinařského fondu. Letošní ročník českých a moravských vín by mohl být jedním z nejvyšších v posledních letech. „Průměrná cukernatost hroznů je totiž podle vinařů na úrovni hranice jakostních a přívlastkových vín a neublížily jí ani vydatné zářijové deště,“ říká tajemník Svazu vinařů Martin Půček. (zum)

Sklenka vína denně zlepšuje paměť

Pokud si člověk dopřeje denně maximálně jednu či dvě sklenky vína, pak může podle novozélandských odborníků zlepšit svou paměť. Experti z Aucklandské univerzity navíc tvrdí, že mírná konzumace vína může pomoci lidem s Alzheimerovou chorobou. Na druhou stranu podle lékařů Maggie Kalevové a Matthew DURINGA pravidelná a nadměrná konzumace alkoholu může nevratně ničit mozkové buňky. (zum)

Spotřeba vína v Česku roste, naopak tvrdý alkohol se pije méně

Češi pijí stále více vína, jehož spotřeba na hlavu za posledních osm let stoupla o litr na loňských 17 litrů. Naopak tvrdého alkoholu se konzumuje méně než dřív. Loni si dal každý Čech podle odhadů v přepočtu asi 7,8 litru lihovin proti 8,2 litru v roce 1998. Nejoblíbenější z alkoholických nápojů zůstává pivo, kterého se v tuzemsku vypije stále kolem 160 litrů na hlavu ročně. Vyplývá to z údajů Českého statistického úřadu a profesních organizací. Průměr v EU je 32 litrů, v sousedním Rakousku 35 litrů, ve Francii zhruba 55 litrů. (bo)

Úrodnou vinařskou oblast mezi Rýnem a Falckým lesem charakterizují nekonečné vinice, malebné vesničky a romantická městečka, jejichž názvy často končí na –heim, což znamená něco jako domov. Rozkládají se kolem Deutsche Weinstrasse, nejdlejší turistické vinné stezky v Německu, vybudované ve třicátých letech minulého století. Žlutá značka s vinným hroznem vede od kamenné brány v Bockenheimu, vstupní brány do Falce, k 85 km vzdálené bráně ve Schweigenu.

Od března do listopadu pořádají vinaři na různých místech Falce o víkendech nějakou lidovou veselici spojenou s degustací. Za sezonu se jich uskuteční kolem 200. Kraj zkrátka vínem žije. Nápis „Weinprobe“ visí na každém druhém domku. K burčáku se tu podává slavný cibulový koláč proložený uzeným.

Součástí vinných festivalů je i volba královny vína. Z místních favoritů se pak vybírají finalistky a reprezentantka celé Falce (pokud možno krásná, chytrá, z bohaté vinařské rodiny). V roce 2005 i 2006 porazila právě Falcká královna vína v celostátním klání dalších dvanáct favoritů z jiných vinařských oblastí a stala se Německou královnou vína. Loni to byla Katja Schweder (1980), předloni Sylvia Benzinger (1978). Kronikáři zaznamenali, že poprvé v poválečné historii této soutěže, tedy od roku 1949, vládla německým vinařům dvakrát po sobě dívka z Falce, na což jsou místní patrioti náležitě pyšní.

Exkandér na talíři

Při vyslovení názvu Falc se mnohým z nás vybaví dvě postavy z české historie: neslavně proslulý zimní král Friedrich Falcký a jedna ze čtyř žen Karla IV. Anna Falcká. Mállokterý Čech však spojuje tento kraj s bývalým německým spolkovým kancléřem Helmutem Kohlem. Přitom právě jeho jméno jsme ve Falci slyšeli nejčastěji. Téměř každá falcká restaurace nabízí specialitu á la Helmut Kohl a mnohá radnice se pyšní dokumentárními fotografi-

emi z návštěvy svého krajana, stále populárního politika, rodáka z Ludwigshafenu na Rýně, kde se narodil 3. dubna 1930. Nutno dodat, že Kohlovy oblíbené lahůdky nepatří zrovna do jídelníčku zdravé výživy. Například jeho favorizovaný Saumagen tak trochu připomíná tlačenkou.

S kozlem ve znaku

Díky téměř středomořskému podnebí a úrodné půdě se ve Falci daří nejen vinné révě, ale i mandloním, fíkům, kiwi, jedlým kaštanům, citronům a dalšímu subtropickému ovoci. To vše najdete v Rajské zahradě Deidesheimu. Pamětní deska hlásá, že jedna z magnólií byla zasazena v roce 2001 na počest Hannelore Kohlové, zesnulé manželky spolkového exkancléře.

Pod střechou deidesheimské radnice sídlí Muzeum vína. O svatoúšních svátcích se na náměstí před radnicí konají Slavnosti kozla. Vrcholí dražbou zvířete, které je symbolem Deidesheimu.

Starosta hrdě ukazuje reportážní fotografie, dokumentující, že s Helmutem Kohlem sem kdysi zavítal i náš exprezident Václav Havel, britská premiérka Margaret Thatcherová, John Major, ruští prezidenti Michail Gorbačov, Boris Jelcin, španělský král Juan Carlos a další hlavy států.

Nejstarší festival vína

Tradiční Wurstmarkt, největší a nejstarší vinařský festival na světě, jehož doslovný překlad by zněl „párkový trh“, se slaví v Bad Dürkheimu již od 15. století. Jde o hlavní společenskou událost roku pro všechny obyvatele Falce.

Hrdlem přibližně 500 tisíc návštěvníků proteče každoročně během devíti festivalových dní zhruba 400 tisíc litrů vína. Převládají bílé ryzlinky, ve Falci nejčastěji pěstovaná odrůda (20,5 %). Pokud jde o sekty, dominují bílé (80 %), přičemž téměř polovinu falckých sektů tvoří „brut“ nebo „extra brut“. Místní vinaři si v poslední době oblíbili skleněné zátky se silikonovým kroužkem, kterými nahrazují korkové či plastové uzávěry lahví.

Obří sud

Na své si přijdou i zájemci o kuriozity. Těm se určitě zalíbí Restaurant Dürkheimer Riesenweinfass (Dürkheimský obří vinný sud). Největší a nejkurióznější pomník německému vínu postavil vinař a sklepmistr Fritz Keller, recesista, který chtěl návštěvníky Wurstmarktu překvapit něčím originálním. Nápad začal realizovat na jaře 1934, ač mu tehdy bylo již 74 let. Ve Schwarzwaldu nechal pro tento účel pokácet asi 200 borovic. Z nich se vyrobilo

178 bočních latí o délce 15 m a tloušťce 15 cm, každá lat z jednoho stromu. Postupoval stejnou technikou jako při výrobě klasických vinných sudů, tj. s minimálním použitím šroubů a hřebíků, kdy se dřevo ohýbá pomocí ohně a vody. Výsledné dílo však dosáhlo gigantických rozměrů (průměr 13,5 m, obsah 1,7 milionu litrů).

Do roku 1934 se největší vinný sud na světě ukazoval v zámeckém sklepení Heidelbergu. Je vysoký devět metrů, o průměru sedm metrů, s obsahem 221 tisíc litrů. Na rozdíl od svého následníka se ale opravdu plní vínem. Vnitřek Dürkheimer Riesenweinfass zařízený v rustikálním stylu, slouží od počátku jako velmi originální restaurace.

Vinice pro handicapované

Další nepřehlédnutelnou stavbou v lázních Bad Dürkheim je takzvaná salina. Kdysi sloužila k získávání soli z minerálky proudící po stěnách vyplněných trnitým roštem na dřevěné konstrukci. Dnes produkuje slavný mořský vzduch pro místní lázně specializované na léčbu nemocí dýchacích cest. Nad ní se zvedá pravděpodobně nejstarší německá vinice, malá rozlohou (7,6 ha), ale atraktivní polohou.

Vinici sv. Michala obdělávají lidé s mentálním postižením v rámci programu Lebenshilfe. Tato instituce funguje v Německu od roku 1958. Zaměstnává handicapované občany, pomáhá jim zapojit se do výrobního procesu tak, aby měli dobrý pocit prospěšnosti a ekonomické soběstačnosti.

Na kopci uprostřed vinohradu stojí kaple sv. Michala, jejíž historie sahá do 12. století. Je to celoročně oblíbené poutní místo, přičemž nejvíce lidí sem putuje 29. září na sv. Michala. Milovníci vína posedí na lavičkách u stolků kolem kaple, kochají se výhledem na město a degustují víno z místních hroznů. Je vzácné tím, že vzhledem k omezenému množství se nabízí pouze při zvláštních příležitostech a nekoupíte je v žádném supermarketu.

Text a foto Alena Drábová

Do Salonu vín šlo sto nejlepších vzorků z ČR

V osmém ročníku Salonu vín ČR, výběru 100 nejlepších vín pro ročník 2007/2008, je nejčastěji zastoupena odrůda Ryzlink rýnský, kterou degustační komise ocenila hned osmkrát.

VALTICE - Z 335 nominovaných vín od 83 vinařství vybrali počátkem roku odborníci 64 vín bílých, 33 červených, jedno růžové a dvě vína šumivá. „Ve sklepních prostorách zámku ve Valticích bude expozice vín otevřena pro veřejnost od 1. března,“ řekl Pavel Krška z Národního vinařského centra (NVC).

Salon vín ve Valticích na Břeclavsku od roku 2000 provozuje NVC, které každoročně vybírá stovku nejlepších vín z celé země na základě několika nomináčních výstav. Vína vybírají degustátoři výhradně se zkouškami podle norem DIN, ISO či ENORM a používají při

tom stobodový systém. „Letos bylo hodnocení vín ještě přísnější, vzorky se nově koštovaly u takzvaného kulatého stolu, kde degustátoři nad každým vínem debatovali o jeho kladech a záporech,“ řekl Krška.

Stovku nejlepších vín vybírala trojice degustačních komisí ve Valticích ve dnech 15. až 17. ledna. Titul Salonu vín České republiky 2007/2008 nakonec získalo pro svá vína 42 vinařství, ve výběru je zastoupeno celkem 27 odrůd. Nejúspěšnějším výrobcem je Vínselekt Michlovský, který má v kolekci 100 vín 17 vzorků. Více než pět vzorků mají v salonu také Vinné sklepy Valtice, vinařství Tomáš Krist, Moravino a Znovín Znojmo.

Nejčastěji je ve výběru zařazena odrůda Ryzlink rýnský, následuje Chardonnay, Rulandské bílé a Ryzlink vlašský, mezi červenými byla nejúspěšnější Frankovka. Podle jakostního zařazení dominují vína přívlastková, převažují pozdní sběry a výběry z hroznů. „Vůbec po-

prvé se do Salonu dostala poměrně nová odrůda Laurot, která byla vyšlechtěna na Moravě teprve v roce 2004. Proti ostatním odrůdám je odolnější vůči nejrůznějším houbovým chorobám, a je proto vhodná především pro ekologické vinařství a výrobu biovína,“ řekl hlavní sommeliér NVC Marek Babisz.

Podle vinařů byla loňská sklizeň hroznů srovnatelná s výbornými ročníky posledních několika let. „Každý rok tvrdíme, že do Salonu přicházejí stále kvalitnější vína. Není to jen tou dobrou úrodou, ale také nástupem moderních technologií při zpracování vína, je obecně vidět větší výběr vín,“ řekl Krška. Jeho slova potvrzuje i Babisz, který jako příklad uvádí rostoucí kvalitu vín z Čech. „Zatímco vloni se do Salonu probíjalo víno z Čech poprvé, letos to byly již vzorky dva. Z vinařské oblasti Kutná hora to bylo dokonce červené víno, kterým se u nás obecně nedaří tolik jako bílému,“ řekl Babisz.

Na konci 90. let zaujímaly vinice v Česku zhruba 11 500 hektarů. Vloni už ale kolem 19 000, z nichž většina patří do vinařské oblasti Morava. Domácí produkce vína tak po dozrání nových vinic vzroste ze současných 570 000 hektolitřů ročně během několika let až na 700 000 až 800 000 hektolitřů ročně.

Vínu se v Česku daří, jeho spotřeba v posledních letech stoupá. Zatímco v roce 1993 byla průměrně 12 litrů vína na osobu ročně, nyní se pohybuje kolem 17 litrů. I tak ale Česko zaostává za Evropou, kde se průměr pohybuje od 25 do 32 litrů. (li)

K vínu odjakživa patří i cimbál a moravské kroje Foto Eugénie Línková

Reforma evropského trhu vína zvyšuje jeho konkurenceschopnost

Evropský trh s vínem má od předvánoční doby loňského roku nová pravidla. Po dlouhých debatách se na něm shodli členové Evropské komise, jejichž cílem je obnovení konkurence vín z Nového světa.

BRUSEL - Vyšší dotace na restrukturalizaci vinic získá i Česká republika. V roce 2009 to budou oproti původně plánovaným 1,6 milionu EUR tři miliony EUR. Od roku 2015 se dotace zvýší na 5,2 milionu EUR.

Do reformy, o níž se ministři zemědělství dohadovali tři dny, se nedostal komisi navrhovaný zákaz doslazování vína

řepným cukrem. Proti návrhu se společně s Českou republikou postavilo i Německo, Rakousko a Slovensko. „Doslazování je zachováno prakticky v nezměněném rozsahu, jen o půl procenta méně oproti dnešku,“ říká ministr zemědělství Petr Gandalovič. Cílem dohody je zvýšit konkurenceschopnost v soutěži s víny z Austrálie, Jižní Ameriky či Spojených států. Právě kvůli levným vínům z těchto oblastí loni Evropa ztratila část svých tradičních trhů.

Evropská unie vinařům nabízí dotace za to, že omezí svoji produkci. I to je jeden z kroků, který by měl pomoci v boji proti levnější konkurenci. Na likvidaci nadbytků totiž EU z celkových

1,3 miliard EUR, které jdou na vinařství, ročně vydává až půl miliardy EUR. To by se v budoucnu mělo změnit a peníze by měly sloužit hlavně na podporu produkce kvalitního vína. „Místo vydávají velké části rozpočtu na nechtěnou nadprodukcí se nyní budeme soustředit na konkurenci a znovuzískání podílu na trhu,“ uvedla ve svém prohlášení komisařka pro zemědělství Mariann Fischer Boel. Ta také přiznává, že výsledná dohoda je vyváženým kompromisem mezi několika stranami. Evropská komise například ustoupila ze svého návrhu, podle něhož by mělo být v budoucnu vyklučeno 400 000 hektarů vinic. Výsledný objem tvoří pouze na 175 000 hektarů. (li)

Objevte nezaměnitelnou chuť moravských a českých vín

Nejlepší vína z moravských a českých vinic můžete ochutnat v rámci 13. mezinárodního vinařského veletrhu

VINEX

který se uskuteční

4. – 7. 3. 2008
v prostorách brněnského
Výstaviště.

V pavilonu A1 můžete navštívit expozici moravských vinařských společností, Vinařského fondu ČR a značky „Vína z Moravy, vína z Čech“.

vína z Moravy
vína z Čech

www.vinazmoravy.cz
www.vinazcech.cz

Oldřich Reinberg: Z 250 cukrovarů v EU jich sedmdesát ukončí svou činnost

S generálním ředitelem cukrovaru a lihovaru TTD Dobrovice Oldřichem Reinbergem jsme se podívali na téma cukrová řepa a její využití jak v cukrovaru, tak v lihovaru. Dobrovice jsou totiž jediným místem ČR, kde se cukrovka zpracovává na oba výsledné produkty – na cukr i na biolih.

Kolik cukrové řepy letos chcete nakoupit, a to jak pro účely cukrovaru tak lihovaru?

Společnost Cukrovary a lihovary TTD, a. s., bude dlouhodobě potřebovat k výrobě cukru a lihu více než dva miliony tun cukrové řepy. Toto množství odpovídá pozici společnosti na českém i evropském trhu a naplňuje její zpracovatelské a výrobní kapacity. Ve dvou moderních cukrovarrech, dvou lihovarech a ve své balírně cukru v Mělníku tak můžeme pro český i zahraniční trh vyrábět více než 200 000 t cukru a milion tun etanolu (potravinářského i bezvodého technického).

Jak ovlivní váš podnikatelský záměr snaha některých dosavadních producentů cukrové řepy raději dostat zapláceno za vrácení kvóty, než aby dál pokračovali v produkci?

Zabezpečení dostatečného množství cukrové řepy patří mezi hlavní priority společnosti. Ve stejném čase se totiž sešlo několik zásadních událostí, které přinesly určité ohrožení pěstování řepy v ČR. Většinou jsou to události, které přinesla společná zemědělská politika EU, a která má přímé dopady na zemědělství v ČR. Tyto vlivy spočívají především:

- Reformě společné zemědělské politiky. Cílem EU je omezit pro-

dukci cukru a snížit ceny cukru a řepy. V důsledku toho se vyplácí vysoké finanční kompenzace zemědělcům i společností za ukončení pěstování řepy a výroby cukru

- Cena řepy a cukru na trzích EU stále klesá
- Ceny dalších zemědělských komodit prudce stouply – např. cena obilovin, kukuřice, řepky olejky, máku, atd.

To jsou všechno důvody, které z krátkodobého pohledu motivují některé zemědělce k ukončení pěstování řepy. Pevně však věřím, že neustále se zlepšující výsledky v pěstování řepy, dlouhodobá rentabilita a silný zpracující průmysl rozhodnou ve prospěch jejího pěstování.

Z hlediska zahraničních analýz je do budoucna pěstování cukrové řepy lukrativní záležitostí. Počítá se s růstem ceny za cukrovou řepu, a to nejen z hlediska vzrůstající poptávky po cukru, ale i pro její větší využití při výrobě biopaliv...

Je pravdou, že v rámci reformy společné zemědělské politiky bude minimálně cena řepy klesat až na necelých 27 EUR/t při 16% cukrnatosti. To není vysoká cena. Proto se EU rozhodla finančně kompenzovat pokles cen řepy na velmi rozumnou výši. V budoucnu, po realizaci všech reformních kroků, lze očekávat vyrovnání nabídky a poptávky a ceny cukru a řepy se tak dostanou na cenově výhodnější úroveň. Řepa tedy bude stejně jako vždy velmi lukrativní plodinou. Cena řepy pro výrobu biolihu je tvořena z ceny lihu na trzích EU. 30 % řepy zpracované v TTD je použito na výrobu biolihu. Cena bude tedy záviset na poptávce po biopalivech pro jejich přimíchávání do motorových benzinů. Bude tedy tvořena několika ukazateli:

Areál cukrovaru a lihovaru TTD Dobrovice

Foto archiv TTD

- cenou ropy
- cenou a kvalitou biolihu ze třetích zemí
- zemědělskými výsledky v pěstování řepy (výnosy a náklady)
- průmyslovými výsledky při výrobě lihu (kvalita a náklady)

Bob Stallman, zástupce amerických farmářů, říká, že měl před vstupem ČR do EU možnost hovořit s českými vyjednávači a ti v té době počítali s omezením ploch s cukrovou řepou. Vyjádřil názor, že jsme o cukrovku a její plochy málo bojovali. Máte stejný názor?

Několik let po vstupu ČR do EU by bylo jednoduché kritizovat naše vyjednávače. Některých jednání jsem se osobně zúčastnil a vím, že nebyla jednoduchá. Nemyslím si však, že současná situace v pěstování řepy přímo souvisí s tehdy vyjednanými podmínkami, konkrétně se zemědělskými plochami. Je to spíše otázka momentální situace, vlastní chování

zemědělců a cukrovarnických společností. To, že v ČR ukončila svou činnost společnost Eastern Sugar, nebo někteří pěstitelé, je přeci věcí jejich vlastního rozhodnutí, a ne v roce 2004 vyjednaných podmínek.

Na jaké výměře se dnes cukrovka v ČR pěstuje a kolik ploch ještě ubude s vrácením kvót v zájmu raději získat peníze a jít pěstovat něco jiného?

Cukrová řepa se před pár lety v ČR pěstovala na 120–150 tis. ha. Dnes se pěstuje na 55 tis. ha, z toho na 42 tis. ha pro výrobu cukru a na asi 13 tis. ha pro nepotravinářské využití – hlavně etanol, kyselina citronová, šťavelová, atd. Kolik ploch cukrovky ještě ubude, bude záležet na reformních podmínkách. Pokud věříme hlavním cílům reformy, které znějí ve prospěch pěstování řepy a které budou vyhovovat některým evropským farmářům, budou vyhovovat i nám. Můj osobní názor však je, že se plochy dále významně krátit nebudou.

Nebojíte se přesto nedostatku této suroviny?

Naše zemědělství obecně poskytuje základní suroviny zpracujícímu potravinářskému průmyslu: maso, mléko, obilí, cukrovku. V současné době je situace velmi napjatá, neboť těchto surovin není dostatek. Ceny prudce stoupají a dopady na potravinářský průmysl jsou závažné. Příčiny tohoto stavu jsou zvláštní. Vždyť ještě před krátkou dobou byly vypláceny podpory na půdu ležící ladem, na zatrávnění, atd. Celá Evropa bojovala s přebytky zemědělských komodit, nakupovala je prostřednictvím intervenčních nákupů, vyvážela je s dotacemi ven, obilí se dokonce chtělo pálit. A z roku na rok je všeho málo – obilí, řepy i mléka. Půda, která byla uvedena do klidu, se uvolňuje pro zemědělské využití. Ne-

růstu cen ropy bude pro zemědělce pěstování řepy na lih stejně výhodné jako na cukr.

Jak hodnotíte snahu komisařky Fischler Boelové snížit evropskou produkci cukrové řepy o třetinu?

S odstupem času chápu snahu Evropy o reformy zemědělství a konkrétně cukerného režimu jako nepřijemnou nutnost. Evropská zemědělská politika byla pro všechny zemědělce zemi bývalé EU-15 komfortní a vyznačovala se vysokými podporami. Naši zemědělci a pěstitelé řepy nikdy takové podpory neměli a ani dnes nemají. Je nešťastné, že reformy začaly po rozšíření EU a naši pěstitelé si tedy výhod evropské zemědělské politiky moc neužili. Skutečností však zůstává, že Evropa musí snížit kvótu výroby cukru o 30 % a produkci cukru o 50 %. Velmi důležité je, aby tato krácení nebyla na úkor přistoupičích zemí, tedy i ČR. Mám dobrý pocit z toho, že se naši vláda a ministerstvu podařilo společně se zemědělci i cukrovarnickým průmyslem uhájit jak naši kvótu, tak i vcelku spravedlivý průběh reformy. Velké snížení, které nás postihlo uzavřením společnosti ES, bylo rozhodnutí soukromé firmy, nikoliv nespravedlivé reformy. Předpokládá se, že v EU z celkových cca 250 cukrovarů ukončí svou činnost 70.

myslím si, že by na vině byla pouze tzv. biopaliva, jak se velmi často hlásá, ale také nedobrá evropská zemědělská politika „ode zdi ke zdi“.

Kdy se ceny pro oba způsoby využití vyrovnají, aby nebylo pro zemědělce lukrativnější dodávat jen cukrovaru?

Ceny řepy pro výrobu cukru a pro výrobu lihu jsou tvořeny zcela odlišným způsobem. Cena

Oldřich Reinberg, generální ředitel cukrovaru a lihovaru TTD Dobrovice

pro výrobu cukru je dána předpisy EU jako cena minimální, v příštím roce bude na nejnižší hodnotě co pamatuji – necelých 27 EUR/t. Za tuto cenu nemohou pěstovat ani ti nejlepší pěstitelé EU. Proto k ní EU platí zemědělcům tzv. kompenzační platby, které vyrovnávají cenový pokles. Kompenzace se poskytuje ve výši přibližně 300 Kč/t. Součet těchto plateb je již pro pěstitele velice lukrativní. Pravý důvod vyplácení je finanční kompenzace velkého cenového propadu. Problémem však je, že tuto platbu pobírají všichni pěstitelé, kteří sice pěstovali řepu v roce 2005/06, ale nyní už ji třeba ani nepěstují. Cena u řepy pro výrobu lihu je tvořena vzorcem z ceny lihu na trhu. Zde žádná regulace není, a proto je rozdělení tržeb mezi pěstitele a zpracovatele dle vzorce spravedlivé. V případě pokračování

Není toto rovnostářské krácení ploch všem zemím Evropské unie vzhledem k našim půdně-klimatickým podmínkám určitým kacířstvím? Proč někde s ohledem na příznivost k této plodině nekrátit méně a jinde více?

Z hlediska odborného zemědělského pohledu určitě ano, ale reforma je postavena na základě dobrovolnosti. To znamená, že se může jakákoliv cukrovarnická společnost, nebo jakýkoliv pěstitel svobodně rozhodnout, že ukončí svou činnost, obdrží tučné finanční vyrovnání a ve své práci nesmí dále pokračovat. Toto můžou učinit cukrovary i pěstitelé všude v EU, bez ohledu na to, zda je oblast pro pěstování řepy vhodná či nikoli. Máte pravdu, že v tomto systému může Evropa přijít o řepu i v tradičních řepařských oblastech. Převážně se však končí a bude se končit v oblastech, kde se řepě nedaří.

Na závěr si dovoluji říci svůj osobní názor: země, kterých se reforma dotkne nejméně a kde se i nadále bude řepa a cukr vyrábět v přebytku, jsou Francie a Německo! A zbylé české cukrovarnické a řepařství, které reformu přežilo, bude v rámci nových pravidel pokračovat dál a pěstování řepy a výroba cukru budou opět velmi rentabilní.

Eugenie Línková

INZERCE

Cukrovary a lihovary TTD, a. s.

ZVEME VÁS
NA BRNĚNSKÉ VÝSTAVIŠTĚ
NA VÝSTAVU
SALIMA 2008
***
Přijďte posedět
nad šálkem kávy
do našeho stánku
č. 002 v přízemí pavilonu B.

Cukrovary a lihovary TTD, a. s.,
Palackého náměstí 1, 294 41 Dobrovice, tel.: 326/900204, fax: 326/900103, e-mail: v.horakova@ttdcukrovary.cz

www.ttdcukrovary.cz

Agrochov Sobotka se představil zdařilou výstavou

Slavit jubileum výstavou je jistě zajímavá věc a Agrochov Sobotka se velmi vydařila. V den 10. výročí založení společnosti Agrochov Sobotka, a. s., se ve výstavním areálu na farmě Staňkova Lhota shromáždili chovatelé se svými výstavními „kousky“ a bylo se skutečně na co dívat.

Vloni to byl už 5. ročník a o něm nám s odstupem času napsal Jiří Rulc, jeden z hlavních pořadatelů. „Společně s firmou Inplem Říčany a Uncom Sedmihorky předvádíme výsledky spolupráce v oblasti chovu skotu a zemědělské techniky. Chovatelský den se těšil velkému zájmu veřejnosti. Při prezenci se podepsalo na 700 účastníků, dále 200 studentů z učilišť, středních škol a další. Na chovatelský den přišla i celá místní základní škola a školka ze Sobotky. Bylo to v rámci poznávání zemědělství,“ přiblížil Jiří Rulc

Návštěvníci mohli shlédnout starou i moderní techniku

Foto Jiří Rulc
Chovatelský den se těšil obrovskému zájmu odborníků i veřejnosti

a potom již defilovala hospodářská zvířata. „Nejdříve se předvedlo 25 dojníc tří plemen. Přehlídku zahájily představitelky plemene holštýnského skotu. Vítězkou tohoto plemene se stala dojnice s číslem 110872-952 po býku NX 869 Lupin. Dále následovalo plemeno brown swiss. Byly to kříženky holštýnských krav s tímto plemenem, poprvé bylo toto plemeno prezentováno v ČR. Zlato v této kategorii vybojova-

la 50% kříženka s číslem 110885-952, po otci VIC-3 Igor. Mezi domácími plemenci zvolil bonitér šampionkou krávu z plemene české strakaté s číslem 124837-508, po otci HG-76. Označil ji za typickou představitelku plemene české strakaté. Přesvědčily ho hlavně končetiny, kvalitní vemeno s výbornou kapacitou i upnutím, ale také osvalení a hloubka středotrupí,“ odborně popsal výstavu Rulc.

Po předvedení kolekce jednotlivých plemen krav následovala přehlídka techniky. Pořadatelům se podařilo zajistit i historickou techniku, která se používala v zemědělství bezmála před 30 lety. Tyto stroje jsou v dnešní době přímo raritou a mnoho současných mladých zemědělců ji ani nikdy nevidělo. Celý konvoj techniky zahájily členky Vlastenecko-dobročinné obce baráčnické pro Sobotku a okolí pod vedením rychtářky Hany Rulcové v překrásných krojích. Společnost Agrochov Sobotka, a. s., představila svoji současnou moderní techniku, kde převládají stroje značky New Holland, Moreau Agri, Kuhn a Straumann.

Pod přehlídkou strojů následoval bohatý doprovodný program. Ukázka pasení ovcí pasteveckým plemenem psů Border Collie, spřežení a zápreže koní, westernové ježdění a práce při komunikaci koně a člověka. „Přesvědčili jsme se o tom, že tradice výstav má už v Sobotce hluboké kořeny a květen se stává i svátkem místních zemědělců,“ uzavřel Rulc. (egi)

Ministr Gandalovič schválil žádosti o dotace ze sektoru prasat

Ministr zemědělství Petr Gandalovič schválil 19. února kompletní seznam všech Žádostí o dotaci, jejichž předmětem dotace byla investice v rámci sektoru prasat. Jde o žádosti, které byly podány v prvním kole příjmu žádostí v opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků.

PRAHA - V dalších kolech příjmu Žádostí na opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků budou chovatelé prasat dále zvýhodňováni v rámci dvou preferenčních kritérií: „Předmětem projektu je budova/stavba/technologie pouze pro chov prasat“ (10 bodů)

a „Předmětem projektu je budova/stavba/technologie určená pouze pro zapuštěné březí prasnice a prasnicky a prasnice po porodu“ (5 bodů).

Třetí kolo příjmu Žádostí o dotaci bylo zahájeno 26. února 2008.

Petr Vorlíček,
tiskový mluvčí MZE

Ilustrační foto zub

INZERCE

S GE Money Bank můžeme neustále rozvíjet a modernizovat naše hospodářství

Ing. Václav Forst jako garant chovu prasat a Václav Kukačka jako garant rostlinné výroby a chovu skotu.

Společnost Ponědraž, s. r. o., byla založena v roce 1993 a od té doby úspěšně hospodaří v podmínkách LFA na cca 1058 ha zemědělské půdy. Svou velikostí se řadí mezi středně velké zemědělské subjekty v oblasti Třeboňska. Společnost se od počátku své existence primárně zaměřuje na klasickou zemědělskou výrobu, a to jak rostlinnou, tak živočišnou. Za současnými úspěchy celé společnosti stojí kromě 45 zaměstnanců a jejich každodenní poctivé práce dva ze společníků – Ing. Václav Forst jako garant chovu prasat a Václav Kukačka jako garant výroby rostlinné a chovu skotu.

Jakou banku využíváte pro financování vašich potřeb?

Naše volba byla velmi snadná. V době svého založení jsme spolupracovali s tehdejší Agrobankou, což byla toho času jediná „banka pro zemědělce“. Když GE Money převzala Agrobanku pod svá křídla a během krátkého času dokázala u nás obstát jako opravdový partner pro specifické zemědělské financování, neměli jsme důvod něco měnit. To, co považujeme pro nás za nejdůležitější, je ucelenost nabídky produktů pro zemědělce, odbornost firemních bankéřů

a rychlost, se kterou jsou úvěry realizovány, a to vše jsme u své banky našli.

Jakým způsobem financujete větší projekty?

V této souvislosti bychom zmínili projekt rozsáhlé rekonstrukce tří hal pro ustájení jalových a březích prasnic včetně zavedení nové technologie SCHAUER. V roce 2006 jsme požádali o dotaci v rámci Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství na rekonstrukci odchovny selat. Dotace nám byla schválena a následně nám GE Money Bank

poskytla finanční prostředky na tento investiční záměr. Stejnou pozornost věnujeme také obnově našeho strojového parku, v loňském roce jsme například zakoupili traktor a sečí kombinaci. Stroje jsme zafinancovali pomocí jednoduchého úvěru na nákup zemědělské techniky od GE Money Bank, na který jsme získali dotaci úroku od PGRLF.

Co plánujete do budoucna a jak se díváte na nové trendy v zemědělství, jako je výstavba bioplynové stanice a ekologické projekty celkově?

Do budoucna počítáme především se stálými modernizacemi a rekonstrukcemi výrobních hal, dále pak s tolik potřebnou a neustálou obnovou strojového parku a v neposlední řadě s nákupem zemědělské půdy. Co se týče nových trendů, jako jsou bioplynové stanice, tak vše samozřejmě sledujeme a analyzujeme. Vzhledem k velikosti námi obhospodařované půdy však o její výstavbě zatím neuvažujeme.

GE Money Bank nyní nabízí službu EU Servis, v rámci které můžete využít poradenství v procesu žádosti o dotace z fondů EU, konkrétně Programu rozvoje venkova (EAFRD). Jak takové spojení poradenství s dotacemi a současně s financováním, které banka nabízí, hodnotíte? Využijete takové služby?

Ve spojitosti s dotacemi z fondů EU je tato aktivita nejen potřebná, ale v mnoha případech i nezbytná vzhledem k časové a mnohdy i odborné náročnosti vyřízení dotací. Při našich dalších investičních projektech bude tato služba jistě jednou z možností, které využijeme – nejen financování bankou, ale i poradenská služba při vyřizování dotací – to se nám jeví jako ideální spojení.

Více informací o produktech GE Money Bank pro zemědělce získáte na www.gemoney.cz/agroprodukty nebo infolince 844 844 844.

Jiří Havelka: V pojištění plodin a zvířat připravujeme několik novinek

Rizika v agrárním podnikání na sebe berou z velké části pojišťovny, Česká pojišťovna jako jediná více méně od nepaměti, již více než 120 let. K tomuto tradičnímu pojistiteli v současné době přibývají další. Ředitele zemědělského pojištění v České pojišťovně Jiřího Havelky jsme se optali na novinky a co s nimi souvisí.

Legislativa EU umožňuje poskytovat podporu pojistného až do výše 50 % z pojistného za pojištění plodin a zvířat, čehož velká část zemí EU využívá. Jak je tomu u nás?

V současné době probíhá diskuze o možnosti sjednocování systému řízení rizik a krizí i na celoevropské úrovni. Osobně se domnívám, že bude velmi komplikované dosáhnout dohody všech členských zemí EU. Velkou roli budou hrát velké regionální, klimatické i geografické rozdíly. Česká republika se nachází uprostřed Evropy a někdy mívám pocit, že se u nás křížují všechny živly, které se v celé Evropě potkávají.

Zemědělské pojištění je pouze jednou ze součástí života zemědělského podnikatele, které však může agrárnímu sektoru výrazně pomoci. Navíc se v této oblasti velmi slibně rozvíjí třístranná spolupráce mezi zemědělci, státem a pojistiteli. Státní podpora zemědělského pojištění je až do výše 50 % pro-

kázaných uhrazených nákladů na pojištění tzv. speciálních plodin, až do 35 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění ostatních plodin a 20 % na pojištění nákazy a hromadných onemocnění hospodářských zvířat.

Zmínil jste účast státu. Jak ji hodnotíte?

Je nezpochybnitelným faktem, že stabilita institutu poskytovaní podpory zemědělského pojištění prostřednictvím PGRLF již začala nést své ovoce. Její pozitivní efekt se mj. projevil zvýšením propojištěnosti (tj. poměrem mezi pojištěným a nepojištěným) o celé 4 % za poslední tři roky. To je opravdu velmi významná a pozitivní hodnota. Pro další navyšování podpory je určitě prostor. Velký přínos bude znamenat rychlé zprovoznění Systému eliminace rizik a řešení krizí v zemědělském podnikání.

Nedochází ale z hlediska legislativy EU k určitému znevýhodnění pojištění rizik u velkých zemědělských podniků?

Je tak trochu na škodu (a osobně to považuji za nespravedlivé), že legislativa EU v roce 2007 nedovolila poskytnout tuto podporu tzv. velkým podnikům, věřím však, že se i tuto záležitost podaří posunout. Vždyť podniky v České republice jsou silné a konkurenceschopné právě proto, že výroba v nich je koncentrovaná a dosahuje efektivity, jakou nám zcela nepochybně závidí velká část Evropy. Potvrdila to i loňská podzimní konference pořádaná Agrární komorou ČR na téma Zeměděl-

Jiří Havelka, ředitel zemědělského pojištění v České pojišťovně

ství v Severní Americe a EU, kde bylo zřetelně vidět, že koncentrací výroby míří nejen vyspělé země EU a Ameriky, ale třeba i Mexiko. Podnikatelské prostředí v zemědělství České republiky je navíc vyvážené i díky velkému množství silných soukromých zemědělců a rolníků.

Mluvil jste s určitou nadsázkou o křížování živlů nad ČR. Jen co bylo za poslední léta v lesích polomů... Toto přirovnání vypadá velmi pravdivě. Jak je tomu s pojištěním lesních porostů?

Pojištění lesních porostů není doposud dotacemi na pojištění podporováno. Věřím však, že poskytování podpory pojištění pro lesní porosty, a zejména potom pro pěstitele lesních ško-

lek, umožněno bude. Široký a finančně nevyčíslitelný význam lesních porostů si to jistě zaslouží.

Ilustrační foto: zub

Jak lze charakterizovat podporu zemědělského pojištění státem?

Poskytování podpory pojištění je jedním z institutů, které stabilizují podnikání našich zemědělců. Jde navíc o institut, který využívá většina vyspělých zemí EU, a tato podpora se mimo jiné podílí i na vytváření srovnatelných podmínek zemědělců v rámci EU.

Je třeba si uvědomit, že zemědělské podniky a jejich vedení zabezpečují práci lidem, kteří na vesnici žijí a tvoří ji. Vzhledem k této skutečnosti vyvstává i odpovědnost za udržení kontinuity podnikání, což samozřejmě není vůbec jednoduché. Mám velkou radost, že i zde může pojištění pomoci.

V poslední době se vedou vážné diskuze o klimatických změnách. Zaznamenáváte je? Jestli ano, jak na ně reagujete?

Samozřejmě, že projevy klimatických změn v pojištění zaznamenáváme, a to nejen v pojištění plodin a lesních porostů, ale třeba i v pojištění majetku.

Mám na mysli třeba orkán Kyril, který loni způsobil škody za miliardy. A když se podíváte na krupobití, interval jeho výskytu v roce se stále prodlužuje - první krupobití zaznamenáváme již v dubnu a poslední až v září a zároveň narůstá i jeho intenzita. Není výjimkou, když krupobití v jednom dni způsobí škody přes 100 milionů korun.

Připravujete v nabídce pojištění nějaké novinky?

Co se týče pojištění plodin a lesů, aktuálně pracujeme například na možnosti pojištění lesních školek se zahrnutím široké škály rizik. Ve spolupráci s Ovocnářskou unií ČR, Zelinářskou unií Čech a Moravy, Svazem pěstitelů chmele ČR či Svazem vinařů ČR hledáme společně možnosti rozšíření pojistného krytí o další rizika, například na vytvoření nového produktu pojištění ovoce proti mrazu.

V pojištění zvířat jsou pojistné podmínky historicky velmi úzce vázány na veterinární zákon (letos se očekává vydání jeho novely) tak, aby byly pojištěním kryty vždy všechny nákazy a onemocnění zvířat, které mohou zemědělské chovy ohrozit. Co se týče nových produktů, patří mezi ně i tzv. pojištění přerušení provozu, které začínáme nabízet. Zabýváme se i specifickými požadavky klientů, takže pojišťujeme nejen krávy, prasata a drůbež, ale i řadu exotů, například koi-kapry, antilopy losí, lamy, krokodýly apod. I do budoucna jsme samozřejmě připraveni se všemi našimi klienty jednat o dalším rozvoji pojištění i o pojištění dalších rizik.

Eugenie Línková

Hrozí Evropské unii v nejbližší době nedostatek krmiv?

Evropská unie (EU) bojuje se zámořím o dovoz geneticky modifikovaných krmiv už dlouhá léta. Nulová tolerance pro dovoz produktů z geneticky modifikovaných (GM) plodin, jež zatím nebyly v EU schváleny, by mohla podle zprávy DG Agri Evropské komise vyvolat v evropských chovech hospodářských zvířat nedostatek krmiv.

Během dvou let by mohly být země EU odříznuty od důležitých zdrojů krmiv z Ameriky. Tamní pěstitelé přecházejí na druhou generaci GM plodin, jejichž dovoz EU zatím nepovolila. V krajním případě hrozí masové porážení hospodář-

ských zvířat, která nebude čím krmit.

Ale i méně pesimistické analýzy naznačují, že by v letech 2009-2010 mohlo v EU chybět až 3,3 milionu tun krmiv. Nové odrůdy GM plodin nebudou v EU schváleny jako krmivo před rokem 2009. V té době se už ale začnou v Americe ve velkém pěstovat a hrozí, že drtivá většina krmiv bude obsahovat příměs v Evropě nepovolených odrůd.

Nathalie Mollová z bruselského EuropaBio označila situaci za vážnou. Velmi vážné dopady by měl pokles importu sóji, protože po zákazu masokostních mouček představuje právě sója významný zdroj bílkovin. Pokles dovozu sóji mů-

že znamenat masové porážení hospodářských zvířat, protože pro ně nebude dostatek krmiv s potřebnou výživnou hodnotou. Chybějící živočišné produkty bude pak muset Evropa dovážet, paradoxně právě ze zemí, kde budou zvířata krmena těmi samými krmivy, jež EU odmítne.

Pěstitelé GM plodin v USA, Argentině či Brazílii se o odbyt bát nemusejí, úrodu snadno prodají do Asie. Evropa už nepředstavuje pro americké pěstitele hlavního odběratele.

O tom, že si producenté země nebudou s příměsí v Evropě nepovolených GM plodin lámat hlavu, svědčí výmluvně vyjádření Gabriely Levitusové z argentinské obchod-

ní organizace ArgenBio. „Argentinskí farmáři zvažovali, že se pokusí přijmout taková opatření, aby se vyhnuli odmítání své produkce zeměmi EU. Nakonec to však zavrhl, protože by to bylo příliš drahé,“ říká Levitusová. Moisés Burachik, šéf argentinského úřadu pro regulaci biotechnologií, vidí řešení jediné v tom, že EU upustí od svých komplikovaných schvalovacích procedur.

Ne všichni odborníci jsou však přesvědčeni, že vývoj skončí naplněním nejpesimističtějších variant. Podle Gautama Sirura z britské firmy Cropnosis vyvinou velkochovatelé hospodářských zvířat na politický tlak, který je donutí urychlit schvalování nových GM odrůd

pro krmivářské využití. S tím ale ostře nesouhlasí odpůrci GM plodin. „Schválením i malé kontaminace potravin nepovoleným genetickým materiálem se dostáváme na okraj strmého svahu. I malé množství DNA může podniknout dlouhou cestu,“ říká Joe Cummins z mezinárodní nátlakové organizace ISIS. „S výjimkou naprosto ne-reálných nejhorsších variant lze krizi snadno zvládnout a nebo vůbec žádná nenastane,“ tvrdí Cummins. ISIS vidí příčiny poklesu zdrojů krmiv pro hospodářská zvířata v Evropě především v rozmáhající se produkci biopaliv. Evropa by podle ISIS měla na tuto situaci reagovat podporou ekologického chovu zvířat, který se opírá především

o pastvu na travních porostech a nikoli o krmení koncentrovanými krmivy. Doporučují rovněž snížit produkci biopaliv ze zemědělských plodin a soustředit se na získávání energie z odpadů. Podle Cumminse využívá DG Agri hrozbu krize na trhu s krmivy k tomu, aby prosadila schválení většího počtu odrůd GM plodin.

Většina expertů ale Cumminsův optimismus nesdílí. „Vzhledem k tomu, že EK zatím nezačala ani zvažovat uvolnění politiky nulové tolerance a s ohledem na pomalé tempo všech jednání musím s velkým znepokojením konstatovat, že pro nastávající krizi není k dispozici ani prozatímní řešení,“ říká Nathalie Mollová. (bo)

Petra Škopová: Prodáváme kvalitní potraviny pouze od českých výrobců

O zajímavých aktivitách společnosti Chovservis jsme již informovali. Zajímalo nás, co nového chystá v tomto roce. Odpověď přišla přímo od Ing. Petry Škopové, MBA, generální ředitelky společnosti Chovservis, a. s.

Dne 22. 11. 2007 jsme otevřeli prodejnu Regiopro, prodejnu pouze českých potravin. Prodejna se nachází ve zrekonstruovaných prostorech Regiocentra Nový Pivovar v Hradci Králové. V příjemném a útulném

prostředí nabízejí široký sortiment potravin,“ konstatuje Škopová. V nabídce jsou vítězné výrobky krajských potravinářských soutěží, jako je Ličenský chléb, Pirožkový bok Toro Hlavečnick, Bolehoštské zelí, sýr Niva z mlékárny Dolní Přím, pivo Primátor z Náchoda, Lažanské mošty, nápoje z Podorlické sodovkárny, tlačěnka a aspiky ze Zepo Bohuslavice a další.

„Postupně rozšiřujeme nabídku kvalitního čerstvého masa a uzenin z produkce východočeských masokombinátů Toro Hlavečnick, Zepo Bohuslavice, Vrchlabí a dalších. Je zde možné kou-

pit vyzrálé hovězí maso Toro Beef, které je srovnatelné s masem jihoamerickým. Tímto projektem chceme navázat na naše předchozí aktivity v propagaci českých potravin a zemědělství,“ uvádí dál Škopová, která se může právem chlubit titulem Manažerka roku z roku 2006.

„Pro naši divizi šlechtění prasat nebyl rok 2007 neúspěšnější. Museli jsme uskutečnit výrazné organizační změny a celý proces velmi zefektivnit. Zda se to podařilo, ukážou následující měsíce. Stav prasnic v ČR klesl o cca 15 % (údaj k 30. 9. 2007) a zvrát v tomto vývoji by mohla ovlivnit

progresivní koncepce ministerstva zemědělství, které připravuje podporu investic do chovu prasat. Bez prasnic bude velmi

Ing. Petra Škopová

složitě zajistit konkurenceschopné šlechtění prasat v ČR. Roztříštěnost plemenářských služeb rozhodně nepřispívá rozvoji této oblasti zemědělství,“ uvádí odbornice, která sama stojí v čele instituce zajišťující šlechtění v chovech prasat a skotu.

„Rok 2007 byl velmi významný i pro šlechtění skotu, kdy došlo k odkoupení firmy Plebo. a. s., firmou CZ Delta, s. r. o. CZ Delta tak získala podíl v naší dceřině firmě Plemo, a. s., a my jsme tuto situaci do konce roku řešili. Situace je nyní stabilní a daří se rozvíjet další aktivity. Bohužel, i přes zajímavé ceny mléka stále

dochází k poklesům stavů a ani v roce 2008 se zatím nezdá, že by stavy krav výrazně stoupaly,“ hodnotí současnou situaci Petra Škopová.

„Ostatní divize naší firmy vykázaly dobrý výsledek a těší nás rozvoj masokombinátu Toro Hlavečnick i divize Profarm, která v říjnu otevřela nový prodejní sklad v Hradci Králové. Doufám, že rok 2008 bude alespoň tak dobrý jako rok 2007 a podaří se naplnit další rozvojové plány firmy a nabídnout nové zajímavé služby našim zákazníkům,“ uzavírá svá sdělení ředitelka Škopová. (egi)

INZERCE

GE Money Bank

ZEMĚDĚLSKÉ ÚVĚRY • ÚČTY • DEPOZITA

Financování zemědělců v GE Money Bank

Na nákup zemědělské techniky Vám poskytneme až 100 % ceny včetně DPH. Pokud uvažujete o nákupu zemědělské půdy, můžete dostat až 90 % finančních prostředků se splatností 20 let. Služba EU Servis bude Vaším skvělým pomocníkem, pokud chcete využít peníze z dotací Evropské unie (například z Programu rozvoje venkova). GE Money Bank má ve své nabídce kromě úvěrů také neúvěrové a depozitní produkty, například běžný účet, elektronické ovládání účtu, termínované vklady nebo spořicí účty.

Více na www.gemoney.cz/agroprodukty nebo na infolince 844 844 844.

Najdete nás také na veletrhu TECHAGRO.

GE život podle vašich představ

73. ročník veletrhu Grüne Woche, Berlín, 18.–27. ledna 2008

Zrcadlo nastavené světu potravin a zemědělství

Veletrh Grüne Woche je výkladní skříní do světa také pro evropské zemědělství. Na tom se shodli nejen osobnosti politického života Evropské unie, komisaři, ministři, starostové, ale i běžní návštěvníci a odborná veřejnost.

BERLÍN – Kvalita a výkonnost evropské agrární produkce jsou na tomto veletrhu demonstrovány tak jako nikde jinde. Dosažení vysokého standardu pokud jde o kvalitu a výkonnost je přirozené v první řadě zásluhou zemědělců a zpracovatelského průmyslu.

V posledních dvou letech se během výstavy prezentuje i obchod ve snaze ukázat, že i jemu jde především o kvalitu. Zatímco vloni na Grüne Woche patřila velká expozice řetězci Lidl, letos to byly dvě haly, kde se prezentovaly řetězce Rewe a Penny.

Ochutnávalo se, naslouchalo a obchodovalo

Letošní ročník Grüne Woche uvítal ve svých 26 halách půl milionu návštěvníků, kteří ochutnávali, nakupovali a hodnotili. Veletrh je ale i místem k setkávání odborníků, navazování nových kontaktů a rozšiřování obzorů prostřednictvím odbor-

ných seminářů a tiskových konferencí. Na nich bylo možné třeba vyslechnout názory ruského ministra zemědělství Alexeje Vasilijeviče Gordějeva. Uvedl, že Rusko má zájem obchodovat s EU ve velkém, ale potraviny musí splňovat jejich velmi přísné normy. „To je pro náš import rozhodující,“ řekl Gordějev.

Prezident Potravinářské komory České republiky Miroslav Toman s ředitelem komory Miroslavem Kobernou se na veletrhu zastavili v ruském pavilonu

Rusko překonalo ekonomický romantismus

Rusko je zemí, která se v agrární politice dere kupředu. „I my jsem byli po roce 1990 v agrární politice naivní a zpočátku šlo o snahu rozbořit velké celky a úzce specializované potravinářské podniky. Tento ekonomický romantismus trval do roku 1995, někde až do roku 1997. Dnes víme jediné, že chceme-li v konkurenci se světem uspět, musíme jít cestou specializace a velkých agrárních kombinátů s výměrou i 20 tisíc hektarů,“ uvedl Gordějev. Hovořil také o obrovských koncentracích hospodářských zvířat s výkrmem až 5000 kusů skotu a velkých koncentracích ve výkrmnách prasat. Mluvil i o obilovinách, výběru odrůd s vysokými výnosy, takže v některých oblastech se dosahuje devíti tun zrna z hektaru.

Skrytý agrární potenciál

Velkému zájmu zejména obchodníků se těšil i pavilon Ukrajiny. Jde o zemi s velkým agrárním potenciálem, které se přezdí-

Ukrajinský ministr zemědělství Jurij Mělník se členy lidového souboru písní a tanců před pavilonem své země

vá Obilnice Evropy. Ukrajinský ministr zemědělství Jurij Mělník se také netajil velkými plány právě v této oblasti s 12 miliony hektarů orné půdy, které hodlají daleko efektivněji využít. „Vloni jsme doplatili na velké sucho a úroda byla nízká, jen 29 milionů tun. Letos chceme sklidit 40

milionů tun a v krátké budoucnosti je naším cílem dosáhnout 100 milionů tun,“ uvedl Mělník. Evropská unie si je velkého produkčního agrárního potenciálu Ruska a Ukrajiny vědoma a kalkuluje i s velkými možnostmi odbytu své produkce právě na tyto trhy. Eugenie Línková

Míra odpovědnosti je cenou za naši velikost

Zemědělství je odvětvím, kterému patří budoucnost. Na celém světě stoupá poptávka po agrárních a potravinářských produktech. A zase jednou v historii zemědělství se objevuje situace, kdy se pěstováním průmyslových surovin rolníkům otevírá ta správná alternativa k produkci potravin a krmiv.

Díky tomu můžeme pozorovat, že němečtí zemědělci mají optimistickou náladu. Všude se investuje do nové techniky a nových budov. Optimismus se opírá o konkrétní čísla – pokud jde o zisk, mohli němečtí rolníci zaúčtovat v loňském roce plus ve výši 13,8 %.

Německý agrární export se proti roku 1990 téměř zdvojnásobil. Proto je podpora exportu hlavním tématem mého ministerstva. Vývoj agrárního a potravinářského průmyslu dostal loni velký pozitivní impuls. Takže pro své sousedy v Holandsku budeme nebezpeční nejen jako fotbaloví soupeři, ale také jako země vyvážející potravinářské produkty. Podle všech statistik bychom

mohli v exportu překročit hranici 45 miliard EUR.

Naši zemědělci se značně podílejí na výkonnosti celé společnosti. Stále jsou to ti pilní rolníci, kteří se starají o naše živobytí. Ještě nikdy nebyly zemědělské produkty předmětem tak intenzivního obchodování jako nyní. Od skončení „Uruguayského kola“ (1995) vzrostl celosvětový obchod o 30 %, agrární výroba naopak jen o 20 %, tzn. že mezinárodní obchod je i pro agrární výrobky stále důležitější. To otevírá zcela nové šance a trhy, ale vyplývají z toho také nové požadavky.

Spolehlivost, odpovědnost a rozmanitost

Zásada spolehlivosti musí být základní zásadou také pro „šek pro zdraví“ Společné agrární politiky. Kontroly, které nás čekají, jsou příležitostí k tomu, aby se evropské zemědělství stalo ještě konkurenčněschopnější. Základní směr ovšem nechceme měnit. Ukažme si to na příkladu auta: když se auto dostane do smyku, bylo by

zcela chybné trhat volantem sem a tam. Lepší je kontrolovat a přidat plyn a řídit proti.

Jen tak se člověk opět dostane do dráhy.

Další téma, neméně důležité, je odpovědnost. Winston Churchill kdysi řekl: „Odpovědnost je cenou za velikost“. Právě v souvislosti s celosvětovými fúzemí musí na sebe zemědělská politika převzít odpovědnost. Ke klíčovému úkolům patří kromě produkce potravin také výroba průmyslových surovin k zabezpečení energií. V Evropě máme dostatek ploch, abychom mohli produkovat oboje. Záleží pouze na podnikatelském rozhodování zemědělce, kterou cestou se vydá. Tato spolková vláda proto podporuje využívání biomasy. Počátkem tohoto roku zahájilo svoji činnost Centrum pro výzkum biomasy, které se těmito otázkami bude zabývat.

Férový obchod

Musíme ale myslet také na importovanou biomasu. Produkce bienergie pro potřeby

Horst Seehofer, spolkový ministr pro výživu, zemědělství a ochranu spotřebitelů

nás, Evropanů, nesmí jít k tíži obyvatel třetího světa. Při importu biomasy musí být proto klíčovým slovem zajištění trvalého rozvoje. Také v této souvislosti musí platit správná profesní praxe. Musíme proto zavést pěstitelské standardy a jejich kontrolu při importu biomasy.

Nezávisle na biomase poroste význam standardů celosvětově platných, například v souvislosti s ochranou spotřebitelů a bezpečnosti potravin. Férový světový obchod proto v této souvislosti znamená: Stejná ochrana spotřebitele také při importu.

Výběr je mezi konvenční i ekologickou produkcí

Mým posledním tématem je rozmanitost. Každý den se můžeme těšit z rozmanité nabídky potravin, kterou máme k dispozici nezávisle na ročním období. A naše zemědělství a potravinářství jako žádná jiná profesní skupina za tuto rozmanitost ručí. Máme na dosah exotické produkty, speciality a konzumní zboží, a můžeme si dokonce vybrat produkty pocházející z rozdílných pěstitelských metod – konvenční nebo ekologické.

Světová konkurence dává agrárnímu a potravinářskému sektoru podnět k tomu, aby si uvědomil své síly a aby své produkty cíleně umísťoval na světových trzích. Každé místo se vyznačuje určitou specialitou, díky které se daný region proslavil. Celosvětově úspěšné zemědělství potřebuje silné regiony. Tyto vytvářejí identitu, důvěru a svěžest ve výrobě. Dobrá rada pro zemědělství spočívá tedy v tom, aby vsadilo na internacionalizaci a regionalizaci.

Horst Seehofer, spolkový ministr pro výživu, zemědělství a ochranu spotřebitelů

Zemědělci cítí, že jsou stále více žádáni

Německá veřejnost s uznáním sleduje, jak moderní a mnohostranné je naše zemědělství, jak je naše profese tržně orientovaná a inovativní. Dost často jsme totiž dostávali přívlastek „Old Economy“.

Nyní je vidět, že jsme „New Economy“, odvětví orientované na budoucnost. Znovu uznáváme, že povolání zemědělce je perspektivní. Důvěra mladých se odrazí v rostoucích počtech studentů a učňů na našich odborných školách. V tomto školním roce je v některých starých spolkových zemích dokonce dvojciferný nárůst, bohužel však ne ve východním Německu. Tady musíme s naší vzdělávací kampaní ještě hodně působit. My totiž pro naši profesi plnou Hightech potřebujeme v souvislosti s blížícím se odchodem starší generace co nejlépe vzdělané řídicí a odborné pracovní síly. Rovněž Spolkový statistický úřad poprvé od znovusjednocení ohlásil za rok 2007 nárůst pracovníků v zemědělství a lesním hospodářství, a sice o 9000 na 850 000 aktivně činných. Tito tvoří současně základ pracovních míst pro 3,4 milionu pracovníků v přípravných a zpracovatelských odvětvích.

Barometr konjunktury

Náš barometr konjunktury agrárního sektoru dosáhl v roce 2007 svoji dosud nejvyšší hodnotu od roku 2000, kdy je prováděn pravidelně každé tři měsíce. Zemědělci jsou většinou

Pravý, nefalšovaný Santa Klaus z finského Napapiri před finským pavilonem

optimisticky naladěni, pozitivní nálada se stabilizovala na nejvyšší úrovni. Aktuální situace je zemědělci nadále oceňována s důvěrou, budoucí situace však poněkud skepticky. Jednotlivá výrobní odvětví se totiž vyvíjejí velmi rozdílně. Velmi pozitivně se o své současné situaci vyjádřili naši pěstitelé z rostlinné produkce a dodavatelé mléka. Za vysloveně problematickou a tudíž hodnocenou negativně pokládají svoji aktuální ekonomickou situaci podniky pro chov prasat.

Zisk u obilí, pokles u cukrovky a brambor

V loňském hospodářském roce vzrostly příjmy a i v tomto hospodářském roce 2007/2008 počítáme se zvýšením zisku u pěstitelů obilí díky cenovým podmínkám, naproti tomu u pěstitelů cukrovky a brambor dojde ke snížení zisku.

V chovu dobytka musíme u podniků zaměřených na chov prasat s ohledem na dramatický pokles výrobní ceny a současně bolestivě rostoucí náklady na krmiva počítat s výraznými ztrátami.

V chovu mléčného skotu se zisky výrazně zlepšily, třebaže existují velké regionální rozdíly. Všechny podniky se ale musí vyrovnávat s rostoucími náklady na krmiva a hnojiva, chemické ochranné prostředky a energie, čili zlepšení příjmu se bude držet v patřičných hranicích. Ovšem se svým současným průměrným výdělkem 2100 EUR brutto nemá zemědělec žádné zlaté časy. To platí ostatně také pro naše biozemědělce, třebaže poptávka po biopotravinách trvale roste.

Boom biopotravin potravá

Zdvojnásobení výstavní plochy pro bioprodukty na mezinárodním Grüne Woche 2008 tuto situaci věrně odráží. V roce 2007 vzrostl obrat trhu s biopotravinami téměř o 20 % na cca 5,5 miliardy EUR, na ploše přes 800 000 hektarů je provozováno ekologické zemědělství. Celkový obrat potravinářského zboží v Německu překračuje 200 miliard EUR. Jak velkou měrou se němečtí rolníci budou podílet na růstu trhu s biopotravinami bude záviset na tom, zda jim zpracovatelé a obchod poskytnou dlouhodo-

bými odběratelskými smlouvami a adekvátními cenami dostatečnou jistotu pro tříleté období požadované pro přechod na bioprodukcí a pro potřebné investice, a také na tom, zda spoltrh s masem. Potraviny nebudou ani v roce 2008 hnacím motorem inflace. Ovšem jak zemědělci, tak také spotřebitelé se musí stejnou měrou připra-

Prezident Německého rolnického svazu (DBV) Gerd Sonnleitner s prezidentem Agrární komory ČR Janem Velebou

Především ale potřebujeme smysluplné značení původu biopotravin, aby se spotřebitelé mohli vědomě rozhodnout pro německé a regionální výrobky. V této souvislosti očekáváme od ekologických pěstitelských svazů, že budou tento požadavek v zájmu rolníků podporovat a zasadí se za smysluplné a praktické označování výrobků. To pomůže ekologicky hospodařícím zemědělcům a odpo-

vídá to požadavkům spotřebitelů na transparentnost původu.

Silná poptávka po potravinách na světovém trhu

V roce 2007 jsme zažili na trhu s potravinami po dlouhé době zase jednou dynamický růst cen, vyvolaný silnou poptávkou na světovém trhu. Ovšem existovaly v roce 2007 také takové potraviny, jejichž cena klesla (brambory, maso, některé druhy ovoce a zeleniny). Celkově je cenová hladina potravin v Německu ještě i dnes pod úrovní EU, mnoho potravin je dokonce levnější než bylo před 20 lety. Už po řadu let rostou ceny potravin pomaleji než naše celkové životní náklady. Vyšší ceny mléka byly pro naše dodavatele mléka nezbytnou podmínkou pro přežití. Konečně dostali odpovídající mzdu za svoji tvrdou práci. Další zlepšení výrobních cen mléka je s ohledem na citelně rostoucí výrobní náklady nezbytné, totéž platí pro trh s masem. Potraviny nebudou ani v roce 2008 hnacím motorem inflace. Ovšem jak zemědělci, tak také spotřebitelé se musí stejnou měrou připra-

pěstují odrůdy, které dříve rostly jen v teplé jižní Evropě, a také německé vinařství má z těchto změn užitek.

S velkou starostí ovšem musíme konstatovat, že u nás zdomácňují také nové choroby rostlin a noví živočišní škůdci pocházející z teplejších oblastí, např. háďátka kukuřice, které v současné době ohrožuje pěstování kukuřice v jižním Německu.

Ochrana klimatu

Zemědělství a lesní hospodářství se však nemusí jen přizpůsobovat změnám klimatu, může být také motorem úspěšné ochrany klimatu. Je přece tím jediným odvětvím hospodářství, kde je přes rostliny jako elektrárny využívána sluneční energie a vyráběn pro život nezbytný kyslík, z atmosféry je vázán kyslík uhlíčitý a je vyráběna z hlediska CO₂ neutrální energie. Bioenergie je v Německu vyráběna téměř na dvou milionech hektarů. Náš podíl na ochraně klimatu a možnosti, jak dále snížit vlastní emise, jsme zapracovali do Zprávy o klimatu z pohledu zemědělství a lesního hospodářství. Zemědělství a lesní hospodářství má pozitivní klimatickou bilanci. Podíl zemědělství a lesního hospodářství na emisích skleníkových plynů v Německu je relativně nízký, 7,1 % (pro srovnání doprava má 20 %). Emise byly od roku 1990 úspěšně sníženy o 22 %. Stalo se tak v důsledku rostoucí produktivity a efektivity naší zemědělské produkce.

Požadavek extenzity byl nesmyslem

Kdybychom se vzdali požadavku na intenzivní využívání půdy a na produktivitu - jinými slovy kdybychom extenzifikovali tak, jak to požadovala ještě červeno-zelená spolková vláda - znamenalo by to s ohledem na potřebu potravin a biopaliv značný nárůst emisí skleníkových plynů. Striktně také odmítáme zavádět v Německu degressi a další modulaci, tak jak je navrhuje komise EU. Tím by byly postiženy z EU především naše východoněmecké podniky. Také COPA, evropský Rolnický svaz, toto odmítá.

Produkce mléka v obtížných přírodních podmínkách středohoří musí být při přechodu na liberalizovaný trh bez kvót (2015) cíleně podporována. Může to být financováno z uspořené prostředků z kapitol tržního pořádku a exportních subvencí. Na tyto aktuální otázky dalšího vývoje evropského zemědělství je poukazovali na Grüne Woche a budeme se i k nim vracet po celý rok.

Gerd Sonnleitner, prezident Německého rolnického svazu (DBV)

Nahoře: Ministr zemědělství Petr Gandalovič poskytoval rozhovory novinářům Dole: Řetězec REWE představil správnou úpravu a značení masa Vpravo: Velkému zájmu se těšila expozice malých pečáren

Na veletřhu Grüne Woche fotografovala Eugenie Linková

Řetězec Ahold chce zmenšit třináct Hypernov

Společnost Ahold Czech Republic, která v Česku provozuje zhruba tři stovky supermarketů Albert a hypermarketů Hypernova, chce výrazně zmenšit plochu třinácti největších Hypernov a již jedná s několika prodejci nepotravinářského zboží o pronájmu nadbytečného prostoru.

Změny souvisí s plánovanou přeměnou 56 Hypernov na prodejny značky Albert, od které si vedení Aholdu slibuje vytvoření silné maloobchodní značky, která obstojí v tvrdé konkurenci na tuzemském trhu, z nějž již odešly čtyři obchodní řetězce.

Generální ředitel Ahold Czech Republic Johan Boeijenga řekl, že Ahold chce v budoucnu v Česku provozovat obchody s maximální prodejní plochou 5000 m², přičemž do tohoto limitu se nevíde 13 největších Hypernov,

Foto archiv Ahold

z nichž některé mají rozlohu 10 000 m². O zmenšení jejich plochy nyní Ahold jedná s majiteli obchodních center, s nimiž má dlouhodobé nájem-

ní smlouvy, a obchodníky specializujícími se na nepotravinářský sortiment.

„Chceme kombinovat náš sortiment s non-food specialisty

a víme, že zájem z jejich strany existuje. Díky tomu by mohlo vzniknout ještě zajímavější prostředí pro nakupování,“ uvedl Boeijenga, který ale zatím ne-

chtěl zveřejnit jména prodejců nepotravinářského zboží, s nimiž Ahold o pronájmu části největších Hypernov jedná.

Po přejmenování Hypernov na Alberty bude Ahold v Česku v druhé polovině příštího roku provozovat pod jednotnou značkou zhruba tři stovky obchodů, jejichž plocha se bude podle typu pohybovat od 200 m² u malých supermarketů až po 5000 m² u formátu Hyper Albert.

První Hyper Albert byl otevřen v polovině ledna ve Vestci u Prahy. Na ploše 3000 m² nabídne zákazníkům 20 000 položek zboží, z nichž 12 000 budou tvořit potraviny a 8000 nepotravinářský sortiment. „V této prodejně jsme věnovali mnohem více prostoru oddělením čerstvých potravin, zejména pak pečivu, ovoci a zelenině,“ uvedl Boeijenga.

Hypernovy, které často fungují ve velkých nákupních centrech, kromě potravin prodávají také například oděvy, sportovní vybavení či elektroniku. Stále více Čechů ale chodí nakupovat toto zboží do specializovaných ob-

chodů, kterých v nákupních centrech rychle přibývá. Ahold se proto ve svých hypermarketech chce více zaměřit na prodej potravin.

Ahold v Česku zaměstnává přes 13 500 pracovníků a do roku 2010 chce zvýšit počet svých obchodů o 40, přičemž ani jejich plocha nepřesáhne hranici 5000 m². Boeijenga nedávno nevyločil, že Ahold koupí prodejny konkurenčních obchodních řetězců, které se rozhodnou opustit český trh.

Na loňském žebříčku deseti největších obchodníků v České republice se Ahold dělil s odhadovanými tržbami 38,5 miliardy Kč o druhé a třetí místo s obchodním řetězcem Tesco. První pozice loni poprvé patřila s odhadovanými tržbami 43,5 miliardy Kč německé skupině Schwarz, která v Česku provozuje síť hypermarketů Kaufland a diskontních prodejen Lidl. Skupina Schwarz na prvním místě vystřídala společnost Makro Cash & Carry, která loni s tržbami 38,3 miliardy Kč skončila až na čtvrtém místě. (bo)

Česká republika drží smutné prvenství v krádežích

PRAHA - Česko nadále patří mezi evropské země, ve kterých se v obchodech nejvíce krade. Vyplyvá to ze studie britské společnosti Centre for Retail Research. Zatímco ve 22 evropských zemích v roce 2007 průměrné ztráty obchodníků vzniklé kriminalitou zákazníků a zaměstnanců a vlastními chybami vzrostly z loňských 1,24 % obrátu na 1,26 %, v ČR to bylo 1,41 % po předloňských 1,42 %. V českých obchodech se loni ztratilo či ukradlo zboží za 8,7 mld. Kč, tedy o 0,7 % méně než předloni. Vyšší procento než Česká republika mají pouze pobaltské státy,

ve kterých ztráty činí 1,42 % obrátu. Nejnižší úbytky obrátů v Evropě vykazují obchodníci v Rakousku (0,94 %) a Švýcarsku (0,96 %). Ve 22 sledovaných evropských zemích se loni ztráty obchodních řetězců z krádeží celkem zvýšily o 1,6 % na 39,88 mld. USD (712 mld. Kč).

Češi ale v obchodech nekradou pouze zboží. Obchodní řetězce se v poslední době potýkají také s velkými ztrátami nákupních vozíků, které mizí zejména z parkovišť u velkých hypermarketů. Škody obchodníci vyčíslili na několik desítek milionů korun ročně. (bo)

Ztráty obchodníků ve sledovaných evropských zemích za rok 2007

	Ztráty (mil. USD)	Podíl ztrát na obrátu 2007	Podíl ztrát na obrátu 2006
Rakousko	588	0,94 %	0,96 %
Belgie/Lucembursko	1106	1,33 %	1,28 %
Dánsko	500	1,20 %	1,24 %
Finsko	567	1,32 %	1,34 %
Francie	6326	1,34 %	1,29 %
Německo	6681	1,10 %	1,07 %
Řecko	712	1,36 %	1,33 %
Island	37	1,00 %	1,06 %
Irsko	596	1,33 %	1,25 %
Itálie	4201	1,23 %	1,24 %
Nizozemsko	1607	1,24 %	1,20 %
Norsko	587	1,26 %	1,29 %
Portugalsko	489	1,31 %	1,34 %
Španělsko	3602	1,28 %	1,29 %
Švédsko	861	1,32 %	1,32 %
Švýcarsko	799	0,96 %	0,92 %
Velká Británie	7621	1,34 %	1,33 %
Česká republika	490	1,41 %	1,42 %
Maďarsko	458	1,36 %	1,38 %
Polsko	1596	1,34 %	1,32 %
Slovensko	176	1,36 %	1,40 %
pobaltské země	281	1,42 %	1,32 %
Celkem Evropa	39 881	126 %	124 %

Zdroj: studie Global Retail Theft Barometer společnosti Centre for Retail Research

Hypermarketům Kaufland loni klesl zisk

Společnosti Kaufland ČR, která v tuzemsku provozuje síť stejnojmenných hypermarketů, v hospodářském roce 2006/2007 klesl zisk z předchozích 1,157 mld. Kč na 978 mil. Kč.

I přes nižší profit patří Kaufland mezi nejziskovější maloobchodní řetězce v ČR. Jeho konkurenti loni podle dosud zveřejněných údajů vykazali buď výrazně nižší zisk, anebo skončili i ve stomilionových ztrátách.

Lidl s prodělkou

Společnosti Kaufland ČR v hospodářském roce 2006/2007, který začal předloni v březnu a skončil vloni v únoru, vzrostly tržby z 27 mld. na 30,98 mld. Kč. Na konci loňského roku Kaufland v Česku provozoval 75 stejnojmenných hypermarketů. Síť 160 diskontních prodejen Lidl, které společně s Kauflandem patří do německé obchodní skupiny Schwarz, je naopak v České republice zatím ztrátová. Za poslední známý rok končící loni v únoru vykázal Lidl ČR ztrátu 880 mil. Kč při tržbách 13 mld. Kč. O rok dříve měl Lidl ČR ztrátu 1,26 mld. Kč.

Ahold zvýšil ztrátu

S prodělkou se v posledních letech potýkají i další velcí obchodníci. Společnost Ahold Czech Republic, která provozuje 300 super-

Od letošního roku je v pražské Vodičkově ulici nová prodejna řetězce Billa, která je dobře zásobena masem a mlékárenskými výrobky z českých zpracovatelských provozů

Foto Eugenie Linková

marketů Albert a hypermarketů Hypernova, loni zvýšila ztrátu na rekordních 1,19 mld. Kč z 890,8 mil. v roce 2005. Ztráty Ahold Czech Republic nahromaděné z předchozích let činily na konci loňského roku dalších 2,7 mld. Kč. Tržby Ahold Czech Republic loni vzrostly na 36 mld. Kč z 33,4 mld. v roce 2005.

Tržby Sparu vzrostly, ale nevyhnul se ztrátám

Konkurenční společnost Spar (Spar ČOS), která má v České republice 24 hypermarketů Interspar a jeden supermarket Spar, v roce 2006 zvýšila ztrátu na 574,7 mil. ze 167,9 mil. Kč v roce 2005. Tržby Spar ČOS výrazně vzrostly na 10,9 mld.

Kč ze zhruba tří miliard v roce 2005.

Delvitu pohtila Billa

Ztrátová byla v posledním finančním roce i společnost Tesco Stores ČR, jejíž prodělek po několika ziskových letech činil 155,8 mil. Kč. Tržby společnosti i díky loňskému převzetí 27 supermarketů Edeka a 11 hypermarketů Carrefour meziročně vzrostly zhruba o 9,4 mld. na 34,7 mld. Kč. Ztrátu 220 mil. Kč loni vykázala i Delvita, která v červnu prodala 97 supermarketů obchodnímu řetězci Billa.

Dobře si vede Penny Market

V předloňském roce se naopak dařilo diskontním prodejnám

Penny Market, které v České republice zvýšily čistý zisk na rekordních 468 milionů korun z 319,5 milionů korun v roce 2005.

Kvůli tvrdému konkurenčnímu boji opustilo v uplynulých letech trh v České republice několik ztrátových obchodních řetězců. V roce 2005 odešel Julius Meinl, předloni jej následovaly francouzský Carrefour a německá Edeka. Síť sedmadvaceti supermarketů Edeka a jedenácti hypermarketů Carrefour získalo Tesco Stores ČR. Bývalé obchody Julius Meinl patří nyní společnosti Ahold. Společnost Billa pak vloni převzala supermarket Delvita. (bo)

„Zklidni se, ty dvěšpětka...“

Studuji na Pekingské univerzitě v Číně. V době zimních prázdnin, kdy se tu slaví nový rok, jsem využil nabídky e-learningového programu a odjel učit angličtinu do středočínské provincie He-nan v městě Xin mi. Netušil jsem, že se dostanu do centra sněhové kalamity.

Skolegou Frankem z Chicaga jsme to zjistili hned po příjezdu vlakem z Pekingu, kde nic nenasvědčovalo blížící se katastrofě. Už v He-nanu nás chtěli vrátit zpět, ale vlak už nejel. Ocitli jsme se tedy ve škole s více než 300 dětmi. Nešel tu proud a byla zamrzlá voda. Dovedete si představit, jak asi vypadal školní záchod? A co teprve nemocnice. Tu jsem měl možnost navštívit při doprovodu nemocné kolegyně. V čekárně seděla spousta chrchlajících lidí. Z ordinací mezi tím vycházely maminky s dětmi v náručí, do jejichž dětských ručiček byly zavedeny kapačky - dostávaly v roztoku očkování, alespoň tak jsem si to vysvětlil.

Kalamita na zbláznění, řeknete si, ale v Číně, v jejím centru, vše probíhalo v jakémsi pořádku, a o tom, že lidé jsou víc nervozní než jindy, svědčilo občasné osočení jednoho druhým, když se choval nepatřičně. Proč si říkají „dvěšpětka“? Když už jsem tento „titul“ slyšel asi po desáté, nedalo mi to a zeptal jsem se. Jak mi objasnil jeden z čínských učitelů, jde o výraz pro debila.

Do postele v kulichu

Všude je zima. Ve školních třídách, v domácnostech ani v hotelích se netopí, v místnostech je jen mírně nad nulou. Naštěstí jsem měl z domova tlusté punčocháče, podkolenky, džíny a nahoře jsem byl „zateplen“ třemi tričky, košilí, svetrem a bundou s vátovanou podšívkou. Přiznám se, že kulicha jsem nesundával ani ve třídě a samozřejmě jsem takto uléhal i ke spánku. Sice jsem s sebou měl varnou konvici, abych si mohl uvařit horký čaj, ale to mi bylo na nic, protože stejně nešel proud.

Hned první den po našem příjezdu nás vedení školy pozvalo na večeri do jedné z restaurací. Tam nás nakrmili a „zahřáli“, abychom byli připraveni vydržet pár dní programu a výuky za „polních“ podmínek. Nevím, jak se jídlo vaří-

lo, asi používali plynové vařeče. Servírovali nám kachní zobáky, kohoutí hlavy a jako delikatesu rybí oči. Potřebovali jsme, jak říkali, „podpořit sílu a zrak“. Tělo měl rozehrát alkohol. Sice nejsem moc zvyklý pít, ale rozhodl jsem se držet krok. První pohárek jsem zvládl, druhý jsem nenápadně vylil pod stůl. Tímto způsobem jsem se „opíjel“ celý večer. Přesto, že jsem pil vlastně jen v polovičním tempu, alkohol mě stejně zmochl. Pamatuji si jen, že když jsme odcházeli, všechny kohoutí hlavy i rybí oči byly pryč. Snad jsem také ochutnal, říkal jsem si druhý den s lehkým záchvěvem v žaludku.

Byl to dobrý start do deseti dnů zajímavé práce, kterou korunovala návštěva muže v doprovodu několika limuzín a televizního štábu. Řekli nám, že je to premiér, který přijel navštívit nejvíc postižené oblas-

Tak to jsem já jako pan učitel se svou třídou ve městě Xin mi

Náš e-learningový sbor. Vpravo stojí kolega Frank z Chicaga (je jehovista a strádání bral jako zkoušku s úsměvem), vedle ředitel projektu Brit Neigel (nejhůř z nás zimu snášel a skoro pořád nadával), já a ředitel školy, jehož jméno jsem ani nezjišťoval. Pro nás byl důležitý ředitel projektu Neigel, který vše s výukou koordinoval.

ti. Chtěl shlédnout i školu s programem, který podporuje čínská vláda. A tak se také stalo. Najednou na mne míří kamera a nějaký muž s doprovodem se mně ptá na mé dojmy ze školy a z programu. Klidně jsem sdělil své zážitky a nadšení z dětí, které se tak moc chtějí učit a doslova do sebe nabouchat co nejvíc slovíček. A že já jsem z toho každý večer tak unavený, že jen padám na postel a hned tvrdě usínám. Nevěřil jsem, že ten pán, co se tak vpytvává ředitele školy a vážně pokyvuje, je premiér. Nic zvláštní se kolem něj nedělo, a tak jsem to bral jen jako vtípek místních lidí, kteří vám něco s kamennou tváří sdělí a vy si to musíte přebrat. Až z novin jsem se pak dozvě-

děl, že to skutečně byl premiér Wen Ťia-pao.

S nadšením jsem hovořil o programu, který dětem pomáhá nastartovat ve výuce jazyka. Jde o metodu hry. Mrazy nemrazy, v kabátech a kulichách na hlavě jsme si hráli na strýčky, tetičky, bratry, sestry a rodiče a učili se tak slovíčkům, která se nejdříve v čínštině a angličtině napíší na tabuli. Výuka probíhá svižným tempem od rána od osmi, dvanáct hodin denně, jen s hodinovou pauzou na oběd.

Výslužkou proti rýmě

Těsně před oslavou čínského nového roku jsem se přemístil zpět do Pekingu. Na cestu jsme s Frankem dostali od ředitele

školy výslužku. S jakousi samozřejmostí nám věnoval plnou tašku léků, které teď beru na rýmu, kašel a na snížení teploty. A konečně si vychutnávám na pekingské koleji horký džus, který mi k práškům doporučili.

Až teď, když se zpětně probírám zprávami o celé katastrofě, si uvědomuji, že by třeba někdo mohl brát jako určité hrdinství, když jsem se do nejvíc postižené oblasti vůbec vydal. Ale mně to na místě samém tak nepřišlo. Po pravdě řečeno, přes všechny nesnáze, které sužovaly zemi, určité zázemí fungovalo. Místní lidé kalamitu zdaleka nepocítovali tak vážně, jak se mohlo zdát z televizních spotů a z tisku.

Text a foto Martin Bouška

Oslavy započatého roku křasy uzavřely lví tance

Oslavy čínského nového roku trvají patnáct dní. Název roku v čínštině, Nien, má zajímavou historii, která se právě během oslav připomíná.

Jmenovala se tak totiž příšera, která přicházela z hor a jediným otevřením huby pozřela každého, kdo jí stál v cestě. Jedině chrabří lvi se s ní utkávali v souboji. Na severu Číny se jejich odvaha oslavuje tanci dvojic lvů vyvedených ve žluté, oranžové a červené barvě se zlatou hřívou. Na jihu se tančí samostatně a lev má ještě uprostřed hlavy velký roh. Každého lva ovládají dva lidé, mistři kung-fu, kteří se na tato vystoupení po celý rok pečlivě přípra-

vují. Ten, který ovládá hlavu a přední nohy, má samozřejmě jinou sestavu cviků, než ten, který má na starosti zadek lva. Zadní nohy vystřelují a vzpínají se, hlava zase útočí a přední nohy sekají. Sladit oba cvičence a dokázat sestavy předvádět tak, aby byly pohyby lvů byly, je náročné umění.

V době oslav jsou okna a dveře obydli ozdobena červenou látkou, rodiny se scházejí a jedí sladkou rýži s květinami a sladkým ovocem. Pokrmy se dávají na mísách s malými kulatými knedlíky i jako obětiny. K tomu zní hlasité víření bubnů a létají a vybuchují rachejtle. Den 15. únor byl důstojným uzavřením oslav nastupujícího roku křasy. (bo)

1 Novoroční výzdoba v ulicích
2, 3 Na zamrzlých vodních plochách se bruslí, ale protože Číňané nejsou moc zdatní bruslaři, tak se hlavně „židluje“. Na nohy židle se připevní deska opatřená nožemi z bruslí, k odražení slouží kovové hůlky.
4 I při zábavě vyhládne. Mlsný jazyk lze uspokojit třeba kandovaným ovocem obaleným v cukru.

4x foto Martin Bouška

Ohlédnutí za Konferencí Severní Amerika–EU

Konference Severní Amerika–EU

Praha 15.–17. října 2007

Zpátky mezi delegáty světové konference k rozvoji zemědělství a venkova, Severní Amerika–EU, se vrátíme ještě jednou. Z jednání zhruba čtyř stovek delegátů z USA, Mexika, Kanady a Evropské unie pořádaného Agrární komorou ČR v polovině loňského října v Praze pořídila redaktorka deníku Právo Karolína Kudynová tři rozhovory, v nichž zástupci farmářů Severní Ameriky a Evropské unie hovoří o svých představách dalšího vývoje zemědělství ve světě a o tom, a jaké překážky jim zatím stojí v cestě.

Robert Friesen, prezident Kanadské zemědělské federace, Ottawa

Posledních pět let bylo pro farmáře špatných

Robert Friesen byl během konference velmi soustředěný a živě diskutoval k jednotlivým tématům.

Jaké jsou hlavní problémy, kterým jsou nyní kanadští zemědělci v souvislosti s globalizací vystaveni?

Jeden z největších úkolů, které čekají zemědělce a farmáře na celém světě, je vytvořit prostředí, ve kterém mohou být ziskoví. Potřebujeme mít jistotu, že máme dostatek nástrojů, jimiž podpoříme farmáře v konkurenci na trhu. Zdá se, že při vyjednávání se zástupci Světové obchodní organizace (WTO) se na farmáře vždycky zapomíná. My přitom ale potřebujeme mít jistotu, že bez ohledu na to, jakou mezinárodní politiku vytvoříme, i farmáři na ní mohou profitovat. Jsem rád, že se na pražském setkání zemědělců ze dvou kontinentů detailně hovořilo o nástrojích, jaké jednotlivé země mohou použít, aby zlepšily a změnilly situaci svých farmářů.

Říkáte tím tedy, že v mnoha zemích se na farmáře a zemědělce zapomíná?

I lidé, kteří produkují potraviny, mají mít ze své činnosti také nějaké výhody. Chceme se ujis-

tit, že i WTO bude brát ohled i na ostatní země, nejen na USA.

A jaká je nyní situace v Kanadě, je velkou zemí ve srovnání s Evropou nebo rozvojovými zeměmi, i vy máte problémy?

Naši zemědělci procházejí v posledních pěti letech tím nehorším ve své historii. Proto tak usilujeme o to, abychom vytvořili prostředí, ve kterém si mohou trochu vydělat. Kanadští zemědělci dále soutěží s americkými, kteří dostávají velké subvence. Na rozdíl od kanadských farmářů měli právě díky podporám američtí zemědělci posledních několik let velice úspěšných. Jde o to vytvořit takové mezinárodní podmínky, aby prostředí bylo spravedlivější, a to bez rozdílu, o jakou jde zemi. Proto i diskuze o světovém obchodu musí být o vytváření spravedlivých a nestranných pravidlech budovaného systému, kde ekonomické páky trhu fungují tak, že státy nebudou jen bojovat mezi sebou pro to, aby mohli slušně žít, ale konstruktivně produkovat.

Co si myslíte o důsledcích globalizace pro farmáře? Možná znáte případ ČR, která bývala jedním z největších producentů cukrovky a nedávno z těchto pozic značně ustoupila. Sta-

Robert Friesen, prezident Kanadské zemědělské federace (zcela vlevo)

lo se tak i kvůli investovovi Eastern Sugar, který několik českých cukrovarů zavřel a kvóty výhodně prodal EU. Zdá se, že majitelé nadnárodních společností sice tvrdí, jak propagují spravedlivý volný obchod výhodný pro všechny, ale přitom podporují výrobce

svých zemí a sledují jen osobní profit. Co si o tom myslíte?

Ano, máte pravdu, to je přesně to, čeho se bojíme, že WTO vytváří obchodní pravidla a dohody, ze kterých budou profitovat jen nadnárodní společnosti, a lokální farmáři budou muset bojovat mezi sebou, aby

prodávali za co nejnižší cenu, zatímco nadnárodní společnosti budou upevňovat svou pozici. Nemají soupeře a tak mají vysoké zisky.

A když se dostaneme ke globalizaci, musíte mít spravedlivá pravidla, aby když země vyjednáva s WTO, musí zvažovat,

co bude pro jejich farmáře dobré. Pokud chtějí čeští farmáři produkovat cukr, musí se dívat po subvencích v USA. Proč by ČR otevírala své hranice, a importovala americký cukr, když američtí farmáři mají tak vysoké subvence?

Ale v tomto případě je už příběh uzavřen, cukrovary už neexistují. Problémy jsou asi stejné všude po světě...

Ano, to se v Kanadě stalo taky. Když se firma náhle uzavře, farmáři musí pěstovat něco úplně jiného.

Vidíte nějaké řešení do budoucna, aby se situace zlepšila?

Jediný způsob, jak zachovat rozměr zemědělství té které země, je profit farmářů z činnosti, kterou vykonávají. Kanada chce samozřejmě také přístup na světové trhy, vyvážíme 60 % zemědělské produkce, protože v Kanadě máme malý trh. Vyvážíme obilí a osivo, hovězí a vepřové. I nám jde především o spravedlivý obchod. Neusilujeme jen o smlouvu na jeden sektor výroby, ale na různé oblasti zemědělské produkce. Ale nyní nevidíme na obzoru žádnou takovou dohodu, která by našemu zemědělství pomohla, a tak budeme dál vyjednávat. To je součást mezinárodních diskuzí.

Pekka Pesonen, generální ředitel COPA COGECA (s talířem uprostřed) během přestávky na občerstvení

7x foto Eugenie Línková

Bob Stallman, prezident Americké farmářské federace, Washington

Každá země samozřejmě chrání svůj vnitřní trh

Rozvážný a přitom velmi autoritativní zástupce amerických farmářů Bob Stallman během konference často odpovídal na dotazy evropských kolegů. Bylo vidět, že je nekompromisním obhájcem práv a zájmů amerických farmářů a dokáže tržní hospodářství využít ku prospěchu své země.

Jaké byly hlavní otázky, kterým jste na konferenci čelil? Jaký je pohled amerického zástupce farmářů na světové zemědělství?

Na konferenci jsme hovořili nejdřív detailně o každé ze zúčastněných zemí, jakým výzvám čelí. Hodně času jsme také trávili debatami a já osobně vysvětluji výzvy USA. Je to velká země a je těžké získat konzistentní politiku. Naše jednotlivé státy také různě ovlivňuje počasí, a to má v zemědělství velký význam na produkci, což v jiných odvětvích není. Pokud jde o otázky mezinárodního obchodu, trávili jsme hodně času diskutováním o subvencích v jednotlivých zemích. Každá země obvykle obhájí svá opatření a kritizuje opatření ostatních zemí. Ale na to jsme zvyklí. A právě na těchto setkáních hodně debatujeme o mezinárodním obchodu a jeho pravidlech, zejména s ohledem na obchody mezi USA a EU. Pravidla, která naše produkty drží

mimo zdejší trhy, si potom vyjasňujeme a také se k nim samozřejmě vyjadřujeme.

Má i USA problémy v oblasti zemědělství, nebo je teď dobré období?

Pro USA je největší problém, jak získat přístup na nové trhy. Hodně zemí má totiž takové vývozní podmínky, že brání našim výrobkům, abychom je tam prodávali.

To je zajímavé slyšet, protože Kanadáné si naopak stěžují, že díky stávajícím pravidlům naopak jejich farmáři trátrí a vy na nich vydělávají.

Ano, Kanadáné nás kritizují kvůli subvencím pro naše farmáře. Za to, že dáváme přímou podporu našim farmářům větší než oni. My je kritizujeme, protože mají monopol na export pšenice. Mají pravidla, která naše zemědělské produkty drží mimo kanadský trh. Proto trávíme mnoho času debatami, kdo má nejlepší systém. Ale každá země na světě používá určitá opatření, jak chránit svůj vnitřní trh. Naším cílem je to změnit a zlepšit obchod. Byli bychom ochotni vzdát se subvencí našim zemědělcům, kdyby ostatní země byly ochotny otevřít své trhy. To je obchod, o kterém se vedla jednání v Ženevě.

Je pro vás alespoň trochu pochopitelné, proč se ostatní země takto brání a chrání?

Ano, jistě. Kdybych byl zástupcem kanadských farmářů, tak bych asi zastával stejnou pozici. Kdybych byl z jedné z ma-

Bob Stallman, prezident Americké farmářské federace (vlevo)

Foto Eugenie Línková

lých zemí v Africe, taky bych zastával jejich stanovisko. Otázka je, jak se pohneme dopředu, aby všechny země měly stejné ekonomické možnosti. Volný obchod je jeden ze způsobů, jak vytvořit ekonomické příležitosti.

Čeští farmáři nemají v současné době s volným trhem ty nejlepší zkušenosti. Především je to trh s cukrem, který na ně těžce dopadl a doplatili na snahu EU seškrtnat každé členské země kvóty na produkci cukrové řepy. Z vývoze se z ČR stal dovozce cukru. Co takovému diktátu říkáte?

V Ženevě jsem mluvil s některými českými agrárními vyjednávači ještě předtím, než ČR vstoupila do EU. Mluvili jsme

o některých těchto otázkách ještě před rokem 2004. Bylo to ale rozhodnutí české vlády z jednání ustoupit. Pro producenty to byl v současné době určitě šok, ale byla to tehdejší dohoda mezi dvěma stranami. Češi mohli získat jiné výhody z členství v EU, ale zřejmě nebyli dost průrazní. My jsme zase vašim vstupem do EU ztratili české trhy. Byla to pro nás ztráta, ale když ČR nebo Maďarsko přešlo na režim EU, bylo to vaše rozhodnutí. A z dlouhodobého hlediska to bylo možná rozhodnutí dobré.

Ve světovém obchodu musí být rovnováha, kromě malých zemí, které na to nemají kapacitu, ty by mohly mít výjimku. Ale pak jsou země, které o sobě mluví jako o rozvojových, ale

přitom to jsou velké ekonomické síly, jako Čína a Brazílie, které chtějí, aby s nimi bylo zacházeno jako s rozvojovými. Přitom to jsou ekonomicky velmi agresivní státy a velmi rychle se vyvíjejí. A v tom je zásadní rozdíl. Je to komplikované, ale myslím, že pro svět je lepší, aby se volně obchodovalo, než neobchodovalo.

Diskutovanou otázkou jsou geneticky modifikované produkty a jejich riziko...

V USA biotechnologie velmi podporujeme. U sojových bobů nebo obilí se biotechnologie hojně používají. Je to velmi prospěšné z hlediska kvality potravin. Byl jsem přítomen u výzkumu ve státě Illinois. Některé potraviny totiž kvůli genetické

modifikaci nepotřebují tolik dusíkatých hnojiv, nemusí se výživa aplikovat tak často, takže je to vlastně ekologické. Biotechnologie ve svém důsledku redukuje skleníkové plyny, takže pomáhají v boji proti globálnímu oteplování, to je další velké plus. V biotechnologiích je velká budoucnost zemědělství.

Ale přesto, co si myslíte o rizicích GMO?

Není žádný prokázaný případ jakéhokoliv poškození nebo újmy používáním biotechnologií u člověka.

Mám na mysli spíše narušení ekosystémů tím, že se zasahuje do DNA rostlin a nikdo přesně neví, co to může v budoucnu způsobit.

Technologie jsou vytvořeny tak, aby toto riziko minimalizovaly. Od roku 1993 nebyl dokumentován jediný případ škodlivých účinků biotechnologií na lidskou populaci. Je třeba mít na paměti, že například kukuřice, než byla domestikovaná, byla malá rostlinka a během let se kultivací vyvinuly nové druhy. I to je samozřejmě genetika a biotechnologie. Když se mění rostlinné a živočišné druhy, vždy se mění jejich genetika. Je to používání jiné technologie, ale je to totéž, co se dělo při kultivaci rostlin a zvířat po staletí.

Přesto se ale nevyhnete kritickým hlasům.

Ano, jistě kritici jsou, ale jsou to jen spekulace, které nejsou založené na faktech, a to je problém. ●

Pekka Pesonen, generální ředitel COPA COGECA, Brusel

Rozdílné standardy znevýhodňují evropské farmáře

Zástupcem evropských farmářů je prezident COPA COGECA Jean Michel Lemétayer, který stojí zároveň v čele francouzských farmářů. Úřad, jemuž předsedá v Bruselu, řídí Pekka Pesonen, jehož jsme se ptali zejména na úskalí provázející obchodování evropských farmářů.

Jaké jsou současné problémy farmářů EU?

Jsou tři hlavní oblasti aktivit, o nichž je v rámci mezinárodního obchodu třeba vědět. Trh je víc liberalizovaný kvůli WTO podmínkám. Evropský spotřebitel má také jiná očekávání proti konzumentům v USA nebo Kanadě. Například jsou tu

změny cen a jak na ně konzumenti reagují. V EU také bereme v úvahu otázky životního prostředí, welfare zvířat, i sociální faktory. V USA nebo Kanadě je to trochu jiné, mluví o sociálních otázkách, jsou to zaměstnanci pracující v zemědělství, ale ne farmářské rodiny jako v Evropě. V EU zajišťují zemědělskou výrobu a obdělávají půdu především soukromí rodinní příslušníci farmářů. To je právě třeba v ČR z historických důvodů poněkud jiné. V Evropě jsme také zcela jinak vázáni na zpracovatelský průmysl nebo na firmy poskytující služby v zemědělství. Musíme mít na zřeteli i jejich požadavky a dávat je do souladu s potřebami farmářů.

Jaký je vztah amerických a evropských farmářů mezi sebou?

USA jsou pro EU velkou konkurencí. Přitom u Američanů převládá pocit, že mají nedostatečný přístup na trhy v ostatních zemích. Bez ohledu na to, jaké jsou ceny, jsou farmáři v USA chráněni vůči signálům trhu, mají takzvané countersinical platby, to znamená bez ohledu na to, jaké jsou ceny na trhu. Vláda bere zodpovědnost za to, aby udržovala více méně dostatečnou úroveň jejich příjmů a vyrovnává jejich ztráty, takže na farmáře v USA změny na trhu vůbec nedopadnou nebo jen zcela minimálně.

To je pro americké farmáře velké plus, o němž se třeba českým zemědělcům ani nesní...

Souhlasím, ale je to i případ ostatních evropských států. Na rozdíl od jejich farmářů jsou ti američtí placeni buď za to, co

prodají, a vláda to od nich vykupuje, nebo za rozlohu území, kterou obhospodařují. Evropské farmáři jsou tak v nevýhodě. Druhá věc, která zcela odlišuje podnikatelské prostředí evropských a amerických farmářů, je silná odtrženost USA od signálů trhu.

Dá se do vami zmiňované odtrženosti od signálů trhu zahrnout i samotný přístup ke genetickým modifikovaným produktům?

Sedmadvacet států má trochu jiný přístup ke stejným otázkám, některý je pozitivní, jiný negativní. Ale jsou to v podstatě různé odstíny šedé barvy, nejde o černobílé rozdíly, řečeno metaforou. Evropské spotřebitelé chtějí znát dost detailně složení produktu, jestli byl vyroben z geneticky modifikovaných plodin. Ale pro Američany je to

normální produkční technika a nepovažují to za věc, o které by měli spotřebitelé informovat. My rozhodně musíme víc respektovat přání konzumentů. V EU je větší shoda na tom, že spotřebitel má být o GMO informován. To ale nelze v některých případech prosadit do všech důsledků kvůli pojednostnosti trhů. Máme tolik produktů, které překračují hranice EU, že nemůžeme požadovat po obchodních partnerech, aby označovali své produkty GMO, i když bychom si to přáli. A našim konzumentům nemůžeme zajistit značení na dovozených amerických potravinách ve stejném duchu, jak jsme zvyklí doma, tedy i s uváděním GMO. Nedokážeme si s tím zatím poradit. Americké výrobky GMO mohou vstoupit na trh zcela bez problémů a obav, že

by je někdo nechtěl. Tam daleko víc o koupi potravin rozhodne cena.

Můžete se nějak tomuto agresivnímu americkému přístupu bránit?

Požadujeme po WTO, aby změnila mezinárodní smlouvy, ale nedostali jsme dosud žádnou odpověď. Přitom opatření proti EU farmářům existují. Takže máme dvojí standardy. EU farmáři musejí sami dodržovat přísné standardy, ale nesmějí je v řadě stanovených případech uplatňovat na stejné druhy dovozených potravin. To je dáno zákonem WTO. Na evropské farmáře se vztahují přísnější pravidla než na jiné, to garantují. Přitom tyto standardy nás ničí, nelze konkurovat produktům ze země třetího světa, které jsou potom zákonitě levnější. ●

Vývoj stavu skotu v České republice ve vztahu k LFA a trvalým travním porostům

Chov skotu z hlediska svého významu již nepatří mezi rozhodující odvětví zemědělství, ale zaujímá ve struktuře produkce zemědělství sedmé místo. Chov skotu je úzce vázán na půdu, je rozšířen ve všech oblastech a podmínkách.

Prof. Ing. František Střeleček

Jeho význam roste především v podmínkách horských a podhorských oblastí z důvodů údržby krajiny a ochrany životního prostředí. V neposlední řadě jde o zastavení odlivu obyvatelstva z těchto oblastí.

K jevům souvisejícím s přechodem na tržní ekonomiku v zemědělství patří nerovnoměrný vývoj území ve vztahu k přírodním podmínkám, tradicím a úrovni osídlení venkova. Objektivní hodnocení výrobně ekonomického a sociálního potenciálu regionů by mělo přispět ke zlepšení jeho využití, např. změnou struktury výroby odpovídajícím podmínkám. Cílem příspěvku je shrnutí vývojových tendencí v chovu skotu a poukázat na některé negativní diference na území ČR.

Ve vývoji stavů hospodářských zvířat v ČR za posledních 10 let je možné pozorovat některé tendence. Jestliže ve vývoji stavu skotu celkem a stavu dojníc zaznamenáváme výrazný dlouhodobý pokles, stavy

krav bez tržní produkce mléka (dále jen KBTPM) mají výraznou rostoucí tendenci.

Oproti roku 1995 stavy všech kategorií hospodářských zvířat kromě krav BTPM klesají (351 %). Největší pokles je patrný ve stavu dojníc (60 % roku 1995), skot celkem klesl proti roku 1995 na necelých 70 %, prasata na 74 %, ovce a kozy na necelých 78 %, drůbež na 95 %.

Zatímco stavy skotu, dojníc a prasat klesají téměř monotónně, v případě ovcí a koz zaznamenáváme od roku 2000 růst. Největší nárůst je patrný v roce 2005 o 39 % proti roku 2003. Naopak u drůbeže dochází po letech nárůstu v roce 2003 k výraznému poklesu téměř až na stav roku 1995.

V porovnání s rokem 1990, kdy byl stav skotu 3,360 mil. kusů, došlo v roce 2006 poklesu na 1,374 mil. kusů, což je na 41 %. Nejvýznamnější pokles stavů skotu nastal v letech 1990–1993, kdy se meziroční pokles pohyboval mezi 12–15 body. Od roku 1995 se tempo poklesu podstatně zpomalilo, v posledních letech se meziroční pokles pohybuje od 2 do 3 bodů.

Obdobnou dynamiku lze sledovat u stavů krav. Proti roku 1990 poklesl stav krav do roku 2006 na 47 %. K největšímu poklesu došlo opět v letech 1990 až 1993. Proti roku 1996 vzrostl stav krav bez tržní produkce mléka na 368 % s meziročním nárůstem 4–24 bodů. Od roku 2003 se výrazně zpomaloval a v roce 2006 došlo dokonce k mírnému poklesu.

Roční produkce mléka od roku 1989 trvale klesá. V roce 1989 se v ČR produkovalo 4,892 mld. litrů mléka, v roce 2005 pouze 2,739 mld. litrů, což je 56 % produkce roku 1989. Z hlediska dynamiky poklesů celkové produkce mléka došlo k největšímu poklesu v letech 1989–1995, a to o 38 %. V letech 1998 až 2002 se mezi-

Ilustrační foto zub

roční změna pohybovala od +1 do -1 bodu. V roce 2005 narostla produkce vlivem zvýšení užitkovosti o 5 %.

Pokles stavů dojníc částečně vyrovnává jejich užitkovost. Průměrná roční dojnost v roce 1989 činila 3982 l na dojnici, v roce 2005 byla 6254 l, což je nárůst o 57 %. Největší podíl na produkci mléka, 17,8 %, má tradičně kraj Vysočina. Užitkovost v tomto kraji je o 3,1 bodů vyšší než celorepublikový průměr. Naopak nejnižší podíl na produkci mléka má kraj Karlovarský, 39 mil. l, což je 1,5 % celkové produkce. Také průměrná roční užitkovost je v tomto kraji nejnižší, o 21 bodů nižší než celorepublikový průměr. Nejvyšší průměrnou roční užitkovost má kraj Moravskoslezský, a to 6825

l/kus/rok, což o 9,1 % převyšuje celorepublikový průměr. Na celkové produkci mléka se tento kraj podílí 6,7 %. Obecně lze říci, že nadprůměrná užitkovost je ve všech moravských krajích a ve východních Čechách a naopak podprůměrnou užitkovost vykazují severozápad a jihozápad republiky.

Ve vývoji produkce hovězího masa je stejně jako u produkce mléka patrná výrazná klesající tendence, která byla přerušena pouze v roce 1995 mírným nárůstem a v roce 2001 stagnací. V roce 1989 se v ČR vyrobilo 518,5 tis. t hovězího masa a v roce 2005 167 tis. t, což je pokles na 32 %. Z hlediska dynamiky poklesů celkové produkce hovězího masa došlo k největšímu poklesu v letech 1989–1994, a to o 40 %. Stejně jako užitkovost dojníc i užitkovost skotu ve výkrmu roste. Průměrný denní přírůstek v roce 1989 činil 0,75 kg na kus a v roce 2005 byl 0,901 kg, což je nárůst o 20 %.

Od roku 1989 došlo ke zvýšení plochy luk a pastvin o více než 36 %. V ČR bylo v roce 2005 průměrně 32,8 kusů skotu na 100 hektarů zemědělské půdy. Průměrná hustota krav celkem 13,5 ks/100ha zemědělské půdy a průměrná hustota dojníc 10,2 ks/100 ha zemědělské půdy, což je 60 % stavu roku 1995. Hustota krav bez tržní produkce mléka 3,3 ks/100 ha zemědělské půdy.

Hustota skotu na trvalých travních porostech činila v roce

2005 1,43 kusů/ha, hustota krav bez tržní produkce mléka byla 14,5 ks/100ha trvalých travních porostů.

Vývoj stavů skotu od roku 1990 do roku 2005 je v nepřímé závislosti s vývojem luk a pastvin. Zatímco výměra luk a pastvin v ČR se zvyšovala vlivem rostoucího zatrávnění především v LFA oblasti, stavy skotu a dojníc postupně klesají. Výrazný trend ke klesající hustotě skotu má řadu nepříjemných důsledků. Především pokles hustoty skotu v LFA způsobuje pokles produkce zemědělských podniků a tím i snížení jejich rentability.

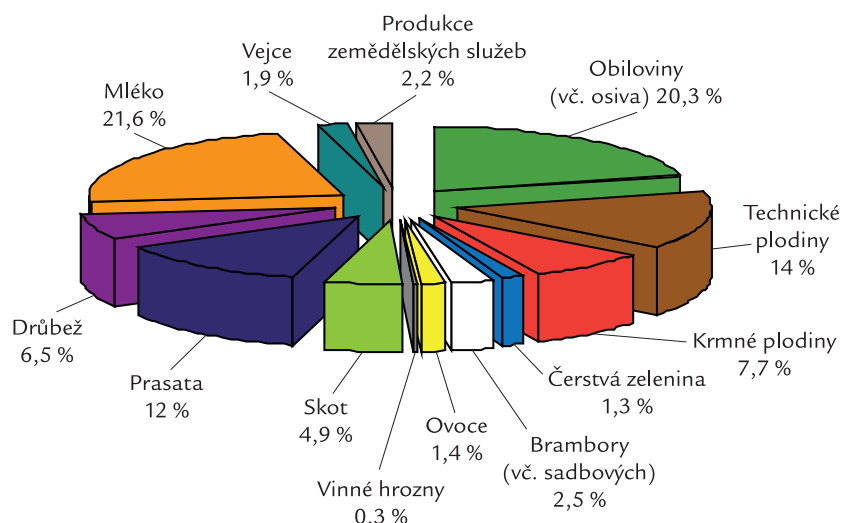
Jako oblast s největší hustotou skotu na zemědělské půdě můžeme označit pás táhnoucí se z jihozápadních Čech přes Vysočinu do východních Čech, kde jsou stavy skotu vyšší než 45 kusů na 100 ha z. p. Průměrná hustota skotu je v oblasti střední a severní Moravy a východní a severozápadní Čechy, kde se pohybuje od 35 do 45 ks/100 ha. Podprůměrná je v oblasti středních a severních Čech.

V okresech s nejmenším podílem trvalých travních porostů na zemědělské půdě i okresech, kde je tento podíl největší, je hustota skotu podprůměrná. Okresy s největší hustotou skotu na z. p. mají podíl trvalých travních porostů většinou 20–30 %. Obecně lze říci, že se zvyšujícím se podílem TTP na zemědělské půdě se zvyšuje i podíl výměry LFA v okrese a střední nadmořská výška. Je možné konstatovat, že s rostoucí nadmořskou výškou roste podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě a současně roste i extenzita chovu skotu.

Přesto proti roku 2001 dochází k určitému posunu skotu směrem k okresům s vyšším podílem TTP. V roce 2005 klesá hustota skotu v okresech s podílem TTP nižším než 20 %, mírně vzrostla u okresů s podílem TTP do 40 % a výrazněji vzrostla u okresů s TTP nad 40 %.

Pro změnu podílu TTP v roce 2005 proti roku 1995 je charakteristický pokles v okresech, kde je tento podíl od 0 do 20 %. Většina těchto okresů má

Struktura produkce zemědělského odvětví v r. 2005

Zdroj: ČSÚ

Vývoj stavu hospodářských zvířat (v tis. kusech)

	Skot	Dojnice	KBTPM	Prasata	ovce a kozy	drůbež
1995	2030	729	39	3867	208	26 688
1999	1657	583	59	4001	115	30 222
2000	1574	547	67	3688	116	30 784
2001	1582	529	82	3594	119	32 043
2003	1497	469	128	3363	116	26 873
2005	1419	440	138	2877	162	25 372

Zdroj: ČSÚ

nízký podíl výměry v LFA (do 30 %), hustota skotu se pohybuje v průměru 20 VDJ/100 ha z. p., průměrná nadmořská výška je 418 m. Vzhledem k nízkému podílu TTP je hustota skotu na TTP v těchto okresech poměrně vysoká, 366 VDJ/100 hektarů TTP.

Okresy, kde podíl TTP vzrostl od roku 1995 jen mírně (0-10 bodů) jsou charakteristické podílem TTP/z. p. převážně 20 až 30 %, podíl LFA je průměrně 60 %, a hustota skotu 29 VDJ/100 ha z. p. Průměrná nadmořská výška je 512 m. Hustota skotu na TTP v těchto okresech poměrně je v průměru 131 VDJ/100 ha TTP.

Okresy, kde podíl trvalých travních porostů vzrostl od roku 1995 o více než 10 %, jsou charakteristické podílem TTP/z. p. v rozmezí 25-95 %, podíl LFA je průměrně 78 %, a hustota skotu 28 VDJ/100 ha z. p. Průměrná nadmořská výška je 665 m. Hustota skotu na TTP v těchto okresech poměrně je v průměru 57 VDJ na 100 ha TTP.

Srovnáme-li okresy podle střední nadmořské výšky, můžeme konstatovat, že největší

Vývoj stavů skotu v České republice

hustota skotu na TTP je v okresech se střední nadmořskou výškou do 525 m n. m., a naopak v okresech nad 700 m n. m. je výrazně podprůměrná

a v žádném z těchto okresů nepřekračuje 0,9 VDJ na ha TTP.

V letech 1989-2006 došlo v ČR k výraznému snížení stavu skotu, a to o více než 59 %,

a produkce hovězího masa klesla o více než 67 %. Tento trend je doprovázen stálým zvyšováním užitkovosti, a to jak u produkce mléka tak

u přírůstků skotu. Současně dochází ke zvyšování výměry TTP především v méně příznivých oblastech, a to zejména z důvodů nerentability obdělávání. Z hlediska ochrany přírody a ochrany půd před erozí je však tento nárůst nedostatečný a je potřeba v trendu pokračovat.

Neustálým snižováním stavů skotu je omezena schopnost udržovat TTP přirozeným způsobem. Z hlediska využívání TTP je pozitivním faktorem zvyšování stavů krav bez tržní produkce mléka. Také zvýšení stavu ovcí a koz v posledních dvou letech je pozitivním trendem, avšak vzhledem k nízkému podílu tohoto sektoru na živočišné výrobě nemůže vyrovnat tak vysoké snížení celkového stavu skotu.

Vezmeme-li v úvahu strukturu přímých plateb (top-up), vyplácených zemědělcům v letech 2004-2006, které se stanou podkladem pro výpočet platby na farmu, a porovnáme-li je s uvedenými skutečnostmi, je zřejmé, že nízký podíl orné půdy a současně nízká hustota

skotu v horských oblastech bude mít za následek snižující se podíl přímých plateb na hektar zemědělské půdy se zhoršujícími se výrobně-klimatickými podmínkami.

Legislativa EU schválená před rokem 2004 umožňuje původním členským státům zavést přímé platby „na farmu“ na regionálním nebo podnikovém principu, popř. na kombinaci obou. Nové země tuto možnost nemají, legislativa jim dovoluje použít pouze regionální princip. To novým státům neumožňuje volit výhodnější varianty, zvyšuje rozdíly ve společné zemědělské politice mezi oběma skupinami států a znevýhodňuje je. Možným východiskem ze stávající neuspokojivé situace by mohlo být uplatnění regionálních plateb tak, aby zahrnovaly ucelené chovatelské oblasti.

František Střeleček, Jana Lososová, Radek Zdeněk
Příspěvek byl zpracován jako součást řešení výzkumného záměru MSM 6007665806, s použitím prostředků poskytovaných Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy ČR

DOKUMENT

Globalizační tendence v zemědělství

Vytržení ekonomických dějů, které v současné době probíhají v českém zemědělství a potažmo na českém venkově, z jejich celoevropského a globálního kontextu je velmi nebezpečné. Co je problémem českého a tedy i evropského zemědělství?

Především je to podstatně vyšší nákladovost, odvozená od vyšších mezd a vyšší míry sociálního zajištění, cen pachtu zemědělské půdy, která se stává pomalu a jistě nedostatkovým zbožím, potřeby dodržovat podstatně přísnější limity ekologické, hygienické a zdravotní pro způsobu hospodaření i pro výslednou zemědělskou a potravinářskou produkci. Ekonomická efektivita evropského zemědělství je po léta udržovaná vysokou mírou dotací a ochranou trhu poměrně vysokou tarifní a v poslední době zejména netarifní bariérou. Jakékoliv změny, které připravuje ekonomická reforma agrární politiky EU budou muset o to víc probíhat citlivě. Efektivní zemědělská velkovýroba bude mít v hustě osídlené Evropě totiž i nadále rostoucí limity v podobě dodržování principů správné zemědělské praxe, omezování použití umělých hnojiv a přípravků na ochranu rostlin, především z hlediska ochrany stále vzácnějších a strategických zásob pitné vody.

Pod tímto zroným úhlem efektivnosti je pro český agrární

sektor velkou devizou vysoká koncentrace zemědělské prvovýroby, schopnost efektivního využití dostupných moderních technologií na velkých půdních celcích. Nižší náročnost na dotace a obecně vyšší „otužilost“ českých zemědělců v liberálním tržním prostředí ve srovnání se starými zeměmi EU. Strategická poloha na evropském rozvoji.

Jak reaguje agrární komora?

Agrární politika ČR, a tím i doktrína AK ČR, bude úspěšná natolik, nakolik se jí podaří prosadit do reformy CAP svoje představy a mechanismy. Pokud by se CAP více liberalizovala, vyrovnal se přístup ke všem členským zemím, odstranil se jakýkoli protekcionismus v rámci EU, zejména v přístupu velkoobchodních distribučních řetězců, pak může být české zemědělství v rámci EU velmi úspěšné. Katastrofou

Jako nástroj sloužící k orientaci spotřebitele, co je potravina nadstandardní kvality, se jeví národní značka kvality Klasa. Je však třeba zabránit inflaci značky důslednou kontrolou po celou dobu, kdy je potravina touto značkou označena. Zároveň je nutná finanční podpora této značky ze strany státu.

by pak naopak bylo, pokud by se vytvořil systém jednotlivých národních agrárních doktrín a úspěšnost zemědělců by byla determinována rozpočtovými možnostmi jednotlivých států.

Je třeba zdůraznit, že agrární doktrína AK ČR bude také natolik úspěšná, nakolik bude fungovat efektivní a konstruktivní komunikace státní správy a AK ČR. Že tato komunikace není zcela ideální asi není třeba zdůrazňovat.

Je nezbytné zdražování potravin?

V současnosti jsou ceny potravin v podstatě tlačeny vzhůru třemi faktory:

- růstem cen energií a vstupů obecně,
- přechodným výpadkem produkce za současného růstu poptávky v Asii a Austrálii,
- zvýšenou poptávkou po zemědělských komoditách v důsledku nastartování procesu výroby alternativních obnovitelných energií,

V ČR k tomu ještě působí vliv zvýšené sazby DPH a dopad na ceny má i fixace marží prodejců.

Z toho plyne, že růst cen potravin je výsledkem jak objektivních, tak subjektivních ekonomických dějů. Bohužel, z dlouhodobého hlediska se jeví víceméně nezbytný. S přihlédnutím k vývoji cen potravin v minulých letech, kdy růst jejich cen velmi silně zaostával za růstem cen vstupů a ostatního zboží a služeb, je i do jisté míry spravedlivý. S vysokou mírou pravděpodobnosti se ceny potravin v budoucnu „umoudří“, i když také není možno počítat s poklesem na původní úroveň. Je ale otázkou, kdo z tohoto spravedlivého růstu cen potravin bude nejvíce profitovat. Neukrojí si z tohoto kolá-

če zase nejvíce jen obchodní řetězce?

Je třeba si připomenout některé kauzy obchodních řetězců, které zásadním způsobem porušily ve svých provozech zásady provozní a osobní hygieny, nebo kdy došlo ze strany obchodního řetězce k uvádění potravin do oběhu, která přímo ohrožovala zdraví spotřebitele. Cesta z tohoto kruhu je pouze jediná, a tou je výchova spotřebitele takovým způsobem,

aby on začal preferovat kvalitu před nízkou cenou, aby vzdělaný a informovaný spotřebitel začal aktivně ovlivňovat nabídku supermarketů. Tu může ovlivnit především tak, že změní svoji poptávku. Proto propagační a výchovné akce jsou na místě a svým dopadem skutečně mohou velmi ovlivnit spotřebitelský zájem.

Jako vhodný nástroj sloužící k orientaci spotřebitele, co je potravina nadstandardní kvali-

ty, se jeví národní značka kvality Klasa. Je však třeba zabránit inflaci této značky důslednou kontrolou všech kvalitativních parametrů dané potraviny po celou dobu, kdy je potravina touto značkou kvality označena. Zároveň je nutná finanční podpora této značky ze strany státu. Samotná marketingová kampaň by měla být více konzultována s nevládními organizacemi, jako jsou Potravinářská či Agrární komora ČR.

Co musíme udělat

Odpověď na to, co bychom měli, nebo dokonce musíme udělat, je nasadě. Měli bychom:

- jednoznačně formulovat priority ČR při reformě CAP a aktivně je prosazovat při jednáních v rámci EU,
- prosadit zavedení jednotného a rovnoprávného přístupu ke všem zemím EU, bez ohledu na délku jeho členství; prosadit přijetí legislativy a opatření omezujících a regulujících počínání velkoobchodních řetězců formou zákona nebo kodexů chování,
- prosadit jednotný přístup k podpoře produkce alternativních zdrojů energií z biomasy v rámci celé EU,
- prosazovat dodržování ekologických, zdravotních, hygienických a sociálních standardů v zemědělské produkci a přijmout mechanismy pro diskriminaci produkce, která se těmito standardy neřídí.

Michal Hašek, Předseda PK ČSSD, stínový ministr zemědělství

Development of Cattle Population in the Czech Republic in Relation to LFA and Permanent Pastures

Since 1991 the livestock in the Czech Republic has been reduced by more than 59% and the production of beef meat has decreased by more than 67%. This significant decline of livestock is followed by permanent rise of efficiency.

Together with livestock reduction there is also an increase in permanent pastures especially because of the fact that cultivation of those areas is uneconomic. The aim of the report is to summarize the developments in beef-raising in the Czech Republic and to point out some negative impacts.

We can notice some trends in the development of the livestock population during recent decade. The development of cattle population in general and dairy cow population in particular has noted a signi-

ficant long-term decline; on the other hand the suckler cow population strongly tends to rise.

In comparison with 1995, livestock population - with the exception of suckler cows - is decreasing (351%). We can see the most significant decline in the population of dairy cows (60% of the year 1995's level), cattle (less than 70%), pigs (74%), sheep and goats (less than 78%) and poultry (95%).

While cattle, dairy cow and pig population has been decreasing almost monotonously during the whole period, sheep and goat population has shown an increasing tendency since 2000, the biggest rise is visible in 2005 - by 39% in comparison with 2003. By contrast, poultry population after years of increase has noted a strong decline in 2003 almost back to 1995's level.

Annual milk production has been decreasing permanently since 1989. While 4,892 milliard litres of milk was produced in the Czech Republic in

1989, in 2005 it was only 2,739 milliard litres - that is 56% of production from 1989. The decline of number of dairy cows is partly balanced by their efficiency. Average annual milk yield in 1989 was 3,982 litres per cow, in 2005 it was 6,254 litres per cow - that means an increase by 57%.

We can see a significantly decreasing tendency in the production of milk and as well as in the production of beef meat. This decrease was interrupted only twice - by slight rise in 1995 and by stagnation in 2001.

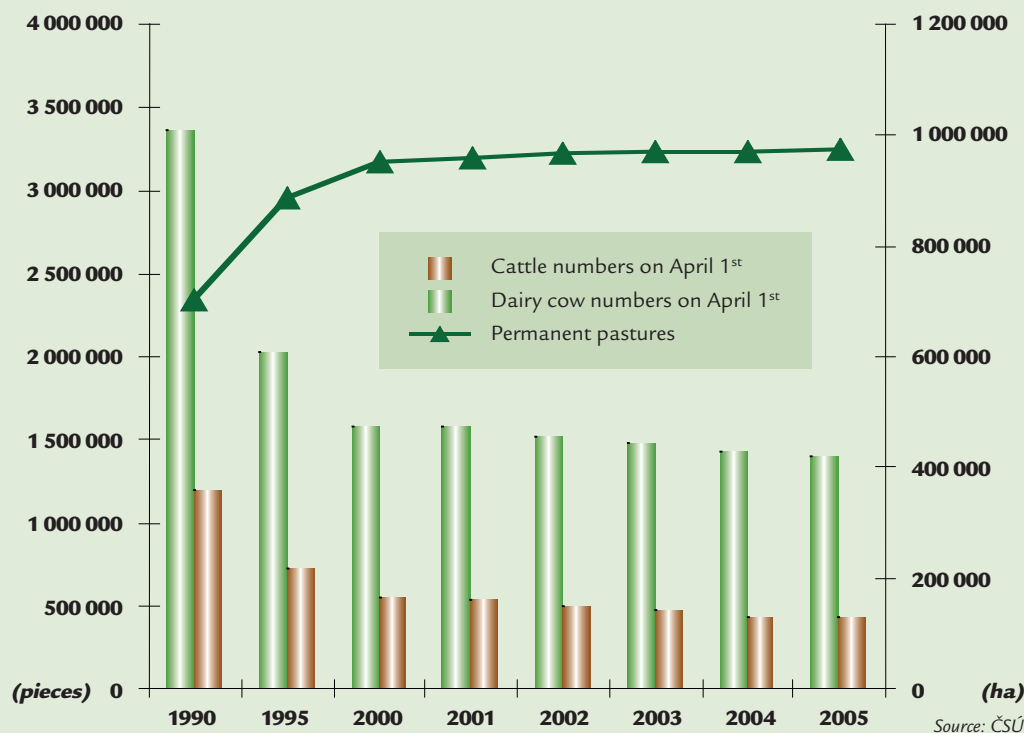
Beef production in the Czech Republic totalled 518,5 thousand tonnes in 1989, while in 2005 it was 167,000 tonnes, which means a decline to 32%.

The area of permanent pastures has been increased by more than 36% since 1989. There was an average of 32,8 heads of cattle per 100 hectares of agricultural land in the Czech Republic. The average density of cows was 13,5 heads per 100

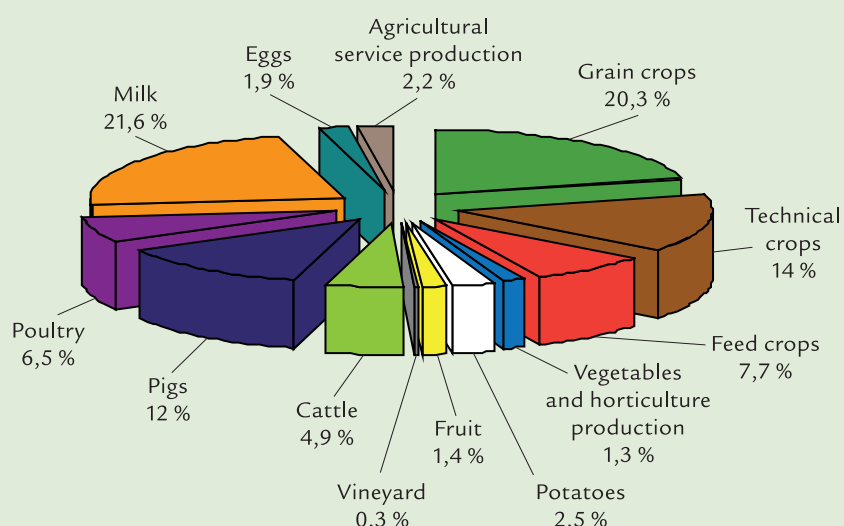
Foto zub

Development of cattle population in Czech Republic

Source: ČSÚ

Structure of agricultural production 2005

Source: ČSÚ

ha, the average density of dairy cows was 10,2 heads per 100 ha of agricultural land, that is 60% of the level from 1995. The average density of suckler cows was 3,3 heads/100 ha.

The development of cattle population from 1990 to 2005 is indirectly dependent on the development of permanent pastures. While the area of permanent pastures in the Czech Republic has been increasing due to the increase of grassing especially in the area of LFA, the number of cattle and dairy cows has been falling down gradually. This significant tendency of decreasing the number of cattle density brings a lot of negative effects. Especially the decrease of cattle density in LFA causes the decrease of production of farms and thereby the decrease of their profitability.

The biggest cattle density on agricultural land can be found in the zone which begins in the south-western Bohemia and continues through Vysočina (Bohemian - Moravian Highlands) to east Bohemia, where the number of cattle population is higher than 45 heads per 100 ha of agricultural land. On the other hand, cattle density in the zone of central and north Bohemia is below the average.

Cattle density below the average is also in the regions that have the smallest and the biggest share of permanent pastures in the agricultural land.

In general, we can say that increasing share of permanent pastures raises the share of LFA area in the region as well as middle altitude. In principle, it is possible to say that growing elevation above sea level increases the share of permanent pas-

tures together with extensity of cattle breeding.

In spite of this there are some shifts of cattle towards regions with higher share of permanent pastures. In 2005, cattle density decreased in regions with share of permanent pastures lower than 20%, it increased slightly in regions with share of permanent pastures up to 40% and it increased more significantly in regions with the share of permanent pastures above 40%.

The ability to maintain permanent pastures naturally is limited by continual reduction of cattle population. An increase of suckler cow population is a positive feature in terms of use of permanent pastures.

An increase of sheep and goat population in past two years is also a positive trend; unfortunately because of low share of this sector on production of animal husbandry those positive tendencies aren't able to compensate such a huge decrease of cattle population in general.

If we consider the structure of direct payments (top-up) paid to farmers during 2004-2006, which will be a basis of calculation of payment per farm, and if we compare them with above-mentioned facts, it is absolutely obvi-

ous, that low share of arable land together with low cattle density in mountains will result in decreasing share of direct payments per hectare of agricultural land with worsening of production and climatic conditions.

The EU legislation passed before 2004 enables original member states to introduce direct payment "per farm" based on regional or enterprise principle or on their combination.

New states don't have this possibility; the legislation enables them only to use the regional principle. This order doesn't allow the choice of a better alternative, it increases differences in Common Agricultural Policy between the two groups of states and it disadvantages new states.

Possible solution to this unsatisfactory situation could be the use of regional payments in such a way that they would include whole breeding areas.

The report is a part of project MSM 6007665806.

Prof. Ing. František Štreleček, CSc., Dr.h.c.,
Ing. Jana Lososová,
Ing. Radek Zdeněk
Department of Accountancy and Finance, Faculty of Economic, University of South Bohemia in České Budějovice, Studentská 13, 370 05 České Budějovice.

Development of livestock population (in thous.)

	cattle	dairy cows	suckler cows	pigs	sheep and goats	poultry
1995	2030	729	39	3867	208	26 688
1999	1657	583	59	4001	115	30 222
2000	1574	547	67	3688	116	30 784
2001	1582	529	82	3594	119	32 043
2003	1497	469	128	3363	116	26 873
2005	1419	440	138	2877	162	25 372

Source: ČSÚ

North American–EU Agricultural Conference

The North America – European Union Conference
Prague, October 15–17th, 2007

Let us get back once again to delegates of the global conference on agricultural and rural development, North American-EU Agricultural Conference. The conference, which welcomed approximately 400 delegates from America, Mexico, Canada and the European Union, was organized in Prague by the Czech Agrarian Chamber in mid-October last year. Mrs. Karolína Kudynová, editor of the Pravo daily, made three interviews with officials representing farmers from Canada, the United States and the European Union who talked about their ideas on the global development of agriculture and on hindrances preventing it. We are bringing you the translation of an interview made with Bob Stallman, President of the American Farm Bureau Federation, Washington.

Every country protects its internal market

Considerate yet with high authority, Bob Stallman, representative of American farmers, responded to many questions of his European colleagues during the conference. He clearly showed that he is a rigorous advocate of American farmers' rights and interests and that he is able to make use of market economy to the benefit of his country.

What were the key issues you had been addressed with at the conference? How does an American representative of farmers view the world agriculture?

At the conference, we first talked about each participating country in detail, about challenges the given country is faced with. We spent a lot of time in discussions and I personally have been explaining challenges my country addresses. The USA is a large country, and it is therefore difficult to apply a consistent policy across the board, different states have different climate and this has a big impact on production, which is not the case in other sectors. As far as the international trade is concerned, we broadly discussed subsidies applied in individual countries. Generally, each country defends its own measures while criticizing those of other countries. Nevertheless, we got used to it., International meetings as this one, however, have become a forum where we may widely discuss the international trade and its rules, particularly with regard to the USA – EU trade. We try to understand the rules which keep our products outside these markets and, of course, we have our say on them.

Bob Stallman, representative of American farmers (on the left)

Is farming in the USA, like in other regions, facing problems currently, or is this a good period for you?

The major problem for the USA is the access to new markets. In fact, many countries have established export rules which prevent our products from being sold there.

Interesting you say it, because Canadians, on the contrary, complain that due to the existing rules their farmers are suffering losses while you are profiting from it.

Yes, Canadians criticize our system of aid to our farmers. They claim that direct support to US farmers is higher than that in Canada. We criticize them for having a monopoly for wheat exports. Their rules keep our agricultural products out of the Canadian market. That is why we spend a lot of time in debating whose system is better. But every country all over the world applies certain measures to protect its internal market. Our aim is to change it and improve the trade. We, in the USA, would be willing to give up subsidies for our farmers if other countries were willing to open up their markets. This is the

kind of trade which had been discussed in Geneva.

Can you understand, to a certain extent at least, why other countries defend and protect themselves this way?

Yes, sure. If I represented Canadian farmers I would probably maintain the same position. If I came from one of those small African countries I would certainly maintain their position. The question is, however, how to progress, so that all countries enjoy the same economic opportunities. Free trade is just one way of creating economic opportunities.

As far as the free market is concerned, Czech farmers' current experiences are not the best ones. The sugar market, in particular, turned out really badly and Czech farmers suffered for the EU cuts of sugar beet production quotas in every member state. The Czech Republic, a former sugar exporter, has changed into a sugar importer. What is your view on such a dictate?

I had talked in Geneva with some Czech agricultural negotiators in the time before the Czech Republic joined the EU. We dis-

cussed some of these issues well before 2004. It was a decision made by the Czech Government to give in. Undoubtedly, the current situation must have been a shock for producers but at that time, it was a decision agreed on by the two sides, and the Czechs could have gained other advantages from the EU membership – but perhaps they did not push hard enough.

We have also lost Czech markets upon your EU accession. We used to do mutual business but once you started applying the EU regime it meant a loss for us – as the Czech Republic or Hungary switched over to the EU regime; but it was your decision, and from the long-term perspective, it might be a good decision.

Doing business is globally positive, but it requires the right balance; small countries which lack the necessary capacity could enjoy some exemptions; however, there are countries in the world which call themselves developing countries but actually they are major economic powers, e.g. China and Brazil, which want to be treated as developing countries and they are very aggressive economically, with fast development-

one should therefore differentiate. It is complicated but I believe that, globally, it is better to do business rather than not to do business.

Genetically modified products and their risks represent a hot issue.

Biotechnologies are very much supported in the USA. Biotechnologies are frequently used in case of soya beans and cereals. In view of the food quality, it is very beneficial. I have been involved in a research in Illinois. The thing is that thanks to genetic modification it is not necessary to use fertilizers so much in the production of certain foodstuffs, nutrition does not have to be applied so often, therefore it is more environmentally friendly. Consequently, biotechnologies reduce greenhouse gases, thus helping reduce global warming – this is yet another strength. Biotechnologies have a great future in the sector of farming.

Still, what is your opinion on GMO risks?

There is no established evidence of any harm in humans caused by biotechnologies.

I am rather thinking of disturbed ecosystems because we interfere with plant DNA and no one can predict precisely the impacts it might have in future.

Technologies have been developed in such a way so as to minimize this risk. Since 1993, no cases of biotechnologies' harmful effects to human population have been documented. And we should not forget that maize, for instance, used to be a small plant before it became domesticated, and that breeding resulted in new species – and here we talk about genetics and biotechnologies which change both plant and animal species by changing their genetics. It is just using another technology but basically it is the same process as the one used in breeding of plants and animals throughout centuries.

Nevertheless, you may be criticized.

Sure, people will criticize you, but these are nothing but speculations, which are not based on facts – and that is a problem.

Karolína Kudynová

Robert Friesen, representative of Canadian farmers (on the left)

BUSINESS

Another Strong Export Total

Corn export sales in the final weeks of 2007 totaled 97.7 million bushels, taking total exports to 785 mbu as of Dec. 20. Major sales included: 19.2 mbu to Japan, 12.7 mbu to Mexico, 11.6 mbu to Taiwan, 8.1 mbu to

South Korea, 6.8 mbu to Egypt, 5.3 mbu to Algeria, 4.6 mbu to Canada, 3.6 mbu to Chile, 3.2 mbu to Colombia, 2.4 mbu each to the Dominican Republic and Iran, 2.3 mbu to Ecuador, 2.2 mbu to Peru, 1.9 mbu to Morocco, 1.8 mbu to Yemen, 1.5 mbu to Saudi Arabia, 1.4 mbu each to Costa Rica and El

Salvador, and 1.1 mbu to Cuba. Source: USDA-FAS.

Iowa Livestock Numbers

Hogs and pigs on Iowa farms stood at 18.2 million on Dec. 1, equaling the record set last June

1. Hog numbers are 900,000 above the same period in 2006. Iowa also saw an increase in the number of layers compared to 2006, but eggs per 100 birds were down from the previous year. In contrast, Iowa's cattle on feed numbered 853,000 this December, a decline of 2% from the previous year. Source:

Iowa Ag Connection, Dec. 26, Jan. 2.

The Export Contribution to Pork Prices

U.S. pork exports set another record in 2007; export sales

now contribute more than \$20 to the value of each pig, according to Dr. Paul Sundberg of the pork checkoff. The U.S. became a net pork exporter in the mid-1990s. Exports now take up about 15% of U.S. pork production.

Source: Brownfield Network (Ing.Pavel Říha)

PŘÍBĚHY Z AMERICKÝCH FAREM

Příběh pátý: *Jak pluh pokořil prérii*

Nic není tak spojeno s dějinami Ameriky jako půda. O ní, o kolonizátorech a o rozorání prerie, z níž se stala postupně nejúrodnější oblast Ameriky, vypráví náš seriál.

Americký folklor je bohatý na příběhy o tvrdostech a utrpení odvážlivců, kteří osídlovali nekonečné prerie za řekou Mississippi. Některé se staly legendami, jako například tragický úděl 87 pionýrů, skupiny vedené bratry Jacobem a Georgem Donnerovými.

V roce 1847 se pokusili zolat pustiny v Utahu a Nevadě a dostat se do Kalifornie, kde je čekala úrodná půda. K cíli se jich ale dostala sotva polovina. Jejich deníky hovoří o nepředstavitelném strádání. Zima je zastihla v předhůří Sierry Nevady o hodně dříve, než čekali. Zásoby jim došly, museli

a my, stejně jako náš dobytek, jsme trpěli žízní. Na voze jsme měli jen to nejnútnejší, co budeme potřebovat. Pak slunce zapadlo a nad prérií vyšel měsíc. Zastavili jsme a sesedli se u ohně. Byl to dobrý čas na vzpomínání, na vesničku na Vysočině, ze které jsme před dvěma měsíci vyjeli. Na sousedy a hlavně na naše blízké. Co nás čeká, to jsme nevěděli," napsal v roce 1867 ve svém dopise, který putoval přes Velkou louži, Karel Svátek, jeden z českých vystěhovalců.

Ostrůvky v zeleném moři

Cestu k osídlování a zakládání farem otevřel nový zákon přijatý ještě v průběhu občanské války (1861-1865) Otevřel cestu ke kolonizaci amerického Západu a k využití milionů akrů půdy, která ležela ladem. Nabízel každému, kdo o to pro-

Typ farem na západ od Mississippi se značně lišil. Na východě šlo hlavně o malé usedlosti, na západě byly farmy větší. Na budoucí zemědělcce také čekaly nové, odlišné podmínky. V některých směrech byly příznivější, v jiných tvrdší. Půda v preriích byla nsmírně úrodná, po celá tisíciletí se jí nedotkl pluh. Humus, který ve východních oblastech byl hluboký jen několik desítek centimetrů, zde tvořil až metrové vrstvy a byl schopen dát brzo bohatou úrodu.

Drnové domy

Horní vrstvu prerie tvořily husté kořínky stepní trávy, která byla vysoká až do pasu a někdy i vyšší. Kořínky byly propletené a rozorat je bylo často nad lidské síly.

Vše špatné je pro něco dobré, praví staré přísloví, které

s malými okénky. V horkém létě se v něm bydlelo celkem příjemně, horší to bylo v zimě, kdy se na jeho stěnách srážela vlhkost.

Nejhorší byly první roky farmaření, kdy bylo třeba se nejprve poprat s tvrdošjnou půdou. Čím více se jí rozoralo, tím bylo lépe. Pak se ale objevily další potíže. V prerii nebyl dostatek vody, chyběly potoky

a řeky. Pokud voda byla, byla hodně hluboko.

Plameny, kobylky a ostnatý drát

I zde se ale našlo řešení. U nových farem se objevila větrná kola. Ta poháněla vodní pumpy, které vytahovaly z velké hloubky vodu do sudů, nejprve dřevěných, později kovových, postavených na vysokých nohách. Z nich se brala voda pro lidi i pro zvířata.

V létě zase hrozilo nebezpečí ohně. Prerijní požáry byly poměrně časté, někdy je zapálili neopatrní lidé, jindy blesk. V suché trávě se šířily obrovsky rychle, voda na hašení nebyla, a tak často lehla popelem nejen těžce vydobytá úroda, ale i všechno, co bylo hořlavé - nástroje i ohrady. Domy postavené z drnů ale řádění ničivého živlu přežily bez úhony.

Ale ani pak ještě nebylo vyhráno. Farmy postihla další z egyptských ran - mraky kobylek. V letech 1884 a 1887, kdy se tito škůdci zvláště rozmnožili, padla jejich nenasytlosti za obět značná část toužebně očekávané úrody. Stejně jako obilí byly kobylky schopny zničit i šaty, kožené boty a postroje a dokonce i dřevěný nábytek.

Trvalo celé roky, než se situace začala zlepšovat a život na farmách v někdejších preriích se stal snazší. Továrny v Chicagu a jiných východních městech začaly dodávat pluhy z pevnější oceli, které dokázaly tvrdošjný prerijní povrch proříznout. Objevily se také první mlátičky, které umožnily rychle zpracovat úrodu a nakonec vyjely do polí, mnohem rozsáhlejších než v Evropě, první kombajny. Bez motorů, na ty bylo třeba si ještě počkat, tažených koňskými spřeženími. V některých byly zapřaženy až desítky tahounů, jak dokazují i první fotografie,

Důležitým mezníkem se stal i vynález ostnatého drátu, který si dal patentovat Joseph Glidden. Do té doby bylo obvyklé, že se pastviny neoplocovaly a dobytek se pásal volně. Jakmile byla spasaná tráva na jednom místě, stádo se pohnulo dále. Ostnatý drát sice učinil konec volné pastvě a částečně omezil také spory mezi farmáři, ale úplně je neodstranil. Někde plot odřízl dobytku přístup k vodě, a tak docházelo k „pasteveckým válkám“. Trvalo ještě určitou dobu, než se farmáři a rančeři naučili žít a hospodařit vedle sebe.

(Pokračování příště)

Dr. Dušan Rovenský
Foto archiv autora

V prerii nejsou žádné stromy, které by poskytly potřebné dřevo, proto si první farmáři stavěli domy z drnů

zabít nejprve dobytek, který si vedli do nového domova, a pak i psy. Třináctiletá Virginie Reedová si do svého deníčku zapsala, jaká prožívala muka, když musela obětovat i svého nejlepšího přítele, vlačáka Blondieho.

Podobné osudy nebyly na přelomu 19. století nijak výjimečné, ale i o dvacet, třicet let později, kdy u amerických břehů přistály vlny přistěhovalců z českých zemí, nebylo osídlování prerii procházkou růžovou zahradou.

„Naše vozy se prodíraly nekonečným mořem trávy. Nikde ani strom a stín. Slunce páliło

jeví zájem, stošestapadesátiakrové pozemky. Podmínkou bylo, že žadatel musí být americký občan starší jednadvaceti let. Protože o půdu projevovali zájem také přistěhovalci z Evropy, byla později první podmínka doplněna tak, že půdu může dostat i přistěhovalce, který prohlásí, že se chce stát americkým občanem. Teprve po pěti letech, když se ukázalo, že to noví farmáři myslí vážně, stala se půda jejich vlastnictvím. Byla ovšem i jiná, mnohem rychlejší cesta. Půda se dala koupit, akř za dolar a čtvrt, pak se farmář stal vlastníkem už po šesti měsících.

osvědčilo svoji pravdivost i v tomto případě. Drny poskytl stavební materiál pro první obydlí osídlenců. V prerii totiž nebyly na míle daleko žádné stromy, z nichž by se daly stavět sruby. Tak vznikla unikátní obydlí z drnů.

Postup byl sice pracný, ale jednoduchý. Horní prerijní vrstva se rozřezala na obdélníky, drny se skládaly na sebe jako cihly. Nemusely se spojovat, o to se postarala sama příroda a deště. Vznikl tak sice nijak komfortní, ale přece jenom ochranu skýtající dům, který se většinou skládal z jedné, maximálně dvou místností

Funkce Portálu farmáře SZIF opět rozšířeny

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) pokračuje v rozšiřování funkčnosti Portálu farmáře SZIF. Již dříve byla na Portál přidána aplikace pro držitele mléčných kvót a ke konci roku 2007 SZIF možnosti Portálu dále doplnil.

Prostřednictvím Portálu farmáře SZIF má nyní každý zaregistrovaný žadatel k dispozici přehled jím podaných žádostí od roku 2006. Je možno vidět žádosti na následující opatření, a to včetně detailních informací o průběhu celé administrace:

1. v rámci Přímých plateb, Horizontálního plánu rozvoje venkova a Programu rozvoje venkova:

- Agroenvironmentální opatření (AEO)
- Jednotná platba na plochu (SAPS)
- Národní dorovnání k SAPS (Top-Up)
- Oddělená platba za cukr (SSP)
- Platba za pěstování energetických plodin

- Platba za hospodaření v méně příznivých oblastech (LFA)
  - Platba za hospodaření v oblastech Natura 2000
  - Lesnictví
  - Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUŽČ)
  - Zakládání skupin výrobců (ZSV)
- ## 2. v rámci Společné organizace trhu:
- Zpracování lněných a konopných vláken
  - Zpracování sušených krmiv
  - Restrukturalizace a přeměna vinic.

U každé žádosti jsou uvedeny následující informace:

- aktuální stav administrace (včetně lhůt a místa administrace)
- přehled jednotlivých položek, na které bylo v rámci dané žádosti žádáno o poskytnutí dotace či zařazení do příslušného programu (resp. schválení) a na které byla v rámci dané žádosti poskytnuta dotace či byly zařazeny do příslušného programu (resp. schválení);
- detailní přehled výše a data provedení plateb týkajících

se konkrétní žádosti (dotace, vratka, doplatek, aj.)

- přehled hlavních (příchozích i odchodných) dokumentů vztahujících se k administraci dané žádosti (včetně data přijetí či odeslání a čísla jednacího, pod kterým je dokument veden).

Na Portálu farmáře SZIF jsou přístupné i žádosti podané v letech 2004–2005 v základním informativním tvaru. Jak na Portálu farmáře SZIF, tak na webových stránkách SZIF www.szif.cz, jsou pro žadatele k dispozici **editovatelné formuláře** na následující opatření Programu rozvoje venkova:

- Opatření I.1.2. Investice do lesů
- Opatření I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- Opatření I.1.4. Pozemkové úpravy
- Opatření I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost
- Opatření III.1.1. Diverzifikace činnosti nezemědělské povahy
- Opatření III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

- Opatření III.1.3. Podpora cestovního ruchu
- Opatření III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
- Opatření III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

- Opatření III.3.1. Vzdělávání a informace
- Detailnější informace o významu a umístění zde popsaných dat jsou součástí nápovědy pro jednotlivé sekce Portálu farmáře SZIF.

Vilém Frček,
oddělení vnější komunikace

Jak si zajistit přístup na Portál farmáře SZIF:

Je nutno podat žádost na místně příslušném pracovišti **ZA-PÚ** (Zemědělská agentura – Pozemkový úřad) na formuláři **Žádost o přístup do registrů ministerstva zemědělství a Portálu farmáře SZIF**, který SZIF již všem producentům mléka zaslal.

Rovněž je možné formulář získat u příslušné ZA-PÚ.

Po vyplnění formuláře ověří ZA-PÚ identitu žadatele a v případě, že žadatel figuruje v registrech MZE, respektive je žadatelem o dotace u SZIF, budou mu předány přihlašovací údaje ve tvaru **Přihlašovací jméno login a heslo**.

Ti žadatelé, kteří již v minulosti o přístup do registrů ministerstva zemědělství požádali a tyto přihlašovací údaje jim již byly přiděleny a zároveň od roku 2004 podali žádost o minimálně jednu z hlavních dotací, mají přístup na Portál farmáře SZIF automaticky.

Registrovaní uživatelé se pak mohou na Portál farmáře SZIF přihlásit z internetových stránek SZIF www.szif.cz pomocí odkazu **Přihlášení** v pravém horním rohu hlavní stránky.

V nastavení Portálu Farmáře mají také registrovaní uživatelé možnost aktivovat si tzv. **zasílání informací na e-mail**. Jde o bezplatnou službu, poskytovanou SZIF, a to jak odborné, tak i laické veřejnosti. Uživatel Portálu Farmáře si tak může nastavit zaslání aktuálních informací z vybraných zemědělských okruhů rovnou do své e-mailové schránky.

Šest českých firem se představilo v Moskvě na veletrhu Prodexpo

Na největším potravinářském veletrhu ve východní Evropě – Prodexpo 2008 v Moskvě se na již 15. ročníku této prestižní přehlídky objevila i expozice Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) a národní značky kvality Klasa.

Stánek SZIF o rozloze 65 m² se nacházel v Pavilonu 2, sálu 1 E70. Prezentovalo se zde šest držitelů národní značky kvality Klasa. Artifex Instant, s. r. o., nabízel rozpustné nápoje s příchutí, Carla, spol. s r. o., s výrobu cukrovinek, bonboniér či cukrářských polev, Polabské mlékárny, a. s., se představily tvarohovými dezerty, Madeta, a. s., přivezla mléko, sýry a mléčné výrobky pro děti, stejně jako společnost Accom Holding, do které patří Bohušovic mlékárna, a. s., a Choceňská mlékárna, s. r. o. Maso Planá nabízela šunky, paštiky, klobásky a jiné masné výrobky.

Expozice byla společná s českým ministerstvem zemědělství. Stánek SZIF navštívil i český velvyslanec v Moskvě Miroslav Kostelka a obchodní rada v Rusku Bohuslav Strejc. Podle jeho slov se české firmy

dokáží prosazovat na ruském trhu stále výrazněji.

„Ruský trh je pro naše výrobce výzvou. Uspěť tu se svými výrobky však nemůže každý. Prezentace na veletrhu Prodexpo je dobrou příležitostí, jak se uvést. Účast pod značkou Klasa je pak skvělou vizitkou a zárukou kvality,“ říká Klára Bolečková, vedoucí oddělení marketingu SZIF, jež značku Klasa spravuje.

Ruská federace je významným obchodním partnerem ČR. V roce 2005 zaujímala sedmé místo v agrárním vývozu. Veletrh Prodexpo je nejvýznamnějším potravinářským veletrhem ve východní Evropě a během své existence hrál dů-

ležitou roli v nasměrování ruského trhu s potravinami. Letos se konal v prostředí února. Prodexpo se zaměřuje na vysokou kvalitu potravin a tím nastavuje standard pro svůj domácí trh. Stejně jako u nás, hraje kvalita potravin čím dál tím větší roli v nákupním rozhodování spotřebitelů. I v Rusku mají kvalitní potraviny své místo na trhu jisté.

Veletrh Prodexpo se může pyšnit pravidelnou účastí firem, jež chtějí najít své místo na ruském trhu. V roce 1994, kdy veletrh začínal na ploše 8949 m², měl 450 vystavovatelů. V loňském roce už to bylo 2197 vystavovatelů z 61 zemí světa na ploše 42 585 m². (víf)

Značka Klasa se prezentuje pravidelně ve stáncích SZIF na významných veletrzích po celém světě (Sial 2006) Ilustrační foto SZIF

Logo značky Klasa na obalech výrobků napomáhá jejich prodeji

Podle průzkumu, který letos v lednu realizoval Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) mezi držiteli ocenění Klasa, se téměř tři čtvrtiny respondentů domnívají, že značka Klasa má pozitivní vliv na zvýšení prodeje jejich výrobků. 42 % výrobců dokonce může potvrdit zvýšení prodeje výrobků se značkou Klasa v průměru o 10 %.

Průzkum mezi držiteli značky Klasa měl za cíl zhodnotit dopad kampaně na podporu kvalitních potravin se značkou

na samotné výrobce. 87 % držitelů této značky považuje kampaně za zdařilou. Oceňují zejména

na TV reklamu, sales promoti- on a billboardy.

Téměř tři čtvrtiny držitelů značky Klasa deklarují, že její logo má pozitivní vliv na prodej

označených výrobků. Přes 40 % respondentů uvedlo, že se díky ocenění zvýšily prodeje jejich výrobků o 10 %.

Kromě zvýšení prodeje pomáhá značka Klasa výrobcům také ve zvýšení prestiže jejich výrobků a lepší image firmy. Průzkum také sledoval, pro jaký typ výrobků chtějí producenti potravin ocenění získat. 80 % z nich uvedlo, že jde o výrobky, které jsou pro ně z obchodního hlediska nejdůležitější. 65 % výrobců, jež už ocenění Klasa pro své výrobky má, bude o značku usilovat i pro své další výrobky. Naproti tomu třetina výrobců o značku Klasa pro své výrobky žádat nebude. (víf)

Soutěžící sbírali obaly se značkou Klasa

SZIF odměnil rodiče, kteří pro své děti kupují potraviny se značkou Klasa. Na konci loňského roku vyhlásil soutěž, jejímž smyslem bylo sbírat obaly od výrobků s touto značkou. Tři výherkyně získaly šek na nákup v hodnotě 5000 Kč.

Soutěž se konala ve spolupráci s portálem Kam s dětmi. „Princip soutěže byl jednoduchý, stačilo nasbírat alespoň pět obalů z kteréhokoliv výrobku

se značkou Klasa, vyplnit správnou odpověď do soutěžního kupónu a ten nám zaslat,“ říká Klára Bolečková, vedoucí Oddělení marketingu SZIF. Soutěžní kupóny byly k dispozici v mateřských centrech a v obchodech s dětským zbožím. Soutěže se zúčastnilo 692 rodičů, kteří zaslali 811 platných zápisů. Celkem tak nasbírali 35 570 obalů od výrobků oceněných značkou Klasa.

30 nejrychlejších soutěžících získalo dárkový koš s kva-

litními potravinami oceněnými značkou Klasa v hodnotě 1000 Kč. Každý soutěžící, který správně odpověděl na soutěžní otázku, získal kuchyňské prkénko. Hlavní výhru, nákup v hodnotě 5000 Kč, získali tři soutěžící, kteří nasbírali obalů nejvíce:

- Daniela Šilhavá, Dobřany 8253 ks
  - Pavla Škrabalová, Doloplas 6450 ks
  - Martina Komárková, Praha 5253 ks
- (víf)

SZIF snižuje zátěž zemědělců

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) každoročně vyplatí miliardy korun zemědělských dotací, a tak má samozřejmě povinnost provádět i důkladné kontroly. SZIF však není jedinou kontrolní institucí, které musí farmáři umožnit přístup na pozemek nebo předkládat doklady o řádném plnění všech podmínek či nařízení.

Foto zub / kolář sch

Kontrolou jednotlivých podmínek, ke kterým se zemědělec podáním žádosti o dotaci zavázal, se ale nezabývá pouze SZIF. Zemědělce kontrolují i zastupci dalších státních orgánů. Aby SZIF co možná nejvíce snížil administrativní zátěž žadatelů o dotace, a také aby nedocházelo ke zdvojnásobným kontrolám stejných pravidel, přenesl SZIF výkon části kontrol, které jsou ze zákona (nebo jiného legislativního předpisu) prováděny jinou kontrolní institucí, právě na tyto instituce. Tímto způsobem SZIF zajistil, že zemědělci nejsou kontrolováni na dodržování podmínek více jak jedním kontrolním orgánem. Stejně je

tak zabezpečeno i jednotné posuzování plnění podmínek. Zaručen tak je i rovný přístup k žadatelům, u kterých je odhaleno porušení některých podmínek, tj. i u těch, kteří nebyli v průběhu roku vybráni ke kontrole pracovníky SZIF, ale byli kontrolováni jinou kontrolní organizací.

Funguje to následovně: například Státní zemědělská a potravinářská inspekce provádí kontroly ovoce, zeleniny, vína a jejich produktů včetně laboratorních rozborů kvality na základě zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské potravinářské inspekci (SZPI). Není tedy nutné, aby SZIF, který tyto komodity

v rámci Společné organizace trhu (SOT) dotuje, prováděl stejné kontroly a zbytečně tak farmáře zatěžoval. SZIF si jednoduše vyžádá data od SZPI, což je možné na základě smlouvy o delegování činnosti.

V roce 2007 SZIF delegoval kontroly, respektive vyžádal si potřebná data, např. od následujících institucí:

- Nevládní organizace KEZ, o. p. s. (Kontrola ekologického zemědělství) provedla 120 kontrol u ekologicky hospodařících žadatelů o dotace z Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP) a Programu rozvoje venkova (PRV).

- Státní rostlinolékařská správa (SRS) uskutečnila 187 kontrol dodržování zásad správné zemědělské praxe u žadatelů o dotace z HRDP a kontrol dodržování obecných podmínek u žadatelů o dotace z PRV.

- Státní veterinární správa (SVS) prověřila 894 hospodářství, zda je dodržována podmínka welfare hospodářských zvířat.

- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) provedl 44 kontrol zásad integrované produkce u farmářů žádajících o dotace z HRDP a PRV.

Vilém Frček

V roce 2007 rozeslal SZIF dotace za více než 28 mld. Kč

SZIF neustále optimalizuje administrační proces, a tak se daří každým rokem zvyšovat tempo vyplácení dotací. V loňském roce začal SZIF farmářům rozesílat kompenzační podpory za hospodaření v méně příznivých oblastech (LFA) již 22. října a do konce roku stihl vyplatit 2,72 mld. Kč z celkových 2,79 mld. Kč. Farmáři své žádosti podávali loni v květnu.

měli první farmáři na svých účtech již v polovině prosince. Do konce roku pak bylo vyplaceno 5,2 mld. Kč z celkových 7,39 mld. Kč

S ostatními vyplacenými dotacemi v rámci Natury 2000, Agroenvironmentálních opatření, Lesnictví, Předčasného ukončení zemědělské činnosti, Zakládání skupin výrobců, Oddělené platby za cukr a Operačního programu zemědělství vyplatil SZIF v roce 2007 přes 28 mld. Kč. Rekordních zisků, které celý resort zemědělství v loňském roce zaznamenal, tedy bylo možné dosáhnout i díky dotacím, které administruje právě SZIF. (vif)

Na stejném formuláři, tedy tzv. kombinované žádosti, bylo možno žádat i o další dotace, jako např. o Jednotnou platbu na plochu (SAPS) či Národní dorovnání k SAPS (Top-Up). Rozhodnutí, která vždy předcházejí vlastním výplatám, začal SZIF vydávat již s předstihem. Proto se výplaty SAPS mohly rozběhnout již první možný den, tedy 3. prosince 2007. Ještě do konce roku pak SZIF stihl vyplatit 9,6 miliard korun z celkových 9,78 miliard korun.

Národní dorovnání Top-Up, které lze žadatelům vyplácet až poté, co obdrží platbu SAPS,

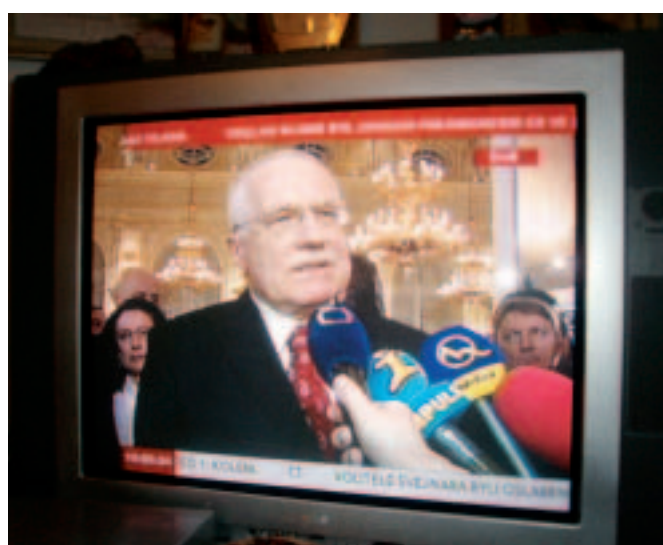
Prezidentem ČR na další funkční období byl v pátek 15. února zvolen Václav Klaus

„Budu prezidentem všech občanů“

Novým prezidentem se stal Václav Klaus. Jeho první slova po zvolení dne 15. února byla: „Budu prezidentem všech občanů.“ V těchto březnových dnech vstupuje Václav Klaus do svého nového pětiletého funkčního období. Agrární komora s redakční radou Zpravodaje Agrobaze gratuluje Václavu Klausovi ke znovuzvolení.

V tomto roce, na rozdíl od loňského, se již nebudou udělovat jen ceny za regionální potraviny, ale poprvé vyhlásí Agrární komora ČR celostátního vítěze. Věříme, že cenu dostane vítěz z rukou prezidenta Václava Klause, který je každoročně srdečně mezi zemědělce zván a dodejme, že ani jednou nedal agrární komoře košem. „Velmi si cením vztahu prezidenta Klause k nám, zemědělcům, a k lidem žijícím na venkově. Těším se, že mezi nás opět přijde. Pane prezidente, jste již teď srdečně zván,“ uvedl Jan Veleba to, co ke své gratulaci hlavě státu přidal jako doušku dopisu.

Text a foto Eugenie Línková

Prezident ČR Václav Klaus s prezidentem AK ČR Janem Velebou během loňského ročníku celostátní výstavy Země živitelka

Ředitelka jihočeské AK Hana Hricová (vlevo) přivítala Václava Klause na regionální přehlídce potravin během loňské Země živitelky

TIRÁŽ

AGRObase

VYDAVATEL:

Agrární komora ČR, Blanická 3, 772 00 Olomouc

Úřad AK ČR, Štěpánská 63, 110 00 Praha I

IČ: 47674768, DIČ: CZ 47674768

tel: 224 215 946, fax: 224 215 944

e-mail: sekretariat@akcr.cz

Ing. Jan Veleba, prezident AK ČR

Ing. Jan Záhorka, tajemník AK ČR

Hana Volešáková, sekretariát

REDAKCE:

Ing. Eugenie Línková, šéfredaktorka

tel: 224 215 938, fax: 224 215 939, e-mail: linkova@akcr.cz

GRAFICKÝ DESIGN:

Michal Schneidewind, tel: 721 807 168

FOTOGRAFIE:

Archiv redakce, pokud není uvedeno jinak

UZÁVĚRKA ČÍSLA:

21. února 2008

TISK:

Tiskárna Tisk Horák, a. s., Ústí nad Labem

Povoleno MKČR E 6204, NEPRODEJNÉ

PŘÍSTĚ

V příštím čísle Zpravodaje AGRObase najdete:

- Podrobné informace o pěstování chmele v České republice
- Unikátní závěry amerických i českých odborníků k dalšímu vývoji ve využívání biopaliv
- Závěry XV. sněmu Agrární komory ČR
- Opět se podíváme za naším dopisovatelem do Číny
- Názory odborníků na pěstování GM plodin
- Zastavíme se na farmách i v potravinářských závodech a v rozhovorech se budeme věnovat nejpálčivějším otázkám českého zemědělství a venkova